

FESTES DE SANT JOAN

EN HONOR AL STM. CRIST DE LA VIDA

MASSANASSA

JUNY 2022

Sumario

Massanassa FESTES DE SANT JOAN 2022

Salutació de l'Alcalde.....	5
Salutació del Rector.....	7

PROGRAMA

Programa de les Festes de Sant Joan, Juny 2022.....	8
XXV Festival Internacional Música i Festa Sant Joan 2022.....	11
Programa mes de l'Esport 2022.....	12

ENTITATS

Continuem Fent Música.....	14
Ampa IES Massanassa.....	15
Ampa Lluís Vives Ausiàs March Curs 2021-2022.....	16
Costalers del Santíssim Crist de la Vida.....	19
AMPA San José.....	20
On es troben els qui falten? Les persones dislèxiques i l'obstacle a superar al llarg de la vida.....	24
Colla Despertades.....	26
C.D.B. Massanassa.....	28
Escola de Música de Massanassa.....	30
Espai Jove.....	34
Les Dones en les Bandes de Música.....	36
Més enllà de la partitura.....	39
Colla de Córrer El Parotet.....	40
La Biblioteca.....	42
Colla Campana.....	45
Dones Progresistes.....	46
Escola d'Adults de Massanassa.....	47
EcoEscuelas.....	50
Club Futbol Sala Atlètic Massanassa.....	52
Junta Local Fallera.....	58
Falla L'Alqueria.....	60
Falla El Divendres.....	62
Falla Jaume I.....	64
Falla Poble Massanassa.....	66
Fila Cristiana El Cid.....	68
Filà Cristiana "Les Forquetes".....	70
Filà Mora Ibn Al Abbar.....	72
Filà Manzil Nars.....	73
Intercomparsa Moros i Cristians 2022.....	74
Gimnasia de Mantenimiento.....	75
Associació Local de Jubilats i Pensionistes U.D.P. «La Plaça».....	76
IES Massanassa.....	78
Je Parle, tu parles... Parlem!.....	80
Bibliopati: la nova iniciativa de l'IES Massanassa.....	82
L'IES Massanassa participa a la Cimera de Glasgow.....	83
ERASMUS+ sentim les emocions al cor de la Serra d'Espadà, dins del projecte HELP.....	85
Segona virtual meeting Help Erasmus+ en Massanassa.....	87
IES Massanassa Tecnològica.....	87
Colegio San José y San Andrés.....	90
Colegio San José abierto por Ajedrez y Teatro.....	92
Aula PT Secundaria del Colegio San José, San Andrés y San Benito.....	94
El Col·legi San José y San Andrés finalista en el Concurs Reaccional.....	95
"Sang'ta Lluïsa, proyecto de Aprendizaje y Servicio (APS) para celebrar la Fiesta de la Fundadora del Colegio San José y San Andrés.....	96
Feria de la Salud y Homenaje a los Servicios Esenciales en Pandemia en el colegio San José.....	98
L'Escola torna a Escena.....	100
Voluntariado Social U.D.P. Massanassa.....	101
Amas de Casa Tyrius.....	101
Club de Petanca de Massanassa.....	102
Intentant alçar el vòl.....	103
157 Aniversario Santísimo Cristo de La Vida.....	104
Orfeo Polifónico de Massanassa.....	106
Penya Barcelonista Massanassa.....	108
Penya El Carro.....	110
Solidaritat Valenciana.....	112
L'onze de Massanassa, història de la recuperació de la música i el ball.....	112

HISTORIA LOCAL

Cap a les Maresmes del Guadalquivir a bord del 'Sevillano'.....	116
Recuerdos.....	121
Aureola Musical per al Crist de La Vida.....	124
El Barranc de Massanassa.....	126

LITERARIS

Paris, el meu gos.....	130
Epidemia.....	132
La millor Terra del Món.....	133
Hablando se entiende la gente.....	134
Poesia.....	135
Modesta Benach.....	136
El desig de ser iaio.....	137

- **Edita:** Ajuntament de Massanassa
- **Alcalde President:** Francisco A. Comes Monmeneu
- **Supervisió:** Comissió Informativa Municipal de Cultura
- **Direcció Tècnica:** Francesc Rodrigo Comes
- **Portada:** Diego Lara García
- **D.L.:** V-2423-2008

Descarrega la revista al teu Smartphone

Editorial MIC
Tel. 961 347 474
www.editorialmic.com

Apreciades veïnes i veïns de Massanassa.

Per fi tornem a tindre Festes de Sant Joan. Després de dos anys de paralizzació per la pandèmia del COVID19, podem tornar a una certa normalitat que ens permet eixir al carrer a celebrar, com tots els anys i com sempre hem volgut, les Festes de Sant Joan en honor al Santíssim Crist de la Vida.

Durant els dos anys passats hem patit restriccions de totes les classes. Primer estiguerem en casa, després poguerem eixir a treballar i poc a poc van reobrir els comerços i l'hostaleria fins alcançar una certa normalitat que a hores d'ara, sembla plena. Entre mig, diverses "onades" de la pandèmia que ens van somoure des de l'arrel i que com a més dolorosa conseqüència va provocar el que molts dels nostres veïns faltaren, deixant un buit difícil de reomplir.

Sempre els recordarem i com a mostra visual i perenne del nostre record, en abril passat plantàrem una carrasca a la porta de l'Ajuntament.

Vull resaltar l'inmens sacrifici i esforç de les persones que considerem van ser essencials en eixos moments per mantindre el pols del país, perquè no es parara la vida ciutadana ni l'economia i també cal posar de manifest la comprensió i abnegació del conjunt de la ciutadania que va respondre admirablement a una situació totalment inèdita i que tots desconeixem.

Ara ja és hora de reprendre les nostres Festes més importants. Cal mantindre la vigilància i la precaució, però és evident que la situació epidemiològica ha canviat totalment i de nou els massanassers estem convocats a eixir als carrers i les places del nostre poble per a fruit de dies de festa, música, espectacles, menjars de germanor, traques i focs pirotècnics. És hora d'aprofitar el moment, de reencontrar-nos amb els amics en eixes nits d'estiu tan agradables del nostre poble. Tornarem a tindre la joia i l'alegria de la festa. Tornarem a conuiu i convidar a amics, coneguts i familiars a compartir amb nosaltres eixa festa reencontra-

Saluda de l'Alcalde

da. La llum, el caliu, el color, el soroll i la música ompliran el poble i els nostres cors. Cantarem i ballarem en els espectacles i mostrarem la devoció al Santíssim Crist de la Vida, en honor i record de qui celebrem les nostres festes de Sant Joan.

Una festa és un parèntesi en els quefers quotidians. És deixar per un moment les preocupacions diàries i encontrar un nou sentit a les hores diurnes o nocturnes en un ambient alegre i relaxant junt als qui volem i estimem.

A eixe temps excepcional vull convidar a tot el poble de Massanassa i a totes

les persones que ens vullguen visitar i acompanyar.

Tenen a les seues mans la revista La Terreta que torna puntual com a pregonera de la Festa i foto fixa de la societat de Massanassa des de fa més de cent anys. Amb ella obrim unes festes que espere siguen satisfactòries per a tots.

Recordant als que ens han deixat, anant amb atenció, mirem un present millor i un futur que construirem entre tots. I fruit de la Festa, l'amistat i el carinyo dels nostres éssers més volguts. ■

Francisco A. Comes Monmeneu
Alcalde de Massanassa

Saluda del Rector

Benvolguda gent de Massanassa.

El mes de juny, és especial per a tot massanasser, tant els menuts com els joves perquè acaben el curs escolar, i per a tots perquè un any més ens trobem celebrant les Festes Patronals que culminen en el dia de Sant Joan en Honor al molt estimat Crist de la Vida, doncs previament per als creients en la Novena amb devoció al Santíssim Crist de la Vida, patró del nostre poble per devoció popular.

Pareix que eixim d'un mal somni per la malahurada Pandèmia que ens ha

deixat perplexes, pero nos sols volem, doncs necessitem viure els nostres esdeveniments com sempre ho hem fet, amb convicció, alegria, harmonia i fe, sent conscients que el mes de juny marca el ritme del nostre poble.

En primer lloc amb la Novena en Honor al Crist de la Vida, com agraïment per la fi de les epidèmies fa més de cent cinquanta anys, i donant gràcies per la millora de l'actual pandèmia vírica que estem patint. Com a novetat hem de tindre en compte, per una banda que la nova Junta Directiva està treballant amb molta il·lusió, per a que vixcam

estos dies en alegria i que culminarà el propi dia de Sant Joan celebrant la Missa Solemne en honor al Santíssim Crist de la Vida i la tant desitjada i entranyable processó cantant tant l'Himne com el Gojos que són com l'ADN dels cristians de Massanassa.

¡VIXCA el SANTÍSSIM CRIST de la VIDA!

Com a rector del poble vos desitge a tots salut, pau i alegria. ■

Miguel Alejandro
Rector de Massanassa

PROGRAMA DE LES FESTES DE SANT JOAN, JUNY 2022

DIJOURS 9 DE JUNY

21:00 h: A la Plaça de les Escoles Velles, **Comiat de les Falleres Majors 2022 i Proclamació de les Falleres Majors 2023**

22:00 h: Plaça de les Escoles Velles, **INAUGURACIÓ DE LES CARPES FESTIVES**

DIVENDRES 10 DE JUNY

23:00 h: A la Plaça de les Escoles Velles, **PRESENTACIÓ DE LES FESTES DE SANT JOAN 2022** i a continuació **GRAN ESPECTACLE AMB EL MUSICAL THE TALENT**, al finalitzar **DISCOMÒBIL**

DISSABTE 11 DE JUNY

10:00 h: Eixint del Parc Camp de Túria, **EXCURSIÓ PEDAGÒGICA I PASSEIG EN BARCA PER L'ALBUFERA**.

Inscripcions en la Biblioteca Pública.

11:30 h: Eixint de la plaça de les Escoles Velles, **ENTRADA "FALSA" DE MOROS I CRISTIANS**, acompanyats per la **Xaranga l'Atropello**

00:00 h: A la Plaça de les Escoles Velles, **"ORQUESTA MONTECARLO"**

DIUMENGE 12 DE JUNY

10:00 h: Al Poliesportiu Municipal, **VII ENCONTRE DE CERÀMICA A MASSANASSA**, amb tallers per a tots els públics.

11:00 h: Al Poliesportiu Municipal, **PARC INFANTIL** per a tots els xiquets i xiquetes.

13:00 h: Al Poliesportiu Municipal, **FESTIVAL DE PAELLES**. (l'Ajuntament oferirà tot "l'arreglo" per a la paella: arròs, verdura, sal, oli, carn, safrà, etc. És imprescindible inscriure's en la Biblioteca Pública Municipal, fins el dia 9 de juny pel matí. Donatiu d'1.- € per persona a benefici de la Campanya MASSANASSA SOLIDÀRIA).

16:00 h: Al Poliesportiu Municipal, **FESTIVAL HOLI: INDIA ES VIST DE COLORS**, amb exhibició de **balls de Bollywood**, per l'**Associació de Danses Ètniques Peus Nus** (cal inscriure's a la Biblioteca Pública Municipal o en el Casal Jove)

19:00 h: A l'aparcament municipal d'enfront del Poliesportiu **ESPECTACLE MUSICAL FAMILIAR: "OGRO EL MUSICAL, TRIBUTO A SHREK"**

DILLUNS 13 DE JUNY

17:00 h: Al Parc Camp de Túria, **PARC INFANTIL**, per a tots els xiquets i xiquetes.

18:00 h: Al Parc Camp de Túria, **ORXATA I FARTONS**, col.labora Falla El Divendres.

19:30 h: A la Sala d'Exposicions "Gabriel Cualladó" de l'Auditori Municipal inauguració de **l'EXPOSICIÓ TRADICIONS DE MASSANASSA**, oberta fins el dia 24 de juny.

DISSABTE 18 DE JUNY

20:00 h: A la Plaça de l'Església, inici amb dos eixides de trò, de la **GRAN ENTRADA MORA I CRISTIANA**.

El tabalet i la dolçaina obriran el desfile

BÀNDOL CRISTIANO

- ▶ Tabalet i dolçaina
- ▶ Cartell bàndol cristià
- ▶ Estendart Filà Cristiana de Santa Pola
- ▶ Esquadra Filà Cristiana de Santa Pola
- ▶ Banda de Música Rebutts d'Alcoi
- ▶ Espectacle El Barbero
- ▶ Estendart Filà Cristiana "El Cid" de Massanassa
- ▶ Boato Cristià
- ▶ Esquadra d'homens i dones de la Filà Cristiana "El Cid" de Massanassa
- ▶ Banda de Música Santa Cecília de Castellar
- ▶ Ballet Sirenes
- ▶ Estendart Filà Cristiana "Les Forquetes" de Massanassa
- ▶ Boato Cristià
- ▶ Esquadres d'homens i dones de la Filà Cristiana "Les Forquetes" de Massanassa
- ▶ Associació Musical La Sargantana

BÀNDOL MORO

- ▶ Cartell bàndol Moro
- ▶ Estendart de la Filà Mora "Almoràvides" de Sedavi
- ▶ Esquadra Mora d'homens i dones de la Filà Mora "Almoràvides" de Sedavi
- ▶ Banda de música La Colla d'Ontinyent
- ▶ Espectacle La Cautiva de l'Harem
- ▶ Estendart de la Filà Mora "Manzil Nasr" de Massanassa
- ▶ Boato
- ▶ Esquadres d'homens i dones de la Filà Mora "Manzil Nasr" de Massanassa
- ▶ Banda de Música l'Atropello
- ▶ Ballet Java
- ▶ Plataforma de Estendarts de la Capitania Ibn Al Abbar de Massanassa
- ▶ Espectacle Wica
- ▶ Dos dromedaris
- ▶ Carrossa infantil
- ▶ Boato
- ▶ Ballet Papiros
- ▶ Carrossa del Capità
- ▶ Dromedari Batidor
- ▶ Esquadra de Mores de la Filà Mora "Ibn Al Abbarr" de Massanassa
- ▶ Esquadra de Moros de la Filà Mora "Ibn Al Abbar" de Massanassa
- ▶ Banda de Centre Instructiu i Musical de Massanassa

Itinerari

Eixida des del carrer del Calvari seguirà el següent itinerari: Plaça de l'Església, Antic Regne de València, Francisco Nacher Pons, Comtes de Trigona, Pi i Margall, Constantí Llobart, Orba i finalitzarà en el carrer de Francesc de Vinatea

23:30 h: A la Plaça de les Escoles Velles, **"ORQUESTA LA PATO"**, al finalitzar **DISCOMÒBIL**

23:00 h: A la plaça de les Escoles Velles, **CINE D'ESTIU** amb la projecció de la pel·lícula "Jurassic World"

DIMARTS 14 DE JUNY

17:00 h: A la Plaça del País Valencià, **PARC INFANTIL**, per a tots els xiquets i xiquetes.

18:00 h: A la Plaça del País Valencià, **ORXATA I FARTONS**, col.labora Falla Jaume I.

23:00 h: A la plaça de les Escoles Velles, **CINE D'ESTIU** amb la projecció de la pel·lícula "Érase una vez"

DIMECRES 15 DE JUNY

17:00 h: Al carrer Pare Ignasi Casañ (junt al Casal de la falla l'Alqueria), **PARC INFANTIL**, per a tots els xiquets i xiquetes.

18:00 h: Al carrer Pare Ignasi Casañ (junt al Casal de la falla l'Alqueria), **ORXATA I FARTONS**, col.labora Falla l'Alqueria.

22:00 h: A la plaça de les Escoles Velles, **SOPAR POPULAR** (en homenatge als Jubilats i Pensionistes de Massanassa).

22:30 h: A la plaça de les Escoles Velles, **Espectacle musical amb el Show d'Elena Bianco**.

00:30 h: A la plaça de les Escoles Velles, **DISCOMÒBIL**

DIJOURS 16 DE JUNY

17:00 h: A la Plaça de les Escoles Velles, **PARC INFANTIL**, per a tots els xiquets i xiquetes.

18:00 h: A la Plaça de les Escoles Velles, **ORXATA I FARTONS**, col.labora Falla Poble Massanassa.

19:30 h: a la Biblioteca Pública Municipal, **BENVINGUTS A LA LECTURA**

23:00 h: A la Plaça de les Escoles Velles, **"ORQUESTA BANDA NEÓN COLLECTIVE"** amb "tributos" de **U2, Depeche Mode i The Cure**.

DIVENDRES 17 DE JUNY

22:00 h: A la plaça de les Escoles Velles, **SOPAR POPULAR**

23:00 h: A la plaça de les Escoles Velles, **TRIBUTO MECANO "DESCANSO DOMINICAL" i ORQUESTA MÓDENA**.

DIJOUS 23 DE JUNY

20:00 h: Eixint del Parc Camp de Túria, Tradicional **OFRENA DE FLORS**, que seguirà l'itinerari habitual. Al finalitzar l'acte, es prega a les entitats col·laboradores i públic en general que no abandonen la plaça perquè la **Colla de Campaners** de la localitat tocarà el popular "**Repic de la Vespra**", en col·laboració amb la **Colla Despertades de Massanassa**.

23:00 h: A la Plaça País Valencià, **GRAN REVETLA** amb l'actuació de **l'Orquesta NEXUS**

24:00 h: A la plaça del País Valencià **CREMÀ DE LA FOGUERA DE SANT JOAN** i focs artificials.

00:30 h: A la plaça del País Valencià **GRAN GRAELLADA DE LLONGANISSES I BOTIFARRES** per a tots els veïns, col·labora Falla Jaume I.

DIUMENGE 19 DE JUNY

12:00 h: A l'Auditori Municipal **TEATRE MUSICAL INFANTIL FAMILIAR: "HANSEL Y GRETEL"** per la companyia **SAGA TEATRE**. Les invitacions es poden retirar en la Biblioteca Pública Municipal

22:00 h: A la plaça de les Escoles Velles **CONCERT DE SANT JOAN amb la BANDA DE MÚSICA DEL CENTRE INSTRUCTIU I MUSICAL DE MASSANASSA**

DILLUNS 20 DE JUNY

22:30 h: A la plaça de les Escoles Velles, **Exhibició de BALLS VALENCIANS** a càrrec del **GRUP DE DANCES GENT GRAN**

23:00 h: A la plaça de les Escoles Velles, **Espectacle Musical MASSANASSA BALLA**, organitzat per l'academia de ball **GIROS**

24:00 h: A la plaça de les Escoles Velles, **DISCOMÒBIL**

DIMARTS 21 DE JUNY

21:30 h: A la Plaça de les Escoles Velles, **PLAY BACKS DE LES FALLES**

24:00 h: A la plaça de les Escoles Velles, **DISCOMÒBIL**

DIMECRES 22 DE JUNY

19:00 h: Eixint del Carrer de la Font Cabilda, **GRAN CAVALCADA DE SANT JOAN**, encapçalada pels **GEGANTS I CABUTS** i el **CARRO DE LA MURTA**, amb la participació de les animacions de carrer de **PEQUE RADIO** i l'espectacle de **MOTOR PUNK**. En ella participaran totes les entitats socials i festives de la població. L'itinerari serà l'habitual.

22:00 h: A la plaça de les Escoles Velles, **SOPAR POPULAR**

23:00 h: A la plaça de les Escoles Velles, magnífic espectacle de **Balls Valencians** amb l'agrupació folclòrica **LES FOLIES de Carcaixent**

DIVENDRES 24 DE JUNY

08:00 h: **DESPERTADA** per la **Colla Despertades de Massanassa**, acompanyats per **A Quatre Quaranta**

12:00 h: A la Parroquia de Sant Pere, **SOLEMNE MISSA** oferida al **SANTÍSSIM CRIST DE LA VIDA**. La celebració estarà acompanyada per l'**ORFEÓ POLIFÒNIC DE MASSANASSA**

14:15 h: Eixint de la Plaça de l'Església fins l'Avinguda de Josep Alba Alba, **TRACA CORREGUDA** (recuperació de la tradició a iniciativa de la Colla Despertades)

14:30 h: A l'avinguda de Josep Alba Alba **GRAN MASCLETADA** a càrrec de la pirotècnia **Eurolà**

20:00 h: Tradicional **ENRAMADA DE LA MURTA**, pels carrers de l'itinerari habitual de la processó, a càrrec de la **Penya El Carro**.

21:00 h: En la plaça de l'Església, **concentració de les Confraries i Entitats** per organitzar la processó.

22:00 h: Inici de la tradicional **PROCESSÓ** al Santíssim Crist de la Vida, amb la participació de totes les confraries acompanyades de les seues andes corresponents. A l'entrada del Santíssim Crist de la Vida en l'Església es dispararan focs artificials a càrrec de la pirotècnia **Eurolà**.

XXV Festival Internacional Música i Festa Sant Joan 2022

Ajuntament de Massanassa. Regidoria de Cultura

DEL 25 AL 30 DE JUNY

Director Artístic: Vicent Campos

DISSABTE 25,

12:00 h. Auditori Municipal "Salvador Seguí"

BENVINGUTS A LA MÚSICA.

Jugant a l'Òpera amb Mozart

Divertida dramatització de la Història de l'Òpera

DISSABTE 25,

20:30 h. Església Parroquial de Sant Pere

DIA DELS CORS

▶ Coral Polifònica Valentina

Director. Javier Aguilera Herman.

▶ Coral Polifònica d'Alcàsser

Director. José Francisco Sánchez Iborra

▶ Orfeó Polifònic de Massanassa

Director. Miguel Juan García.

* DIUMENGE 26,

23:00 h. Jardins de la Societat La Terreta

Martín Panteleev - "Clásico virtuoso"

▶ Martín Panteleev - Violin

▶ Lea Brückner - Violin

▶ Elias Rauch - Violin

▶ Laurent Tardat - Viola

▶ Alexander Dimitrov - Violoncello

▶ Caccini - "Ave Maria"

▶ Händel - Passacaglia

▶ Vivaldi - "Verano"

▶ Mozart - Divertimento D-Dur KV334

▶ Tschaikowski - Valse op.47

▶ Sarasate - "Habanera"

▶ De Falla - "Danse Espagnole"

* DILLUNS 27,

23:00 h. Jardins de la Societat La Terreta

JUANA GUILLEM & JAZZ TRIO

(piano, contrabaix i percussió).

MIKE MOWER OPUS DI JAZZ

Shuffle

CLAUDE BOLLING SUITE N.1

Baroque and blue Sentimentale Javanaise

Fugace Irlandaise Versatile Veloce

MIKE MOWER SONATA LATINO

Salsa Montunate Rumbango

Bossa Merengova

* DIMARTS 28,

23:00 h. Jardins de la Societat La Terreta

Noche hermosa

▶ Sara Bañeras, soprano

▶ José Ramón Martín, piano

Concert d'àries d'òpera i romances de sarsuela

PRIMERA PART:

▶ Òpera francesa: Massenet y Gounod

▶ Òpera italiana: Verdi i Puccini

▶ Òpera americana: Gershwin i Bernstein

SEGONA PART:

▶ Romances de Sarsuela

▶ Gènere líric espanyol: Sorozábal, Caballero, MorenoTorroba, Granados i Chapí

* DIMECRES 29,

23:00 h. Jardins de la Societat La Terreta

Nit de Swing

Dómisol Sisters

* DIJOUS 30,

23:00 h. Jardins de la Societat La Terreta

"La controvèrsia musical del segle XIX"

Christoph Soldan - Recitació i piano

▶ Johannes Brahms (1833-1897):

Variacions sobre un tema de Händel opus 24

▶ Franz Liszt (1811-1886):

"Sposalizio" (any de peregrinació)

"Vall d'Obermann" (any de peregrinació)

"a la vora de la font" (any de peregrinació)

"Jocs d'aigua a la vila d'este" (any de peregrinació)

Angelus (any de peregrinació)

Programa mes de l'Esport 2022

ESCACS

Torneig social

21 i 28 de maig, 4,11 i 18 de juny

Hora: 11:30 a 14:00h.

Lloc: sala multiusos Gregori Manyans

MULTIESPORT I PSICOMTRICITAT INFANTIL

9 juny

17h Multijocs Esportius, al Pavelló Esportiu Municipal.

BÀSQUET

11 juny

XIII TORNEIG DE BÀSQUET, categories, pre-benjamins, benjamins, alevins, infantils, cadets i juniors.

II CONCURS DE TIRS A CISTELLA.

PATINATGE INFANTIL

10 juny

17:30h Exhibició Patinatge Infantil iniciats, a la pista polivalent del Poliesportiu.

18:30h Exhibició Patinatge Infantil avançats, a la pista polivalent del Poliesportiu.

GRAN FONTS MASSANASSA VOLTA A PEU

4 juny

11h Volta a Peu Infantil, a l'avinguda Josep Alba i Alba.

19h Gran Fons Massanassa, a l'avinguda Josep Alba i Alba.

CIRCUITO DE 3X3 BASQUET EN CADIRE DE RODES

5 juny

9:30h. PLAÇA ESCOLES VELLES

GIMNÀSTICA RÍTMICA BALL INFANTIL

10 juny

18:30h. Exhibició de Gimnàstica Rítmica i Balls Infants, al Pavelló Esportiu.

FUTBOL

11 i 12 juny (TIFUT).

Torneig Internacional Alevins, al Poliesportiu Municipal.

19 juny

10:30h. I TROFEU MIGUEL ANGES SANTOS SERRANO.

JUDO

9 juny

18:30h. Exhibició de Judo, al Pavelló Esportiu Municipal.

MASTER CLASS DE BALLS LLATINS I MASTER CLASS DE ZUMBA

14 juny

10:00h. Master-Class de BALLS LLATINS. Pavelló municipal.

19:30h. Master-Class de ZUMBA. Pavelló municipal.

TENNIS

15 juny, Jocs de tennis nivell d'iniciació. 17:30 a 19:30, en les pistes del poliesportiu municipal.

16 de juny, Jocs de tennis nivell avançat de 17:30 a 19:30 en les pistes del poliesportiu

18 juny

10:00 a 12:30h. Clínic de Tennis, al Poliesportiu Municipal.

FUTBOL SALA

15,16,17 i 18 de juny

16:00 a 21:00h. Torneig Futbol Sala, al Poliesportiu municipal, pel Club Atlètic Futbol Sala Massanassa.

PETANCA

14-15 i 16 de juny

10:00 a 13h. Torneig Festes Sant Joan, en el Poliesportiu Municipal.

TIR I ARROSSEGAMENT

11 de juny

10:00h. En el camp de tir i arrossegament del poliesportiu municipal.

COLOMBICULTURA

11 de juny

FINAL del concurs local de Coloms Esportius.

AETD – AVTD TIRACHINAS DEPORTIVO DE LA COMUNIDAD VALENCIANA

21 de juny

19:00h. Exhibició del equipo autonómico valenciano, en la pista polivalent del Poliesportiu.

CAÇADORS

26 de juny

10:00h. Campionat TIRO A HÉLICE, en el Camp de Tir de Xest.

Continuem Fent Música....

Enguany i després de temps difícils, esperem que tot vaja com estàvem acostumats: celebrant festes tradicionals dels pobles, fent concerts, i mostrant a la gent la tasca, i les hores que hi ha darrere de cada cercavila, concert...

Aquatrequaranta ha intentat continuar amb esta llavor, portant a terme les classes individuals amb l'alumnat i en la mesura que hem pogut fent asajos conjunts.

Es feina de tots i totes, tant alumnat, famílies, músics, professorat i persones que ens escolten, que són com no, una de les parts més importants, ja que la idea de la música i més la música tradicional, és aplegar a la gent i continuant fent la feina de que no es perden les nostres cançons, la nostra música, en definitiva, és important anar deixant este llegat perquè els nostres joves continuen fent poble, en definitiva deixant empremta del que

és el poble valencià i del que són les nostres arrels.

Nosaltres, per la part que ens toca continuem fent música, música d'arrel i així guardem les tradicions i els costums.

Aquest curs les classes van donant el seu fruit, alumnes que encara no havien debutat en un passacarrer ho han fet, i alumnes que no havien eixit mai a un escenari, ho han fet.

Estem orgullosos d'elles i d'ells, i junt als membres de l'escola que porten molt de temps, inclús des de principi de la formació de l'entitat, els acullen i els fan sentir com a casa.

Des d'estes lletres, que cada any ens ofereix l'Ajuntament de Massanassa, donar les gràcies en primer lloc a l'Ajuntament pel seu recolzament, a les mares i els pares que confien part de l'educació dels seus fills en nosaltres, i com no als components més

majors que fan que no es perda la música tradicional i que junt als professors ajuden en esta tasca.

Enguany destaquem un dels actes que ens ha fet molta il·lusió. Este és el "4to Encuentro de Caja y Pita" de Vallanca al Racó d'Ademús, on Aquatrequaranta en representació d'entitat de Massanassa, ha volgut ajudar a que els encontres i la música de la part més llunyana de la nostra Comunitat continue... Per això estem molt agraïts, ja que ha sigut un encontre molt fructífer en el que hem coincidit amb altres entitats de música tradicional de diferents punts de la Comunitat, i que alhora ens ha servit per a compartir moments, intercanviar converses, ... entre nosaltres, els membres d'Aquatrequaranta.

Aixina que dir-vos des d'ací: que CONTINUEM FENT MÚSICA, i que esperem que passem unes bones festes de SANT JOAN, com tot el veïnat de Massanassa es mereix. ■

Ampa IES Massanassa

Com cada any aprofitem l'espai que ens oferix La Terreta per agrair la col.laboració de totes les famílies que formen part de l'IES Massanassa. Som famílies que de manera altruista treballem per a millorar les condicions educatives dels nostres fills i filles. Entre les activitats que oferim tots els cursos estan:

- ▶ Organització de la campanya del quilo a favor de les persones més desfavorides de la població.
- ▶ Participació en el concurs literari de microrrelats "La marjal".
- ▶ Col.laboració a l'esmorzar de Nadal per a totes i tots els alumnes.
- ▶ Col.laboració a les festes de graduació de quart d'ESO i segon de Batxiller. Regals d'acomiadament.
- ▶ Compra de llibres per a la Biblioteca del centre.

Gestió d'agendes escolars.

Però també tenim novetats. Aquest any hem oferit amb molt d'èxit per part dels i les alumnes:

- ▶ Activitat extraescolar de volei.
- ▶ Monòleg de Pamela Palenciano: "No sólo duelen los golpes".

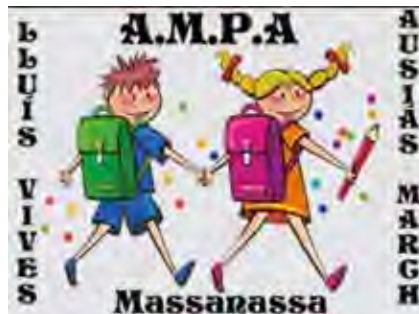
De nou us convidem a seguir col.laborant amb nosaltres. Tota ajuda és benvinguda. Ànim! ■

AMPA LLUIS VIVES AUSIÀS MARCH CURS 2021-2022

Volem aprofitar l'ocasió que se'ns ofereix des de "La Terreta" per a saludar els veïns i veïnes de Massanassa, als nostres associats i, com no, donar les gràcies a totes aquelles persones que col·laboren amb l'associació d'una forma o una altra.

El curs que ve es compliran 45 anys des que aquelles primeres mares i aquells primers pares d'alumnes signaren, el 4 de gener de 1978, l'acta de constitució de l'"Asociación de Padres de Alumnos del Colegio Nacional Lluís Vives", en l'edifici que hui és el nostre ajuntament. Molt ha plogut des d'aleshores, però n'hi ha un component que no ha canviat al llarg del temps i és que poques feines són més gratificants que

treballar per l'educació dels nostres fills i filles. I, en aquest sentit, l'escola és l'espai on passen gran part del seu dia a dia.

La nostra AMPA de hui és una associació de mares i pares d'alumnes dels col·legis Ausiàs March i Lluís Vives de Massanassa, que treballem, de ma-

nera desinteressada, per als nostres associats en accions que sovint repercuteixen també en el bé de tot l'alumnat, **facilitant l'accés a les famílies a uns serveis de qualitat amb el consegüent benefici per als nostres fills i filles.** Com tota associació d'aquest tipus el fluxe de persones que la componen és constant ja que els nostres fills i filles es van fent majors i han de canviar d'etapa educativa pel que cada any ens deixa gent a la qual, segur, trobarem a faltar i, d'altra banda, arriben noves incorporacions al **grup de treball de l'AMPA on tots i totes són benvinguts.**

Com a associació de mares i pares formem part de la comunitat educativa i **col·laborem activament amb els**

equips directius i resta d'equip docent dels dos centres escolars, d'infantil i primària, en les activitats que es programen al llarg del curs i, per descomptat, participem en els Consells Escolars dels dos centres i en la presa de decisions, **aconseguint d'aquesta manera que els pares participen en les decisions de les escoles** i el Consell Escolar Municipal.

L'objectiu que ens uneix a tots és **estar presents en l'educació dels nostres fills i filles**, millorant, en la mesura que siga possible, l'entorn educatiu dels mateixos i **ajudant a les famílies en la conciliació familiar i laboral**, tan necessària i difícil d'aconseguir hui dia. En aquest sentit, des de dins us volem dir que n'hi ha molta faena que no ix a la llum però que s'ha de fer constantment perquè tot continue funcionant correctament i els associats tinguen, cada vegada, més serveis i de millor qualitat.

El treball a l'AMPA s'organitza en **comissions** formades per un grup de membres que treballen junts per aconseguir els millors resultats en cadascuna de les àrees d'acció:

- ▶ **FESTES I CELEBRACIONS:** planificació i organització de totes les festes i celebracions en les quals participen els nostres col·les: decoració de Nadal, tallers de Carnestoltes, Dia de la Pau, Trobades, Fira Educativa Municipal, Cursa pel Valencià, xocolatades, tallers, campanyes solidàries, festa de Nadal, graduació, festa de fi de curs... i un llarg etcètera que necessita de moltes mans implicades.
- ▶ **PATIS ACTIUS:** un il·lusionant projecte que ja està en marxa per a renovar els patis i convertir-los en espais actius i ben empleats. Perquè totes i tots volem que els nostres fills i filles gaudisquen del seu temps

lliure als col·les amb una oferta d'espai segura i saludable.

- ▶ **ESCOLA DE FAMÍLIES:** Aportació d'idees i recursos educatius per a l'organització d'activitats i tallers formatius per a la criança i d'educació de les famílies. Bullying, educació afectivosexual, adicció a les pantalles, trastorns alimentaris... temes que ens preocupen a tots i a totes i on de segur que n'hi ha gent preparada que pot aportar molt.
- ▶ **EXTRAESCOLARS:** gestió de tot el relacionat amb les extraescolars al llarg del curs, la matinera, les activitats de la vesprada, les escoles de Pasqua i de Nadal, que tant ajuden a les famílies a conciliar en els moments de l'any més difícils d'aconseguir-ho.
- ▶ **LLIBRES:** Gestió de tot el relacionat amb els llibres de text que els ▶

nostres fills fan servir en primària, donant el servei per als socis de recollir-los en l'escola sense haver d'anar a buscar-los enlloc.

- ▶ **XARXES SOCIALS I COMUNICACIÓ:** publicació de totes les comunicacions que s'emeten des dels coles i l'AMPA, així com informació d'activitats formatives i lúdiques interessants per a les famílies, de forma fidedigna i puntual perquè arriben a tots els socis i sòcies pels canals de l'AMPA: el lloc web, Facebook i Telegram.
- ▶ **INSCRIPCIONS:** Gestió de tot el que té a veure amb les inscripcions de les famílies a l'AMPA: contestar correus, incorporar dades a una base... tasques importants que no es veuen però sense les quals res no funcionaria.
- ▶ **EDIFICANT:** estem ajudant a portar a terme un ambiciós projecte ja en marxa conjuntament amb la Conselleria d'Educació i l'àrea d'Educació de l'Ajuntament de Masanassa que té com a objectiu millorar les instal·lacions de l'escola.
- ▶ **MENJADOR (en procés):** Estem impulsant la creació d'una nova comissió on es gestiona tot el que tinga a veure amb el servei del menjador per a fer que l'estona que els i les alumnes hi passen siga un temps segur i de qualitat.

Altra manera de col·laborar en l'AMPA és formant part de la **xarxa de col·laboradors**, un grup de persones que de forma puntual presten la seua ajuda en la logística d'algunes de les activitats que es realitzen al llarg del curs.

Arribats ací, ja haureu pogut veure que n'hi ha molta feina a fer per al curs que ve, tot just quan alguns dels integrants de l'associació ens van a deixar perquè els seus fills i filles passen a una nova etapa educativa a l'institut. Però confiem en que vindrà saba nova que ens ajudarà a portar a terme els il·lusio-nants projectes que estan en marxa. Perquè una miqueta de cadascú, serà un molts per a tots. ■

Podeu contactar amb nosaltres ací:
Telèfon i whatsapp: 623042109
E-mail: ampaplluisvives
ausiasmarch@yahoo.es

Bones festes a totes i a tots!

La Junta Directiva

Costalers del Santíssim Crist de la Vida

Qui anava a pensar que després de 157 anys d'història local, Massanassa anava a reviuire amb la pandèmia de la Covid-19 un temps d'epidèmia que ens remunta al còlera morbo del 1865. Un drama que provocà que els veïns, desesperats, optaren per treure en processó la imatge del Crist crucificat. Després d'aquest esdeveniment es va produir el miracle del descens de l'epidèmia i de la mortandat que provocava. I és aleshores que el Crist fou anomenat Senyor i Patró, i protector de la Vida al poble de Massanassa.

Ara, tots nosaltres, majors, joves i infants, hem hagut de viure uns anys de confinament i restriccions, retirats a les nostres cases per evitar contagis massius, quan no la pèrdua d'éssers estimats. Tot i què en el nostre cas, la ciència i la medicina han reduït, amb les vacunes, el drama que van viure els nostres avantpassats, aquest any hem de tornar a treure el nostre Crist de la Vida en processó. Per donar-li les gràcies

per continuar sent el nostre protector i perquè, com diuen els gojos al Crist dedicats: *"Aún en épocas fatales Massanassa es distingida"*. Perquè una vegada més, i després de tants anys, el nostre Crist ens ha protegit en aquests temps tan difícils que ens ha tocat viure.

Només em queda dir que gaudim de la festa patronal com sempre hem manifestat els massanassers i massanasseres, amb la pau, el goig i l'alegria que ens caracteritza. I sobretot que el dia 24 de juny, durant la processó del nostre Crist de la Vida, sapiguem agrair-li en silenci i amb devoció, tal com sabem fer-ho davant la imatge del nostre Senyor i patró el Santíssim Crist de la Vida. ■

Bones festes,

Vicent Moncholi

AMPA San José

Como todos los años *La Terreta* nos brinda la oportunidad de darnos a conocer como asociación ante la población de Massanasa.

Han sido unos años duros donde la Pandemia ha hecho mella entre nosotros, pero aun así, hemos estado al pie del cañón realizando todas aquellas actividades que nos han sido posibles.

Este grupo de padres y madres han trabajado junto con la dirección y el

profesorado del colegio tratando de satisfacer las necesidades del colegio y de nuestros alumnos, pero aun quedan muchas cosas por hacer, por compartir y por vivir, por eso estamos dispuestos a seguir trabajando por nuestros hijos en el colegio. Desde la asociación nos gustaría que para la mejora de todos aumentara el número de socios porque juntos podemos formar un gran equipo y realizar muchos proyectos. Aquí os presentamos algunos de los que se han realizado este año:

- ▶ Ayuda económica al centro educativo en las sesiones Psicológicas impartidas en infantil y primaria, según las necesidades de los alumnos
- ▶ Adecuación de las instalaciones del Hogar Parroquial donde dan clase los alumnos de 2 ESO.
- ▶ Colaboración en la Feria de la Salud.
- ▶ Comienzo del proyecto de renovación del parque de Infantil.
- ▶ Inscripción de los alumnos participantes en diversos concursos y jornadas educativas

- ▶ Colaboración en el concurso *Ploma i Paper*.
- ▶ Ayuda económica a aquellos socios que se van de viaje de fin de curso en sexto y 4 ESO
- ▶ Colaboración en el concurso de tarjetas y escritos de Navidad
- ▶ Adquisición de mesas de cultivo para nuestro Huerto Urbano
- ▶ Celebración de la festividad de la Virgen Milagrosa
- ▶ Almuerzo Fallero con ensaimada y chocolate para todos los alumnos, personal docente, trabajadores del centro y nuestra querida Charanga formada por alumnos, exalumnos, padres, madres i profes del cole.
- ▶ Colaboración con la campaña del Kilo junto a Cáritas Massanassa.
- ▶ Colaboración en la campaña "Dona tu manta, dona calor y amor" recogida de mantas para Bombers pel món.
- ▶ Colaboración en la recogida de material humanitario para Ucrania.
- ▶ Colaboración en el Proyecto Esfera.
- ▶ Donación para el Almuerzo Solidario.
- ▶ Organización y entrega de vitolas y Orlas en la graduación de 4 ESO
- ▶ Colaboración en el proyecto "Un plátano por la Palma"
- ▶ Apoyo a la Campaña Massanassa dona la cara, STOP MASCLISME
- ▶ Renovación de material en las bibliotecas de aula ▶

Desde aquí os animamos a ser socios del Ampa del Colegio San José y San Andrés y así juntos podremos realizar más proyectos para y por nuestros hijos. También os invitamos a formar parte de nuestro equipo de trabajo con nuestra Presidenta y el resto de miembros de la junta. Y como no agradecer a nuestra Presidenta Ana Puchalt por todos los años que ha dedicado a la Asociación, esperamos haber aprendido de tu trabajo y dedicación y seguiremos tus

pasos con mucha ilusión, gracias por todos tus momentos como Presidenta, siempre te recordaremos. ■

Podéis contactar con nosotros en:

apa@colegiosanjoseysanandres.com

instagram [@apasanjoseysanandres@hotmail.com](https://www.instagram.com/apasanjoseysanandres)

On es troben els qui falten? Les persones dislèxiques i l'obstacle a superar al llarg de la vida

El divendres, dia 25 de març a l'Auditori Salvador Seguí de Massanassa, es va celebrar una sessió informativa i de sensibilització al voltant de la dislèxia. com a cloenda de l'acte es va inaugurar l'exposició fotogràfica de Jonathan Sendra amb el títol "El valor de lo distinto", exposició que vam poder-la visitar fins al dijous dia 31 de març.

Com que és un tema poc conegut per la població en general, hem considerat des de l'Associació Trenca-Dis, aportar una visió esclaridora de quines són les circumstàncies en les quals les persones que són dislèxiques s'hi troben, en particular en l'entorn escolar, però que son permanents al llarg de la vida.

La dislèxia és una Dificultat Específica de l'Aprenentatge (DEA), que es caracteritza per la presència de dificultats per a llegir amb fluïdesa (velocitat i precisió), i que també afecta a les habilitats d'escriptura. Segons Lyon, Shaywitz i Saywitz (2003), estes dificultats es presenten de manera inesperada, ja que d'altres habilitats cognitives es desenvolupen amb normalitat i la instrucció lectora és adequada.

L'atenció a les necessitats específiques de recolzament educatiu (LOE, 2006), inclou l'alumnat que presenta dificultats d'aprenentatge de la lectura (DAL o dislèxia). Increïblement, este tipus de dificultat, que, segons les dades estadístiques d'altres països del nostre entorn més avançats en diagnosticar-lo, afecta a una proporció entre el 5 i el 10 % de l'alumnat Flynn i Rahbar, 1994), sembla ser el més oblidat en el nostre sistema escolar" (Carrillo et al., 2011).

Segons fonts estadístiques consultades, el nombre d'alumnes que es van presentar a les Proves d'Accés a la Universitat

(PAU) en el curs 2018-19 fou de **21.171 en tota la Comunitat Valenciana.**

Pel que fa a l'alumnat amb dislèxia, prendrem com a premises de partida les següents evidències:

La prevalència de la dislèxia per a les llengües transparents com l'espanyol, o el valencià, poden prendre valors entre el 3,2 i el 8% (González et al., 2013; Carrillo et al., 2011).

La mes que demostrada evidència científica sobre la **no** correlació entre Capacitat Intel·lectual (CI) i la Dificultat Específica d'aprenentatge (DEA) a la qual ens referim com a dislèxia habitualment. L'alumnat amb dislèxia té una intel·ligència normal o superior.

Totes les persones amb dislèxia tenen dificultats amb l'ortografia (Artigas-Pallarés, 2002).

Els adolescents amb dislèxia presenten dèficits en consciència fonològica, la qual cosa afecta a l'eficàcia lectora i escriptora. (González et al., 2013).

Poden presentar dificultats en activitats de memòria operativa o de memòria de treball (Furnes i Samuelson, 2011).

És a dir, no cal ser estadístic per comprendre que hauríem de trobar estos percentatges entre el col·lectiu de l'alumnat que finalment es presenta a les PAU. Si apliquem els percentatges, hauríem de trobar un total entre **677 i 1694** d'alumnes que es presenten a la PAU i que, a més, tenen dislèxia. En definitiva, seria una mitjana aproximada de **1058 alumnes.**

La pregunta és, **¿quants dels i de les alumnes amb dislèxia han sol·licitat les adaptacions per a les proves PAU en el tres darrers anys a la Comunitat Valenciana?** Segons el darrer informe presentat per les universitats públiques valencianes, el nombre és aproximadament de **52 sol·licitants a l'any**. mes específicament, 209 sol·licituds entre 2016-2019 en les 4 universitats públiques.

Esta gran discrepància entre les sol·licituds d'adaptació i la quantitat d'alumnes que presenten dislèxia deuria fer-nos reflexionar en el context d'una educació que pretén caminar cap a la qualitat, la inclusió i la equitat per a tot l'alumnat.

En altres paraules: ¿On es troben els qui falten? ¿on han anat a parar?

Malgrat estes dades, ens trobem amb un informe motivat pel servei de Recolzament a la Discapacitat i NEAE de les universitats públiques valencianes on s'hi manifesta la preocupació pel "gran augment de sol·licituds d'adaptacions"

En un sistema educatiu rígid, on la majoria dels aprenentatges es realitzen mitjançant la lectura i l'escriptura, l'alumnat amb dislèxia que supera l'etapa de Batxillerat i accedeix a qualsevol prova d'accés, bé les PAU o les proves d'Accés als Cicle Formatius de Formació Professional, han hagut de fer un esforç titànic. Són la lluita personificada, supervivents d'un model d'ensenyament que no els ho posa gens fàcil, o, en el pitjor dels casos, els aboca al fracàs i a l'abandó escolar prematur.

És fonamental "fer conèixer el fet que els problemes de les persones dislèxiques amb la llengua escrita NO són d'origen intel·lectual, afectiu o motivacional, i que cal tractar-los adequadament com més prompte millor per evitar que es transformen en retard escolar, frustració i pèrdua de la confiança en ells mateixos. La dislèxia no tractada adequadament es troba en la base d'un cercle viciós, que fa que un obstacle que inicialment podria limitar-se a l'adquisició de la llengua escrita es transforme progressivament en un problema que envaeix completament la vida sencera del dislèxic (Alegría, 2010, p. 5).

En este context queda ben palés el recolzament del professorat, dels equips d'orientació, dels i de les professionals ajuden i les famílies. I també la posada en pràctica de les adaptacions metodològiques, com ara, proves d'avaluació accessibles, temps extra, etc.

Irònicament, les universitats no reconeixen estos drets fonamentals a estos 52 alumnes. Pot algú explicar esta anomalia?

El Real Decret 310/2016, de 29 de juliol, pel qual es regulen les avaluacions finals d'Educació Secundària Obligatòria i de Batxillerat, en l'article 8.2, Desenvolupament i Aplicació, s'assenyala que "amb l'objectiu d'assegurar la igualtat d'oportunitats, la no discriminació i l'accessibilitat universal

de les persones, en cada convocatòria les Administracions educatives aportaran les mesures oportunes per adaptar les condicions de realització de les proves a les necessitats de l'alumnat que presente necessitats específiques de recolzament educatiu".

I l'Article 9. Qualificació de les proves, punt 2, afegeix:

"En tot cas, davant l'alumnat amb necessitats específiques de recolzament educatiu haurà d'assegurar-se el coneixement de les adaptacions d'accés i organitzatives que ha necessitat l'alumne/a, assegurant-ne l'anomímat, per part dels membres dels tribunals o bé els òrgans de qualificació designats."

Per una altra banda, al DECRET 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià, al CAPÍTOL V, Inclusió de l'alumnat en els ensenyaments postobligatoris i de transició a la vida adulta. Article 26. Alumnat amb necessitats específiques de recolzament educatiu al Batxillerat, al punt 1, afirma que:

"Els centres educatius que imparteixen ensenyaments de Batxillerat hauran de realitzar les adaptacions pertinents i facilitaràn les mesures i els recolzaments necessaris per tal que l'alumnat amb necessitats específiques de recolzament educatiu pugui cursar els estudis corresponents.

A més a més, la Guía de adaptaciones en la universidad de la red Red de Servicios de Apoyo a Personas con Discapacidad en la Universidad (SAPDU), en la pàgina 39 contempla aquestes adaptacions per a l'alumnat amb dislèxia en les avaluacions de la Universitat.

Aleshores, la pregunta seria: **per què si es contempen totes estes adaptacions en l'etapa de Batxillerat i en els estudis universitaris, se'ls neguen en les proves intermèdies per accedir a estudis superiors?**

Si sabem que este alumnat precisa adaptacions d'accés per estar en igualtat de condicions que la resta d'alumnes sense aquesta dificultat, **per què hi ha tan poques sol·licituds per part dels departaments d'orientació?**

A tall de cloenda, el col·lectiu de persones amb dislèxia que sol·liciten adaptacions d'accés en la PAU suposa un factor 1/20 (un 5%) del que s'espera estadísticament sobre la prevalència mitjana. **Én definitiva, per deixar-ho clar, és un fracàs del sistema educatiu en termes d'inclusió educativa.**

Posem-nos a treballar per tal que aquesta ràtio augmente en el futur i no perdem tant de talent pel camí!

I, a curt termini, cal que resolguem la situació d'aquest nombre tan exigü de persones que han arribat a les proves PAU i no els neguem les adaptacions a les quals hi tenen dret i s'ho mereixen, en els criteris d'avaluació. ■

Colla Despertades

(Fundada 2007)

Con la llegada de nuestras fiestas patronales, la Asociación "Colla Despertades", junto con los componentes y después de dos años, sin poder realizar ningún acto por motivo de la pandemia, os invitamos a todos a celebrar con la máxima respon-

sabilidad, estas fiestas tan entrañables y que tanto amamos.

Sin duda, echaremos en falta a nuestros vecinos y vecinas de Massanassa que físicamente no estarán presentes, pero que siguen en nuestros corazones.

Este año, la "Colla Despertades", cumple 15 años como Asociación, y la familia sigue creciendo, pasando a ser 3 menores, 4 mujeres y 25 hombres. Esto nos anima mucho a seguir trabajando y recuperando antiguas tradiciones de fuego para Massanassa. También

hemos restaurado y actualizado las andas de San Roc y San Roquet.

Continuaremos con nuestras tradiciones. La tarde del 23 de junio, tras la Ofrenda, haremos el "Repic del Vespre" en colaboración con la "Colla Campaners".

El día 24 de junio, día de San Juan, gran despertà y a mediodía la "Traca correguda", recuperada por la "Colla". Les invitamos a participar en la procesión de San Juan, junto con nuestras imágenes de San Roc y San Roquet.

Como en años anteriores, el segundo domingo de septiembre, día 11, celebraremos una despertà. Y a las 12:00h una misa con las imágenes de San Roc y San Roquet. ■

Desearos a todos/as unas Felices Fiestas.

La Directiva.

Fundadores

Manolo Portalés | Manolo Marco | Vicente Ballester | Antonio Esteban | Salvador García | Francesc Rodrigo
Antonio Estarlich | Rafa Catalá | Felix Díaz | Jesús Esteban

C.D.B. Massanassa

Intens cap de setmana de futbol el que hem gaudit amb els 10 equips que han participat en esta XV edició del TIFUT.

Espectacle en els camps de joc ofert pels xicotets grans jugadors que ens han visitat i espectacle pel gran ambient

viscut en les graderies del Camp Municipal d'Esports per part de totes les aficions i seguidors.

Durant el Torneig ha prevalgut la igualtat en els resultats i el joc net entre els equips, esta igualtat es va veure reflectida el dissabte en la fase de classificació com el diumenge

en la FASE FINAL perquè van ser uns encreuaments d'alt voltatge.

Després de disputar les eliminatòries molt igualades i algunes des del punt de penal van arribar a la gran final el TORRE LLEVANT C.F. i el C.D. WE F.C., qui es va emportar a Granada el Trofeu del XV TIFUT pel resultat de 2 - 4.

Agrair als clubs participants el seu gran comportament tant dins com fora del camp, a les aficions per la seva conducta animant sense parar als seus respectius equips a tots els aficionats assistent i sobretot als jugadors per haver-nos delectat una edició més amb un gran futbol en estat pur.

Realitzà el servei d'honor en la Final les falleres majors de la Junta Local acompanyades de les respectives falleres majors de Massanassa.

Els Trofeus van ser entregats per membres del C.D.B.M. i de la corporació Municipal i va ser l'Alcalde Paco Comes qui entregà al C.D. WE F.C. de Granada el Trofeu de Campió del XV TIFUT - 2019.

Agrair a les entitats col·laboradores el seu suport i a l'Ajuntament de Massanassa com a principal patrocinador. ■

CAMPIÒ	C.D. WE F.C de Granada
2n	TORRE LEVANTE C.F.
3r	PRIMER TOQUE de Castellón
4t	R.C.D. MALLORCA
5è	LEVANTE U.D.
6è	VILLARREAL C.F.
7è	ELCHE C.F.
8è	C.D. EBRO de Zaragoza
9è	ALBORAYA U.D.
10è	C.D.B. MASSANASSA

- ▶ **Millor jugador:** Fabio Omar Abarikane (C.D. WE F.C.)
- ▶ **Máxim goleador:** Joan Ferrer (Torre Levante) y Adrián Toro (C.D. WE F.C.)
- ▶ **Millor porter:** José Montana Costa (R.C.D. Mallorca)

Escola de Música de Massanassa

¡POR FIN!

Por fin podemos ver el comienzo de una nueva etapa tras dos cursos de dificultades a causa del COVID-19. Podemos empezar a retomar todas nuestras ilusiones por tener una escuela de música en la que no hayan impedimentos para disfrutar del aprendizaje musical.

Constantemente me hago diversas preguntas... ¿Cómo hubiese sido pasar esta etapa sin el poder de la música? ¿De qué manera nos ha ayudado la música? ¿Cómo ha afectado?

En esta etapa de gran tristeza e incertidumbre la música siempre ha estado presente. Es la mejor forma de ahogar las penas, así como potenciar las alegrías. Está siempre en nosotros/as y lo ha estado durante toda la existencia del ser humano. Es algo que no se ve, se percibe por el oído y tiene algo que la caracteriza: la gran magia de sentir-la a través del corazón.

Cada día estamos más orgullosos/as de cómo el pueblo de Massanassa

se vuelca cada vez más en apoyar la cultura musical. El número del alumnado sube poco a poco cada año. Asimismo, nos alegra muchísimo que las personas más adultas se apunten a la escuela dejando a un lado el mito de

que la música se aprende desde una edad temprana y si no, es imposible. Además, la música ayuda y fomenta nuestras relaciones sociales. El hecho de ir a una clase o a un ensayo de la banda supone juntarse con más ►

gente, crear un vínculo con la sociedad, ganar amistades y crecer como personas y especialmente, nos enseña a valorar el trabajo en equipo. Es por ello, que animamos a esas personas que tengan inquietudes relacionadas con la música a hacer frente a sus posibles miedos e inseguridades para formar parte de un gran equipo y conocer la música desde dentro.

En el CENTRO DE ESTUDIOS MUSICALES DE MASSANASSA estamos apostando, no solo en educar musicalmente a futuros músicos de banda sinfónica, sino que queremos crecer con más estilos musicales y por supuesto, con ins-

trumentos más modernos, permitiendo así que cualquier persona pueda aprender y formarse. Esperemos que esta nueva etapa nos lo permita ya que ilusión no nos falta.

En definitiva, como bien dijo Víctor Hugo "La música expresa lo que no puede ser dicho y aquello sobre lo que es imposible permanecer en silencio". Por ello, no puedo imaginarme ningún día de mi vida sin música. ■

Juan Triviño Balmón.
DIRECTOR ESCOLA DE MÚSICA.

ESPAI JOVE

d'informació
i animació de
Massanassa

QUÈ ÉS EL CIJ - CENTRE D'INFORMACIÓ JUVENIL?

Un espai municipal destinat a fer de la informació una ferramenta útil per al desenvolupament personal, social, econòmic, cultural i polític de les persones joves. El CIJ pretén ser un espai perquè els i les joves siguin els únics protagonistes en el desenvolupament i creació d'iniciatives, activitats i projectes amb total i complet suport de la Regidoria de Joventut.

QUINS SERVEIS PRESTA?

PLA JOVE. Realització d'un **Pla Municipal de polítiques de joventut** per al període 2022- 2026, dirigit a joves de 12 a 30 anys.

Informació i orientació relativa a qualsevol tema que t'interessa: **viatges, treball, oposicions, cursos, concursos, estudis, sexualitat, activitats culturals i socials, oci i temps lliure, associacionisme i voluntariat, medi ambient, etc.**

Punt d'emissió i tramitació del **carnet jove**.

Aula multimèdia i zona wifi. Serveis gratuïts amb tres ordinadors i impressora.

Difusió d'informació d'interès juvenil a través de les xarxes socials Instagram i Facebook [cijmassanassajove](#)

QUÈ ÉS L'ESPAI JOVE?

Un lloc de trobada, de 12 a 17 anys, on disfrutar dels jocs de taula (dixit, fallera calavera, ubongo, etc), tallers creatius i urbans, ping pong, wii, deures de classe amb internet, connexió a xarxes socials,... **totes les vesprades de 17'00h a 20'00h.**

QUINES ACTIVITATS ES REALITZEN?

FÒRUM JOVE. Un espai de debat i participació, on la població jove, pren la paraula, i ens trasllada tant a l'Alcaldia com al Regidor i tècnics, les seues demandes i propostes, de manera que l'Ajuntament a través del servei jove municipal, pugui dissenyar un pla jove de treball amb una programació de qualitat, acorde a les seues expectatives de futur.

CURSOS DE FORMACIÓ PERMANENT

Especialització i reciclatge en matèria d'animació juvenil, com ara conversa en anglés, monitor/a de temps lliure, educador de menjador escolar i manipulador d'aliments, educador/a de col·lectius amb necessitats educatives especials, introducció a la llengua de signes, educació per a la salut i primers auxilis, animació hospitalària, etc.

OCI EDUCATIU

Són aquells tallers o cursos anuals que combinen el gaudir del temps lliure i la formació no reglada. **Taller de parkour, calistenia, slackline, i esport urbà; tallers de cuina "gastronomix", taller de conversa en anglés, etc.**

OCI I TEMPS LLIURE Activitats anuals que promouen la participació dels/les joves en activitats educatives i d'oci, fora de l'escola, en períodes vacacionals, festius o en horari extraescolar. **estiu jove, pasqua Jove, nadal jove, campament infantil, campament jove, nit de tots sants.**

SETMANA DE LA JOVENTUT. Setmana festiva i de participació en activitats diverses que es programen en funció de les necessitats i les demandes de la joventut del municipi: **gamer weekend, nit zombie, urban fest, tallers, graffiti, concursos, monòlegs, scape room, etc,**

SUPORT A L'ESTUDI. Activitats de reconeixement als/les joves en èpoques d'examen. **AULA DE NIT**, un espai municipal per a donar resposta a la necessitat dels/els estudiants en èpoques d'examen. **TALLER DE TÈCNiques D'ESTUDI**, dirigit a preparar els exàmens finals.

L'ESPAI DE NIT. Una programació diferent per als divendres per la nit, on les i els joves d'entre 12 a 17 anys podran disfrutar d'un **oci divertit, educatiu i nocturn, alternatiu a les nits de consum**, en l'espai Jove, en **horari de 21:00h a 00:00h**.

JOOP. Jove oportunitat. Programa subvencionat pel fons Social Europeu a través de l'IVAJ, dirigit a joves de 16 a 21 anys que actualment ni estudien ni treballen i necessiten motivació. **Què ofereix?** Durant 4 mesos, un/a coach t'ensenyarà a prendre les decisions sobre el teu futur, a creure en les teues possibilitats, a trobar la teua vocació, motivació, t'orientarà, preparant-te si el necessites les proves d'accés als CFGM (opcional) i a més podràs participar en activitats lúdiques i eixides a empreses per a conèixer de prop el món laboral

AVENTURA'T. Un programa d'activitats i eixides amb un component comú, "l'adrenalina i l'emoció" per a viure-les amb els teus amics i amigues. **Bus Blanc i cap de setmana a la neu, eixides i rutes, cicloturisme, multiaventura, etc.**

PLANETA MASSANASSA. Un programa mediambiental de caràcter anual, dirigit a alumnes dels Centres Educatius i públic familiar, on es realitzen activitats de voluntariat, aprenentatge i servei, amb tallers, excursions, cicloturisme, cura i coneixement del Parc Natural de l'Albufera, integrant els eixos de l'agenda 2030

#JOVEimpuls. Jornades d'**orientació sobre estudis no reglats i treball de temporada** dirigit als alumnes de 16 a 30 anys. Vols treballar i estudiar al mateix temps?, aprendre

idiomes i guanyar diners?, viatjar? fer pràctiques formatives? Camps de treball Europeus? monitor/a de T.L? cursos gratuïts? Treballar a l'estiu de monitor/a, socorrista, festivals, au pair, creuers...? Tot i més a les jornades!!

■ **CORRESPONSALS JUVENILS.** Són joves dels Centres Educatius de 3r d'ESO, que estan fent les funcions de corresponsal o informador/a de les activitats organitzades per l'Espai Jove, traslladant-les als seus companys i companyes i al revés. D'aquesta manera estan informats/des de tot el que organitza el departament de joventut i l'Ajuntament, podent de manera transversal comunicar-nos les seues propostes, a més de realitzar formació i beneficiant-se de tots els avantatges municipals que comporta ser-ho. També **hem fet trobades** amb altres corresponsals d'altres municipis, així que **estigues atent/a perquè ens passarem pel teu Centre escolar!!** ■

On estem?

Pl. País Valencià 5, 1er pis Edifici Socio-Cultural

961250739 - 666031834

joventut@massanassa.es

Facebook: cijmassanassa

Instagram: @cijmassanassa

HORARI D'ATENCIÓ:

De dilluns a divendres, de 11'00 a 14'30

Dilluns a dijous, de 17'00 a 20'00

Les Dones en les Bandes de Música

Les bandes des del seu origen han estat formades fins fa poc per músics homes, així ho reflecteixen els testimonis orals, fotogràfics... que puguem trobar. Té una explicació, i és que "En general, es considera que les bandes de música s'originen a partir de les formacions instrumentals militars, però també tenen com antecedents les antigues formacions de ministrils."¹ I este fet ha condicionat l'accés de les dones a les bandes.

Hem de tenir en compte que les primeres bandes valencianes naixen a finals del segle XVIII. I s'ha d'esperar a l'últim terç del segle passat a que, de manera bastant ràpida, les dones van incorporant-se a les bandes; a hores d'ara ja ocupen el 50% del conjunt musical. A la nostra banda del C.I.M. estem en un 48%.

Així i tot hem de dir que en el capítol de Composició i Direcció tan sols es calcula que ocupen un espai de l'1%. Segur que esta xifra quasi invisible anirà canviant en el temps, de manera que estem con-

vençuts que prompte no ens sorprendrà –com passa avui- veure a una dona dirigint una banda o composant obres musicals. Des d'ací us animem a preparar-vos per ocupar estos espais. Ben segur que sensibilitat, capacitat i força per obrir-vos camí no us en falta.

A continuació els passem el testimoni de dos dones directores de banda: Lidón Valer i Norma Comes.

- "Dins de les bandes de música, en general, estem arribant a un 50% quasi normalitzat. Pense jo que no hi ha cap banda on haja un problema perquè una xica vullga entrar a la banda o perquè una xica agafe un instrument o un altre, jo pense que això ja ha passat a la història, per sort. Però si que hi ha encara dificultats en el tema sobretot de la composició i de la direcció. I ací està el problema, els referents són molt importants."

- "A nivell musical, d'interpretació, la cosa està molt millor ara mateix perquè és de veres que a les bandes

trobes moltes dones darrere dels faristolos, sí que és cert que costa en determinats instruments com la tuba, el trombó... en estos costa un poc més perquè tradicionalment són instruments que la gent pensa que toquen més homes que dones, però cada vegada està la cosa millor.

El que sí que falta són directores i compositores. En este sentit encara està lluny del que hauria de ser perquè pot ser que un 1% del total de directores de la Comunitat Valenciana siguen dones, som molt poques, però son. I de segur que en el futur hi haurà més.

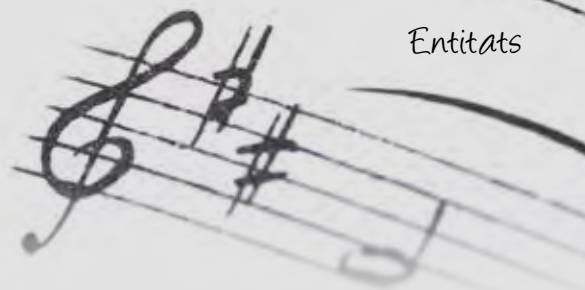
Per exemple, l'altre dia, una alumna meua em va dir: "a mi m'agradaria dirigir". I jo li vaig contestar: "quan vulgues". Eixos comentaris ja ixen, abans ni tan sols es plantejava... Ara, són poques, però hi ha. Les xiques veuen que és possible i cada vegada hi haurà més."² ■

O. Vento, de la Junta Directiva C.I.M.M.

1. "HISTORIA DE LA MÚSICA DE LA C.V." Editada per periòdic LEVANTE 1992.

2. Norma Comes. Directora de la Banda Simfònica de Dones de la FSMCV - De la revista "Las Bandas" febrer 2022-

La Música, ajuda personal en la crisi

En els moments de crisi, quan vas adonant-te com es tanquen les eixides, el grup es va reduint i vas quedant a poc a poc sols amb la teua persona, es fa necessari trobar nous camins que t'ajuden a mantenir-te viu, a donar sentit a la teua vida, a sostenir actives les esperances de vida amb d'altres. A sentir-te a tu mateix amb ganes de continuar caminant.

En són molts els instruments que podem tenir al nostre abast i que s'identifiquen en les aficions que hem conreat

al llarg de la nostra vida: la lectura, pintura, manualitats.... en el nostre cas la MÚSICA, per tal que ens ajude en moments d'avorriment, de soledad que venen a ser els passos previs a la depressió.

Estem segurs que per a vosaltres, la música haurà segut una bona eina per a mantenir l'esperit viu i animós. ■

Dos músics ens relaten la seua experiència.

JOSEP MARTÍNEZ OLMOS, saxofonista.

Com esteu vivint estos moments?

El principi va ser prou dur, sense saber com anava a evolucionar la situació sanitària. Poc a poc anà canviant a millor, amb assajos a l'aire lliure i a distància, concerts a porta tancada... Ara quan ens trobem retornant a situacions més paregudes a les que visquérem en pre-pandèmia, com l'arribada dels concerts amb públic -el concert al

Palau de les Arts, el concert de la Banda Jove el 26 de setembre, així com el popular concert del 9 d'octubre, els músics tornem a sentir molt de goig per de nou retrobar-nos amb el nostre estimat i benvolgut públic.

Com la música us ha contribuït a superar estos espais difícils?

Generant moments que t'ajuden a superar els problemes del dia a dia. Quan estàs tocant, coses tan simples com si la nota és becuadre o sostesa cobren una

major importància en eixe moment que altres qüestions que et presenta la vida.

Quins obstacles vos han ajudat a superar?

La música no només ajuda a combatre els moments més deprimits, sinó que en el meu cas, m'ajudà a combatre eixos espais on les coses no ixen bé; col·laborant a superar-los i donant lloc a altres millors. La música tranquil·litza, rebaixa la pressió i et dona ànims per seguir endavant. ■

ANA SORIA SORIANO. Clarinetista.

Com esteu vivint estos moments?

La música sempre ha estat present a les nostres vides. Al llarg del temps hem anat descobrint que escoltar i fer música ens ajuda a donar sentit a les nostres vides. La música és molt més que notes, harmonia i melodia. La música és sentiment, emoció i ara que és tot distint i estrany, la música ens ajuda a interioritzar qui som i com volem viure les nostres vides.

Com la música us ha contribuït a superar estos espais difícils?

Ja fa més d'un any, les nostres vides van fer un canvi radical, la nostra vida social va quedar anul·lada i va ser moment de mirar a l'interior i pensar: I ara què? Com continuar endavant? A casa, la música va ser uns dels elements importants que donaren sentit als moments de nerviosisme, soledat...

A més, quan per fi tornarem als assajos de la banda, encara que amb distància, mascaretes... això ens va fer sentir més vius i ens va ajudar a adaptar-se millor a la nova normalitat.

Quins obstacles vos han ajudat a superar?

Si estàs trist, escolta música, ella pot ser el teu consol, si necessites tranquil·litat, la música et donarà pau, si la soledat està inundant la teua vida, la música et pot acompanyar.

A vegades, al llarg de la vida, hem sentit que la música era un pes, una responsabilitat que ens exigia donar el nostre temps, esforç... Ara descobrim que ens ha ajudat a créixer, a treure el millor de nosaltres, trobant les nostres qualitats i compartint-les amb altres persones. La música et fa més gran, sense dubtes i en temps de dificultat et convida a superar-te. ■

Més enllà de la partitura

*"Mareta, mareta,
anit vaig somiar
que una nineta
em vares comprar*

*La nina tenia
bonicos els ulls
la cara molt fina
i els cabells molt rulls*

*I jo la tenia
i jo li cantava:
La nina plorava
que tenia son"*

Són les cançons de bressol en que moltes mares adormien fills i filles acarant-les al cos per a una entrada al descans entre ritmes melodiosos que aquietaren l'esperit i allunyaren els malsons.

Altres moments havien sigut ritmes senzills de poques paraules " non, non,..els que donaven harmonia acompanyats del ritme d'una cadira, d'una engronxadora o simplement acarant-les al seu braç les que tractaven de calmar aquell plor (que Dèu sap d'on venia) o induir a la son d'una manera tendra i confiada. Unes palmadetes al culet feien la funció de la percussió que ens introduïa a les criatures en el món de la tranquil·litat, la calma, l'assossec uns ritmes ancestrals que els trobem en totes les cultures i que si tanquem el ulls podem tornar a escoltar.

Les dones han acompanyat amb la música els diferents moments de la vida... en la criança, al llavaner, en les feines de la casa..., però també hem gaudit de grans cantants que han sembrat la història de veus meravelloses omplint d'emoció les partitures d'una cançó.

En general hem gaudit i fet música de moltes maneres diferents, però no és massa habitual trobar-nos en el virtuosisme instrumental com no fos l'arpa o el piano entre les classes acomodades o que aspiraven a ser-ho. Però això és història d'un altre paner....

Aquest escrit vol ser un homenatge emotiu als cants de bressol, a les cançons amb les que les mares ens han acompanyat en la criança introduint-nos en l'harmonia de la música i l'emoció del ritme en el viure. Moltes gràcies. ■

Pilar Tormo.

COMISSIÓ DE DONES DEL C.I.M.M.

Colla de Córrer El Parotet

Estimats amics i amigues:

Un any més entrem en estes pàgines de nostra volguda "Terreta", per a explicar-vos el que fem i el que sentim en practicar el nostre esport.

En la Colla El Parotet, tenim sempre present d'on ve el nostre nom. Eixos Parotets que omplim la marjal, el nostre benvolgut Parc de l'Albufera, quan entrenem pels seus camins. En el running, com a activitat habitual, apliquem una sèrie de criteris que també hauríem d'adoptar en la nostra vida normal, per a ser més respectuosos amb la naturalesa, a la qual estimem i cuidem en la mesura de les nostres possibilitats. Som una Colla compromesa amb l'uni-vers i el que ens envolta.

Córrer és una activitat física que dona molts beneficis tant físics com emocionals per a la salut. Començar a córrer no és una cosa tan complicada en comparació a altres activitats perquè només necessites un bon parell de sabatilles per a començar i la determinació per a aconseguir fer d'ella un hàbit que es traduisca en resultats positius per a tu.

Molts testimonis de vida es poden trobar sobre els beneficis que córrer de manera regular han aportat a la salut de les persones que ho practiquen.

Fa vent, fred, plou, però isc a córrer. De tant en tant em creue amb algun corredor i ens saludem amb un somriure de complicitat. M'entén. No em pregunta "que fa aquest boig", perquè és dels meus. Són un dels milers i milers de corredors que corren perquè troben una cosa especial, un punt de felicitat impossible d'entendre per als que no són d'aquest món.

Per què correm? Per què desafiem el temps i eixim de la comoditat de la nostra casa per a anar a fer quilòmetres i complir un pla d'entrenament al qual no ens obliga ningú? Aquesta és la pregunta que habitualment ens fan els que no corren: els amics, companys de treball, la família... Una pregunta

difícil de contestar perquè porta incorporada tota una filosofia de vida, una filosofia que res més entenem els que correm. En una enquesta a milers de corredors van aparèixer molts motius interessants que ens impulsen a córrer. Ací teniu alguns d'ells:

Perquè m'agrada. Perquè millora la salut, el benestar físic i el psíquic. Perquè tonifica els músculs, enforteix els ossos i reforça els cartílags. Perquè t'ajuda a deixar de fumar. Perquè incrementa la resistència i les defenses. Perquè augmenta la capacitat respiratòria. Perquè t'ajuda a perdre pes racionalment. Perquè augmenta l'optimisme. Perquè m'oblida dels problemes mentre corre. Perquè em sent feliç en plena naturalesa. Perquè em permet conèixer nous amics. Perquè em fa sentir més jove. Perquè tota la gent que envolta el món de les carreres és gent sana, de cor. Perquè sempre guanyem. Perquè corrent estimo la tolerància, el respecte, la comprensió, la llibertat, la justícia. Perquè així donem exemple als nostres fills. Perquè als 40 estàs millor que als 20. Perquè als 50 estàs millor que als 40. Perquè et fa ser més bona persona. Perquè continua sent la il·lusió de cada dia.....

Totes estes respostes es podrien resumir en una: el corredor popular corre perquè troba un punt de llibertat i feli-

ciat, que l'ajuda en la seua vida personal, en el seu dia a dia, que inclou tota una classe d'ocupacions, preocupacions particulars, familiars, laborals, socials...

Si, córrer ens fa feliços. Quantes vegades ens ha passat que, després d'un dia regular, hem eixit a córrer i hem tornat a casa amb un somriure en la boca? Molts estudis proven que córrer aporta al nostre organisme un extra de felicitat.

En la Colla el Parotet estem molt feliços, hem superat els mesos de pandèmia bé, moltes vegades entrenant en solitari, i ara estem il·lusionats després d'alçar les restriccions.

L'any passat us deia que estàvem preparant el nostre XXXII Gran Fons, però al final, després d'un repunt de contagis del COVID 19, l'Ajuntament i la nostra directiva, amb bon criteri, van decidir cancel·lar la prova i posposar-la per a enguany.

També us recomanava, que aquells que comencen, que s'apuntaren a un club de running perquè allí trobarien amistat, companyia, motivació..., i us deia que us acostàreu a nosaltres a conèixer-nos i molts de vosaltres em va fer cas, estem creixent sense parar; el nombre de corredors i sobretot corredores, està augmentant, i tot dins

d'una harmonia i companyerisme digne d'elogi.

En l'actualitat la Colla de Córrer El Parotet, és un dels clubs més nombrosos de la Comunitat Valenciana: Atletes de totes les edats, des de Juvenils fins a Super Màster, passant per Júnios, Sènior i Veterans. Som tants, que podem participar en carreres, abastant tots els circuits que ens envolten: "Parc Natural de l'Albufera", Circuits de "L'Horta Sud i L'Horta Nord", "Circuit Ribera del Xúquer"... , a més de la participació en Mitjanes Maratons i Maratons, per tot el món. L'any passat, ens van representar 43 Parotets en la Marató de València.

En triatló, els parotets, i parotetes segueixen en el seu bon fer dins d'aquesta modalitat.

De tots és sabut que en els últims anys, s'ha produït un gran increment en el número de practicants en les carreres a peu, així com en l'organització d'esdeveniments esportius d'aquesta modalitat. En el context de la pràctica esportiva en espais naturals, també la pràctica del running en espais de muntanya ha sucumbit al que s'ha denominat, el boom de les carreres (de o per) muntanya o trail running. Això sens dubte ha "arrossegat" als integrants de la Colla. Els Parotets/es, som corredors de pla i de muntanya i en l'actualitat

més de la meitat de de ells estan participant en trails de diferents exigències.

Esta pràctica de la carrera a peu en plena naturalesa, és un esport que es realitza fora de pista; a més es molt complet i, sens dubte, requereix bones cames, però també un bon tren superior. Finalment, exigeix concentració i prudència. Sens dubte, el trail running està escrivint el seu futur, ens trobem davant el naixement d'una nova modalitat esportiva.

Al juny passat no es va poder realitzar el Gran Fons, però ara, una vegada superats els problemes sanitaris de la Pandèmia, i encara que estem immersos en una greu crisi per les conseqüències de la guerra en Ucraïna, ens llancem, a base de sacrifici, organització i cooperació, a la realització de tots els preparatius del XXXII Gran Fons de Massanassa.

Gràcies a tots els que ens donen suport, especialment a la Policia Local, Protecció Civil i Voluntaris, i per descomptat al nostre Ajuntament, que sempre està animant-nos, estimulant-nos i recolzant-nos.

No vull acabar este escrit sense tindre un record del nostre company massanassero "Parotet", José Lino Casañ Vázquez, que estimava el nostre esport i que ens va deixar fa uns mesos.

En nom de la Colla de Córrer El Parotet, una salutació i desitjar-los unes bones i esportives festes patronals. ■

Pascual Pastor Codoñer
collaelparotet.org

La Biblioteca

Biblioteques hi ha de moltes classes, grans, xicotetes, universitàries, municipals, privades i especialment públiques, aquelles que estan creades i tenen la seua funció primordial dirigida a tota la població sense cap restricció ni impediment siga de la classe que siga, la que està oberta a totes les persones i espera donar resposta a les seues inquietuts intel·lectuals, de distracció i de formació. És per tant el centre del coneixement de la comunitat, siga un poble, una institució educativa o recreativa.

Però també és la casa de la memòria. Des de la seua creació les biblioteques conserven la memòria. Com sabriem dels antics mesopotàmics sense les tablettes d'arxila conservades en les biblioteques?. Quant hem perdut del coneixement de l'antiguitat clàssica amb l'incendi intencionat de la Biblioteca d'Alexandria.

I eixos records, eixos coneiximents tenen rostres humans. Ens parlen de persones concretes que viviren amb les seues alegries i preocupacions diàries.

Un poema de Magda Hollander-Lafon, **Les mirades**, il·lumina de manera dramàtica eixa funció de mantindre la memòria:

*Milers de mirades han desaparegut.
Sense saber per què. Em criden.
Estan plenes de pena.
D'humiliació.
Enceses per la fam.
Apagades per la set
...
El fúnebre crepita
El cel està baix i gris i groc.
Respirem les cendres dispersades al vent.
Trenta anys després
perfore, commoguda, l'espès mur de la meua memòria.
Perquè totes estes mirades
que mendiquen esperança
no es convertixquen
en pols.*

Magda Hollander-Lafon parla de la seua experiència en els camps d'extermini nazis i la seua veu recorre trenta anys enrere, perforant, *commoguda, l'espès mur de la memòria*, per recuperar les mirades d'aquells que varen ser esborrats de la vida, per evitar així que el seu record en convertixca en pols, es a dir desaparega com si mai haguera existit.

La biblioteca és el lloc de la memòria i el coneixement. En les seues prestatgeries encontrem la veu de tots els que ens han precedit, encontrem també el coneixement humà. Qualsevol cosa que s'ha escrit, que s'ha formulat, que s'ha investigat i descobert, s'encontra en alguna biblioteca.

La biblioteca està plena de documents literaris, de novel·les, poesia, teatre, de ciències físiques, de matemàtiques, filosofia o història. De tot allò que la humanitat ha creat al llarg dels segles.

Hui en dia hi ha biblioteques físiques i digitals a les que podem accedir de manera presencial o per internet, amb

registres electrònics o amb eixe meravellós invent de la humanitat que s'anomena llibre.

Jorge Luis Borges diu:

Quan la Universitat de Belgrano em va proposar fer cinc classes, vaig triar temes amb els quals m'havia consubstanciat el temps. El primer, el llibre, este instrument sense el qual no puc imaginar-me la meua vida, i que no és menys íntim per a mi que les mans o que els ulls.

Dels diversos instruments de l'home, el més sorprenent és, sens dubte, el llibre. Els altres són extensions del cos. El microscopi, el telescopi, són extensions de la vista; el telèfon és extensió de

la veu; després tenim l'aladre i l'espasa, extensions del braç. Però el llibre és una altra cosa: el llibre és una extensió de la memòria i de la imaginació.

En un poble com el nostre la Biblioteca Pública té la responsabilitat de la memòria pública. En la biblioteca guardem la memòria del món, la memòria universal, però especialment la memòria local, la del nostre poble, les veus, les imatges, els records dels nostres conveïns que ens han precedit i han conformat la societat en la que ara nosaltres ens desenvolupem.

El coneixement de la història, la lectura del que va passar fa uns anys o en fa cent, dona igual, amplia considerablement la nostra vida perquè d'alguna manera ens fa viure la vida dels demés.

Es diu en un llibre sefardita, escrit en ladino, l'idioma jueuespanyol:

El ombre ke estudyá la istorya asemeja komo si viviera miles de anyos, porke el asiste a todas las sosiedades antiguas i modernas i ve una lunga seria de eksperiensas ke no pudian ser echas ke en el es-pasyo de muchos siglos.

Las lekturas rekomanables.

El instruktur 1, 3

El desig de pervivència que tenim, de recordar per a que ens recorden, ha sigut i és un impuls molt poderós per escriure i mantindre allò que s'ha escrit, conservant-ho principalment en les biblioteques. Al contrari, el desig d'esborrar la memòria dels que viviren abans o del que feren, per poder presentar-se d'una forma adànica, com els primers o singularment els únics, porta a destruir la memòria, a destruir les biblioteques i els registres i llibres que contenen.

És en eixa tensió entre record i oblit, entre saber qui som i perquè som o obligar-nos a ser d'una manera que ens impose un poder, on s'alça la biblioteca, especialment la pública per recordar d'on venim i ensenyar-nos com ser per que pugam elegir el nostre propi camí. ■

Francesc Rodrigo Comes
Bibliotecari Municipal

ESTADISTICA BIBLIOTECA ANY 2021		INCREMENT RESPECTE A 2020
LLIBRES	30701	971 llibres mes
AUDIOVISUALS	3560	Igual no hi ha increment
ALTRES	1292	18 documents mes
TOTAL DOCUMENTS A DISPOSICIÓ DEL PÚBLIC	35547	960 documents mes
PUBLICACIONS PERIÓDIQUES	29	Igual no hi ha increment
USUARIS AMB CARNET DE LA BIBLIOTECA	3548	100 usuaris mes
CIUTADANS QUE HAN VISITAT LA BIBLIOTECA	63800	5000 ciutadans mes
PRÈSTECES DE DOCUMENTS ALS USUARIS	4494	887 préstecs mes
ALTRES ACTIVITATS DUTES A TERME I ORGANITZADES PER LA BIBLIOTECA PÚBLICA MUNICIPAL DE MASSANASSA SÓN		
FORMACIÓ D'USUARIS	15	5 accions mes
VISITES ESCOLARS	0	Igual no hi ha increment
TALLERS D'ANIMACIÓ LECTORA	6	5 accions mes
CONFERÈNCIES I PRESENTACIÓ DE LLIBRES	5	1 acció mes
CURSOS	2	1 curs mes
EXPOSICIONS	5	Igual no hi ha increment
REPRESENTACIONS TEATRALS	8	5 representacions mes
CONCURSOS	4	Igual no hi ha increment
BIBLIOPISCINA	1	Igual no hi ha increment
HORES APERTURA SEMANALS AL PÚBLIC	35	Igual no hi ha increment

Colla Campaners

Donar la Matraca

Vos imagineu les festes sense el so de les campanes perquè la llei acústica local ho impedeix...

La Setmana Santa és el moment més important de l'any litúrgic cristià. Es tracta d'un conjunt de celebracions que tenen lloc entre el divendres abans del Diumenge de Rams i el Diumenge de Pasqua o, ja en el terreny de les festes populars, el Dilluns de Pasqua. A través d'un vast i ric conjunt de pràctiques festives processons, escenificacions teatrals i altres activitats litúrgiques i rituals, la comunitat cristiana recorda i recrea els últims moments de Jesucrist a la Terra, el que es coneix com a la Passió, Mort i Resurrecció. És a dir, des que Jesús arriba a Jerusalem procedent del desert i ja proclamat Salvador, fins que és processat, mort, clavat a la creu, enterrat i fins que ressuscita.

La ubicació al calendari d'aquestes celebracions canvia cada any i oscil·la entre els mesos de març i abril, ja que la data de la Pasqua es fixa a partir de la primera lluna plena de primavera.

A Massanassa el dimecres de cendra anuncia la quaresma i els campaners

del poble cridem a ella amb tres vols de les campanes, al dijous Sant es commemora l'últim sopar de Jesucrist avans de ser traït per Judes Iscariot i crucificat, abans, eixa vesprada fem repic i vol de tres parades per a la missa, durant la celebració les campanes queden mudes per la mort del nostre Senyor i per donar fe del silenci dels bronces, la colla de campaners despenja per les finestres del campanar les cordes de les campanes per a que no puguin sonar i així guardar dol.

La Matraca, instrument de fusta és el substitut de les campanes, es fa sonar al Divendres i Dissabte Sant, és un instrument normalment gran en forma de creu que junt amb varis jocs de martells també de fusta donen un so sec i apagat, al poble no tenim Matraca com altres pobles amb les tradicions més cuidades.

Diumenge de Resurrecció o de Glòria, al tercer dia Jesús de Nazaret torna a la vida a la terra i ací la colla de campaners celebrem el dia amb repic i vol general amb les campanes majors.

A Massanassa no tenim Matraca al campanar, però com diu l'expressió

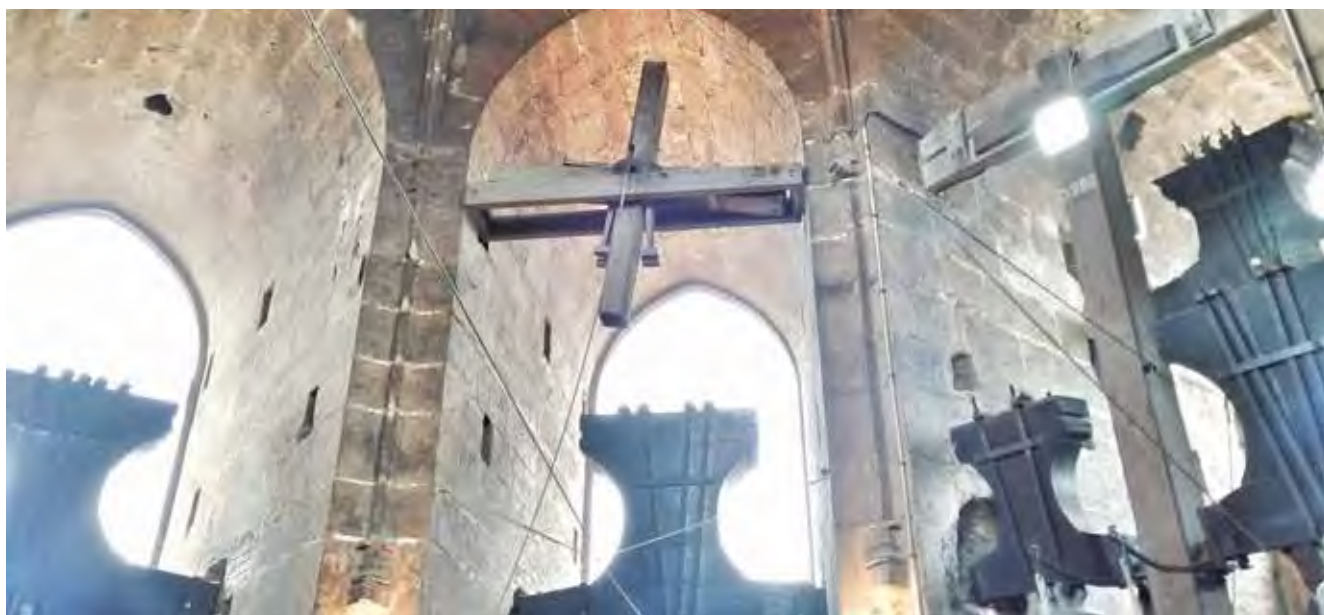

“donar la matraca” els campaners del poble insistim en que les autoritats locals deuen protegir els tocs litúrgics i civils de les campanes al poble, hem presentat dos escrits a l'Ajuntament sobre la protecció dels tocs sense obtenir cap resposta.

Animem al poble a cuidar lo nostre i a gaudir de les festes amb el dolç so dels bronces.■

Bones Festes

Colla de Campaners de Massanassa

Dones Progresistes

Les Dones i La Guerra

▲ MACEDÒNIA Camp de Stenkovec 2. Refugiats esperant el seu trasllat a altres camps. 16/04/1999. ÓCICR/GASSMANN Thierry

Aquestes últimes setmanes he estat reflexionant sobre el tema de la dona i la guerra, clarament influenciada per la invasió d'Ucraïna i la guerra consegüent, catàstrofe que no esperàvem en territori europeu.

Per descomptat la guerra és un desastre per a tots, però afecta d'un mode diferent a les dones que suporten la invasió i l'abús en major mesura.

Aquesta guerra, és considerada pels polítics com una guerra multipolar i nova, amb una vessant econòmica i mediàtica a les xarxes socials que no s'havia donat abans. Curiosament, pel que fa a les dones té un caràcter ancestral perquè les converteix, com en les guerres anteriors de la història i la

prehistòria, en mercaderia d'intercanvi, d'abús i de degradació.

Tots hem vist, i els mitjans de comunicació s'han fet ressò, com les dones en les fronteres d'Ucraïna han estat reclutades per la prostitució en la seua desesperació per sobreviure, obligades per la força a prostituir-se en mans de les màfies del tràfic de blanques, enganyades i violades a canvi de transport o violades per les tropes invasores.

No és una novetat, és clar, ja havíem vist això en altres guerres en el món, en les quals les dones suporten l'abús i la violència pel fet de ser dones, per exemple, en els camps de refugiats on no reben més que els aliments que sobren als homes perquè elles no poden accedir a aquests per la força,

com moltes vegades succeeix en el moment del repartiment i, per tant, les seues filles i els seus fills tampoc. D'altra banda, tenen difícil accés a la higiene i manca de productes higiènic-sanitaris bàsics per a elles i els seus fills. A més a més, en el cas de les musulmanes s'afegeix la dificultat per a sortir a la vista dels homes per a llavar-se o fer les seues necessitats.

La dona porta aparellat un tribut extra pel fet de ser-ho, en les situacions de crisi, a causa de la posició de debilitat i discriminació que suporta dins la societat patriarcal, en la que és considerada com un sexe de segona classe.

Malauradament, si aquest conflicte bèl·lic d'Ucraïna es convertira en global, les dones, potser correríem el risc de retrocedir en els drets i reivindicacions que s'han aconseguit en les últimes dècades, majorment en els països desenvolupats.

Potser també es detindria el procés de la humanitat cap a un nou ordre mundial en el qual es lluitaria per eliminar les desigualtats, per cuidar el planeta, per controlar la superpoblació i per desfer-se de les armes de destrucció massiva.

Per concloure, pense que la guerra és una "situació" odiosa i aniquiladora de tot allò bo del gènere humà, que afecta de manera particular a les dones perquè aquestes són creadores i conservadores de la vida. ■

Marisa Pons Cassany
Dones progressistes de Massanassa

Escola d'Adults de Massanassa

IX Concurs de Literatura en Format Breu

1r Premi

Eugenio Martínez Díaz

UNA NOCHE DE ROCK AND ROLL

Eran las ocho de la mañana, hacía tiempo que alguno de ellos no madrugaba tanto, pero la ocasión lo merecía. Llevaban meses esperando el momento, iban a viajar a Pamplona para ver el último concierto de su grupo favorito.

El primero en llegar fue Alberto, luego llegaron Juan y Mariano y por último Ramón.

–Venga, un café rápido y en marcha, dijo Ramón. Él era el que tenía que conducir, como siempre; pensó para sus adentros ¡qué cabrones! Había 500 kilómetros.

A las dos de la tarde más o menos llegaron al hotel, lo tenían todo organizado, dejaron las maletas y se fueron a comer por el centro. Unas chistorras y unas sidras. Después se fueron a descansar hasta la hora del concierto.

A las seis de la tarde Alberto estaba ya soliviantando al personal.

–Vamos chavales, “pa’l concierto”. Vamos a ir calentando un poco el ambiente y sacó la bolsita del “café”, como él lo llamaba

–Venga, una rápida, una cerveza, y al lío –dijo Mariano.

El concierto empezó puntual, como siempre, las canciones iban cayendo una detrás de otra, todos los grandes éxitos iban sonando, los cuatro amigos estaban exultantes.

–¡Agussto!, –dijo el cantante, y los cuatro amigos se miraron “flipando” a la vez. Al gesto de Alberto se acer-

caron todos a la barra a por unos “cubalitos”, y de paso meterse un “café”. Las tres horas del concierto pasaron volando. Para cuando se dieron cuenta ya había acabado y estaban de vuelta en la calle, medio colocados, o entero

Acabaron la noche por un garito del casco viejo lleno de *punkis*, estaban en su salsa, los cuatro.

A la mañana siguiente, más bien a la una del mediodía, empezaron a desperezarse.

–¡Venga!, ya está bien de dormir, –dijo Ramón–. Venga, que vamos a comer y camino para Valencia, que queda un buen trecho.

–Vale, id bajando, dijo Juan, nos vemos en el bar del hotel y comemos ahí. ▶

–OK, contestaron los demás.

Comieron unas alubias que sabían a gloria, Ramón estaba muy serio, no dijo casi nada durante la comida.

–¿Qué pasa, Ramón?, ¿mucho resaca?, dijo Mariano

–Qué va, tío, si casi no bebí, contestó Ramón, no sé, tengo como una sensación rara. Continuó diciendo.

–Va, ¡¡psss!!; tonterías, está “flipao”, dijo Juan.

–Venga, recoge las maletas, que nos vamos a casa, dijo Ramón.

Cogieron rumbo a casa sin prisa, Ramón era un buen conductor. De repente vino la cabezada, y... el volantazo, todos saltaron del susto; joder tío, qué haces... Os tengo que confesar que no he dormido chicos –dijo Ramón.

Le obligaron a parar y pasarle el coche a Juan, que era el otro que tenía carné de conducir.

–Yo lo llevo, pero, de 100 no paso, que hace mucho que no conduzco, –dijo Juan ¡Venga, vamos!

Todo iba como la seda hasta que, adelantando a un camión, no saben cómo ni de dónde, salió un coche y chocaron frontalmente. La mente de Juan se quedó “en negro”, tenía la impresión de estar volando, o algo parecido... Luego vendría aquella luz tan fuerte y la sensación de ahogo asfixiante ¿Qué estaba pasando? Entreabrió los ojos y vio esa mano que agarraba la jeringuilla e inyectaba el contenido en el gotero, no entendía nada. Y, ya la oscuridad

Notó el tacto suave y cálido en su mano y abrió los ojos, parecía que no había muerto. Pensó que estaría en el hospital con sus amigos. Pudo seguir con su mirada aquella mano, era la de su mu-

jer, eso le dio seguridad. No había muerto, pero casi. Preguntó por sus amigos, pero su mujer no entendía nada, ella le contó lo del coronavirus, había estado en coma a punto de morir.

Cuando se quedó a solas, las lágrimas brotaban de sus ojos, ahora lo entendía, el concierto fue el último recuerdo de sus amigos y la luz brillante que vio tal vez fuera la luz esa que dicen que ves cuando mueres...

Había saboreado la clandestinidad tan solo acudiendo a una fiesta, y mira tú que tenía que acabar antes de las 12. Lo demás ya era cotidiano, así que nunca tan poco le había sabido a tanto. ¡Y que te multaran, tío, por no llevar la mascarilla! ¡Pffff! ¿Y qué decía aquel “madero” sobre no sé qué de mantener la distancia? Fuera lo que fuera lo que pasó, le han dicho que en unas semanas a vacunarse, y claro que lo hará. Los otros, allá ellos, si es que aún son de este mundo. ■

2n Premi

Mª Carmen Ruíz Zambrano

CONTE DE LA LLUNA I EL SOL

Això diu que era una vegada una història que començà fa molts, molts anys en un lloc màgic. Hi havia dos enamorats, un era ric i l'altra era pobre. És volgueren des del mateix moment que es miraren, i prometeren que estarien junts a partir de la seua majoria d'edat. Una fada els va dir que els concediria el desig. Quina va ser la sorpresa? que tots dos, encara que estaven en llocs diferents, van demanar el mateix desig. La fada va convertir el noi en Sol i en Lluna la noia. I no havien passat més enllà d'unes mil·lèsimes de segon quan la pobreta fada s'adonà que no podria satisfer mai el desig dels enamorats. Com podria dur a terme l'encanteri promés, i estalviar-se que la feren fora de la seua acadèmia de màgia per poc competent?

A tot açò, al sendemà, a l'hora del crepuscle, la noia va veure que era una Lluna preciosa que brillava moltíssim, tota envoltada de precioses estrelles que aviat es van convertir en les seues amigues i guardadores dels seus més íntims secrets. Passà el temps, i un dia o l'altre havia de ser. La sorpresa s'anuncià a trenc d'alba, aquell dia que li tocava amagar-se més tard. De sobte, una cosa brillant i magnífica la va enamorar. Qui li havia de dir que aquell era el noi que en un temps ja llunyà s'havia vist convertit en Sol. Ell, al veure-la, quedà impressionat; tant fa el que foren, Sol o Lluna, ara o abans, el que per a res havia canviat era el seu amor, l'amor de l'un per l'altre, la seua forma de mirar-se era la mateixa, mai havia canviat. Que cruel la vida, van pensar, així no podem estar junts, jo isc i tu t'amagues, tu descansas quan jo isc. Però com l'amor és així d'esbojarrat, divertit i imprevisible va passar una cosa extraordinària; les estrelles van ajuntar el seu poder i, després de molt d'esforç i parlamentar amb tot l'univers, les parts van fer un tracte, atés que era més que sabut el gran amor que es processaven el Sol i la Lluna. L'acord va ser que els reservarien un temps de tant en tant per tal d'estar junts. A canvi, el Sol sempre

eixiria radiant, i la Lluna, malgrat la seua tristesa, brillaria unes nits més i d'altres menys.

El tracte va ser acceptat sense més, no tenia importància quant de temps passaren ells sense poder estar junts, perquè sabien que un moment o altre ho estarien, ben junts, i s'abraçarien com tan somiaven. I

així va ocórrer, un bon dia la Lluna eclipsà el Sol, i es van unir, i es van abraçar tan fort que tothom s'aturà i observà aquella imatge autèntica i meravellosa, la del seu amor. I així es conta que va nàixer la Lluna, i així va aparèixer un nou Sol. Així conta el conte que aparegueren els eclipsis de la seua veritable unió, la gran prova d'amor entre la Lluna i el Sol. ■

EcoEscuelas

Las ecoescuelas son centros educativos comprometidos con la ideología de protección del medio ambiente y el amor por la naturaleza.

Los Centro Escolares Menuts de Masanassa apuestan por la sustentabilidad en su metodología pedagógica y gestión cotidiana.

En un mundo donde la producción supera con creces la demanda, se hace necesario que la educación comience a **introducir a las nuevas generacio-**

nes, unos valores medioambientales y de conciencia social bien arraigada y válida para el futuro.

Los Centros Escolares Menuts de Massanassa llevamos más de 5 años realizando cambios en nuestra organización para poder convertirnos en Ecoescuela.

- ▶ Comenzamos con la **reducción, reciclaje, recogida.**
- ▶ La separación de residuos con diferentes papeleras en las aulas.

- ▶ Creación de contenedores para el reciclaje.
- ▶ Incorporamos la agenda digital en sustitución a la de papel.

TALLERES FAMILIARES PARA PLANTAR ÁRBOLES.

- ▶ Fabricación con materiales reciclados juegos para el patio escolar.
- ▶ Campañas solidarias de recogida de ropa.
- ▶ Reutilizar productos en manualidades.
- ▶ Instalación de grifería temporizada para el lavabo de manos.

- ▶ Fluxómetros en los inodoros ideales para reducir el consumo de agua.
- ▶ Apostamos por incorporar huertos escolares en nuestros centros.
- ▶ Utilizar productos ecológicos en nuestro comedor escolar.
- ▶ Continuamos proporcionando a nuestros alumnos botellas de agua reutilizables.
- ▶ Este próximo curso nuestro alumnado recibirá una bolsa isotérmica para el traslado de los almuerzos y meriendas en la mochila evitando el uso de papel y manteniendola temperatura de los productos perecederos.

TEMAS DE ECOESCUELAS

AGUA	ENERGÍA	RESIDUOS	BIODIVERSIDAD
MOVILIDAD SOSTENIBLE	ALIMENTACIÓN	ENTORNOS ESCOLARES	MEDIO MARINO
CAMBIO CLIMÁTICO	HÁBITOS DE VIDA SALUDABLES	EDUCACIÓN PARA LA CIUDADANÍA	IGUALDAD

Además, no solo los pequeños aprenden nuevos hábitos, los profesores, familiares y administradores tienen y se adaptan a esta mentalidad.

Para ello, toda la comunidad educativa se sensibiliza con el cuidado y la protección de la naturaleza a través de acciones que involucren a todos los participantes. Por lo tanto, se fomentan valores como la cooperación, el trabajo en equipo y la responsabilidad.

Nuestro objetivo es que **“estas enseñanzas de concienciación con el medioambiente arraiguen desde muy pequeños”**. ■

Elena Morales Peñarubia

Centro de Educación Infantil Menuts 1 Y 2
(Massanassa-Valencia) • www.eimenuts.com

Club Futbol Sala Atlètic Massanassa

¡Aquest any...Un Gran Projecte!

En primer lloc, volem felicitar les festes a tota la població que després de dos anys de pandèmia, per fi, pot celebrar les seues festes populars.

Han estat dos anys molt durs que entre tots hem superat per poder seguir endavant amb les nostres vides.

Volem fer un reconeixement especial a tots els xiquets i xiquetes del club, que amb molta valentia han superat diversos confinaments, i no han deixat mai de tindre il·lusió per seguir practicant el futbol sala.

Durant el confinament, vam estar treballant des-de casa, proposant reptes esportius als diferents equips del club, de manera que continuaren realitzant activitat física saludable.

Després de viure tota la pandèmia i formalitzats coma a grup de recreació esportiva desde fa 8 anys. La directiva va pensar que havíem de donar un salt esportiu, ja que molts dels nostres equips havien adquirit un nivell de futbol sala bastant alt. És per això que aquesta temporada hem creat un club i hem inscrit els nostres 9 equips en la lliga de la **Federació Valenciana de Futbol de la Comunitat Valenciana**.

Estem molt satisfets del rendiment dels equips, ja que per a ser el primer any com a **federats**, els equips han estat competents a les seues lligues.

Volem destacar el treball realitzat per l'Aleví-A que després de proclamar-se campió de lliga, ha ascendit a 1a Regional (la competició més alta d'aquesta categoria).

L'esperit del club és seguir augmentant el nivell esportiu dels diferents equips, per arribar a competir en les màximes categories. Sempre amb una filosofia de **treball** orientada a la **disciplina**, l'**esforç**, la **cooperació**, el **gaudir** del futbol sala, però sobre tot

▲ *Leticia Bravo. Selecció Valenciana*

en un ambient de **respecte** entre els companys, cap als rivals, arbitres i espectadors.

Si per alguna cosa ens caracteritzem, és per la formació dels nostres entrenadors, la seua educació per impartir els entrenaments i l'esforç per traure el major rendiment a cada jugador i a l'equip, tenint sempre present el projecte i objectius esportius establerts per categories.

Per últim, volem fer alguns reconeixements:

- ▶ A **Guillem Massip** i **Pablo Romero** per la seua participació als entrenaments de la Selecció Valenciana de Futbol Sala en categories Benjamí i Aleví respectivament.
- ▶ A **Leticia Bravo**, per la seua participació amb la Selecció Valenciana en el Campionat d'Espanya de seleccions autonòmiques.

► I per últim, a tots els familiars i amics dels jugadors i jugadores que esteu presents a les grades per animar els vostres xiquets i xiquetes i per l'esforç que feu perquè puguin seguir gaudint d'allò que més els apassiona: EL FUTBOL SALA! I ara si, vos

demanem un crit ben fort...1,2,3 Atlètic!

Si voleu formar part d'aquesta gran família entrenem al poliesportiu totes les vesprades de 17:15h a 21:00h. Tenim equips de totes les catego-

ries. Pregunta a qualsevol entrenador i vos donarà el nostre contacte. També podeu escriure'ns al correu: fsatleticmassanassa@gmail.com ■

**DIRECTIVA C.F.S
ATLÈTIC MASSANASSA**

▲ Prebenjamí A

▲ Benjamí A

▲ Benjamí B

▲ Aleví A

▲ Alevi B

▲ Infantil A

▲ Cadet A

▲ Cadet B

▲ Juvenil A

▲ Festes de la Convivència

Junta Local Fallera

Després de dos anys sense poder fruit de les nostres benvolgudes festes en honor al Santíssim Crist de la Vida a causa de la pandèmia de la covid 19 hem tornat amb més forces i ganes que mai, des d'aquestes línies que ens brinda la revista La Terreta.

La Junta Local Fallera vol agrair el suport i recolzament que ha tin-

gut per part de l'Ajuntament en els moments més durs que hem tingut que passar.

Les nostres Falleres Majors Nadia i Ma-Jose han tingut un regnat atípic que per fi han conclòs celebrant les nostres festes falleres en març. Junt a les quatre comissions hem tigit que treballar dur per a complir totes les mesures sanitàries que ens anaven marcant.

Ara si anem a participar molt activament en tot el programa d'actes que ha organitzat l'Ajuntament, cavalcada, ofrena, processó i molts més que anem a disfrutar més que mai.

Passeu unes bones festes de Sant Joan 2022. ■

WANDA MACHADO RECIO
Presidenta de Junta Local.

Falla L'Alqueria

Una vegada més, tenim la gran oportunitat de dirigir-nos a tots vosaltres en aquest any tan especial per a la societat, l'any de la tornada.

Cada primavera, aquesta revista cultural ens dona l'oportunitat d'estar presents en aquestes festes, les quals veïns, veïnes i associacions culturals del poble de Massanassa vivim amb tanta il·lusió.

Així doncs, aprofitarem aquest espai que ens otorguen per a explicar-vos com ha segut el nostre curs faller i per suposat per a dir-vos que, com sempre, la Comissió de la Falla L'Alqueria participarà activament en aquestes festes Majors, ja que per a nosaltres són setmanes de molta activitat que incorporem al nostre any faller i que per als nostres representats, junt a la setmana fallera, són els dies amb més intensitat del regnat. És la nostra intenció, més si cap, fer extensiva la invitació a gaudir de la festa a la plaça de les Escoles Velles a totes aquelles persones que no formen part del teixit associatiu del nostre municipi, de manera que tots i totes es senten integrats a les nostres festes i la nostra plaça.

falleres de la nostra comissió, per a nosaltres significava la suspensió de la nostra raó de ser, la festa fallera. Amb l'ajuda de tota la comissió hem aconseguit eixir endavant i les falles de 2022, tot i passades per aigua, han segut motiu de celebració, de retrobament i també de record per a les persones que malauradament ens han deixat.

Per a nosaltres aquesta pandèmia ha segut temps d'aprenentatge i ens ha servit per a créixer com a comissió, però també per a entendre que la nostra falla te força per a continuar endavant, sobretot tenint el treball i la col·laboració de tots els membres que la componen.

Però no volem oblidar-nos de contar-vos algunes de les coses que fem

Però abans de Sant Joan, ve Sant Josep...

Els dos últims anys, com tots i totes sabeu, van ser molt durs per a tot el món i per a nosaltres concretament suposava un fet que ocorria per primera volta per a moltíssims fallers i

durant l'any, perquè tot i ser una falla, no limitem la nostra activitat al mes de març. Quan arriba la primavera i amb motiu de "l'apuntà" solem organitzar, i així ho hem fet enguany amb molts bons resultats, una festa per a ensenyar-li als veïns i veïnes que és formar part de la comunitat fallera més enllà de la nostra setmana gran i animar-los així a formar-ne part, així com també altres tipus de festes com la fira d'abril. En els últims anys tenim més limitada l'activitat al carrer, amb només tres autoritzacions a l'any, la qual cosa ens impedeix realitzar més activitats obertes al públic, però així i tot intentem mantenir activitats per al veïnat.

Hem començat no fa molt un nou exercici faller amb més ganes si cap i amb un nou President, Cristian Caballero. En el seu nom i en el de tots nosaltres, quedeu convidats a assistir a qualsevol acte públic que fem al nostre casal.

I ara sí, és moment de parlar de la festa gran de Massanassa, que per a tots i totes hem d'aconseguir que siga una setmana per a gaudir i compartir, de germanor amb els sopars a la plaça de les Escoles Velles, de nits i cinema a la fresca, playbacks, disco-mòbils i com no de festa amb les associacions veïnes i la tradicional orxata amb fartons. Però no tot és plaça, no podem oblidar-nos de la part solemne d'aquestes festes amb l'ofrena y la processó en honor al Santíssim Crist de la Vida, com un dels moments més emocionants per als fallers i falleres de la nostra falla, ja que també ací gaudim, però ho fem d'altra manera. Ens posem la indumentària de gala i acompanyats de dolçaina i tabalet acudim a l'ofrena omplint de color els passa-carrers, així com la processó, on la seriositat de l'acte ens convida a fer-ho en silenci però amb la mateixa il·lusió.

Per tot açò que vos expliquem i moltes altres activitats que organitzem les associacions del poble, vos demanem a tots i totes que vingueu a gaudir amb nosaltres de les **FESTES MAJORS DE MASSANASSA, CONVIDATS QUEDEU!** ■

Falla El Divendres

Des de la Falla El Divendres com cada any volem donar la benvinguda a aquestes dates tan entranyables per a nosaltres els Massanassers, el mes de juny és el nostre mes.

Tornem a gaudir de la festa en el seu màxim esplendor encara que en totes les precaucions que siguen menester. Després de tot el que hem passat el poble està llest per a viure les festes de Sant Joan al Santíssim Crist de la Vida, com es la tradició.

La falla El Divendres s'involucra en tot allò que pot, cavalcada, ofrena, procesó, repartir orxata, barracons, tot allò que com associació Cultural estiga a la nostra mà. Així que prompte ens veurem pels carrers del nostre poble per a tornar a gaudir de la música, dels tambors de les entrades mores i cristianes, de l'olor a pólvora i de murta, de les nits de verbena, ací estarem no us fallarem.

La comissió de la nostra Falla, en els seus representant al capdavant Mari Carmen Belmonte presidenta de la comissió, Fallera Major Amparo Renovell, president Infantil José Garcia, Fallera Major Infantil Lucia Chinchilla, us desitja a tota la població que gaudiu de aquesta bonica festa i que ens veiem pels carrers del nostre Poble. ■

Associació Cultural Falla El Divendres de Massanassa

Falla Jaume I

La comissió de la Falla Jaume I té el plaer de poder tornar un any més a saludar-vos a tots els veïns i veïnes del poble de Massanassa des d'aquest article de la Terreta, la qual degut al seu significat i rellevància, any rere any, en tantes ganes esperem tindre-la tots els massanassers i massanassers.

Un any més l'estiu arriba i amb ell per fi després de dos anys sense poder celebrar-les també arriben les nostres tradicionals i benvolgudes festes de Sant Joan.

Festes que tantes ganes teníem tots de poder celebrar, i que de segur seran molt especials, tornem a traure la alegria, la diversió, i la germanor als carrers del nostre poble i en especial a la Plaça de les escoles velles, punt

neuràlgic d'aquestes festes i on es juntem, falles, associacions, filaes, amics i veïns, per tal de fer que tot açò siga una realitat, arriba el moment d'anar tots junts de la mà i fer que les nostres festes tornen a ser lo que eren i per suposat fer poble.

Dit açò, està clar que en general per a Massanassa és un any important pel fet de tornar a tindre les nostres festes patronals, però en particular també és un any importantíssim per a la Comissió de la Falla Jaume I, ja que en aquest exercici estem de celebració, enguany cumplim el nostre 25 aniversari.

25 anys mantenint i gaudint de la nostra cultura, tradició i festa Valenciana però també del nostre Poble, ja que en aquests anys hem estat sempre al

costat dels veïns i veïnes, participant activament en tots els actes, festes o tradicions en els quals la nostra presència ha sigut requerida.

Per tant, especialment volem aprofitar estes línies per convidar-vos a tots de gaudir junt a nosaltres d'aquestes festes de Sant Joan, de animar-vos a que paseu per la Plaça de les escoles velles i junt a nosaltres poder celebrar tots açò junts.

Per últim recordar que vos esperem a tots el dia 23 de Juny en la Foguera i graellada de Sant Joan, que tant gustosament, any rere any, prepara la nostra comissió. ■

Un salut de part de tota la comissió de:
FALLA JAUME I.

Associació Cultural
Falla Poble Massanassa

Un any més des de la revista "La Terreta", l'Associació Cultural FALLA POBLE tenim el plaer de poder dedicar unes paraules a tots els massanassers i massanasseres i estar presents en les festes en honor al Santíssim Crist de la Vida.

Després d'haver passat uns anys de pandèmia sense poder celebrar cap festa, aquest any ja hem pogut gau-

dir d'unes festes en honor a Sant Josep, encara que passades per aigua i com no, podrem gaudir i participar de tots els actes que l'Ajuntament haja programat.

Tots els fallers i falleres teníem ganes de que tot tornara un poc a la normalitat, encara que respectant les normes. A més, la gent del poble necessitava eixir al carrer i participar de tots els

actes fallers programats per les falles i Junta Local.

En la nostra falla, a més de la setmana fallera celebrem altres activitats i festes per a que el món faller no es base només a la setmana fallera. Només passen les falles, tenim "l'apuntà", on aquest any hem ampliat el cens faller. També celebrem la fira d'abril, halloween, visita a l'artista faller... i molts més.

Centrant-nos en el que són les festes Majors del poble, hem sentim participats de molts actes on l'Ajuntament ens convida com a associació del poble de Massanassa, com és la cavalcada, l'ofrena i la processó. A més, compartim amb altres associacions unes setmanes de

germanor amb els sopars a la Plaça de les Escoles Velles. També participem en els play-backs i repartint orxata i fartons.

Aquest any després de tot el que hem passat, segur que agafarem les festes amb més il·lusió i intensitat i dema-

nem a tota la població a que participeu i gaudiu d'aquestes festes.

Una abraçada i salutacions a tota la població de part de tota la comissió. ■

La Junta Gestora

Filà Cristiana El Cid

¡Bienvenidos de nuevo nuestras Fiestas Patronales!

Los pasados años 2020 y 2021, debido al Covid-19, no pudimos disfrutar de nuestras Fiestas y este año, por fin, volveremos a poder disfrutarlas como siempre se han llevado a cabo, con actos multitudinarios para disfrute de toda la población, como la Entrada de Moros i Cristianos, la cabalgata, espectáculos en la Plaza, etc., etc., aunque, quizás, con algunas restricciones.

Es posible que tengamos algunas restricciones, aunque confiamos en que sean las mínimas para cumplir con la normativa vigente en esas fechas, por la seguridad sanitaria de todos los massanasseros y massanasseras.

Nuestra Filá se pone a disposición del Ayuntamiento para colaborar, como siempre, en todo lo necesario para que el programa que tenga previsto

llevar a cabo este año, pueda realizarse con toda la dignidad que nuestro pueblo se merece.

Entendemos perfectamente que este año va a ser un año de pre-normalidad, hasta que podamos llegar al próximo año 2023, en que recuperemos la normalidad que teníamos en el 2019, manteniendo vivas nuestras ilusiones y con la esperanza de poder cumplirlas y disfrutarlas en cuanto podamos con todos nuestros conciudadanos.

A los componentes de nuestra Filá quiero darles las gracias por su comportamiento cívico en todo este tiempo de más de dos años en que estamos conteniendo nuestras ganas de reunirnos, de vernos, de comer juntos y de poder disfrutar de las fiestas como siempre lo hemos hecho. También quiero pedirles paciencia, ya falta poco para que podamos disfrutar todos juntos de lo que nos gusta, "la fiesta".

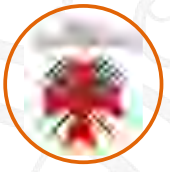
Nuestro saludo especial a los compañeros de las demás Filás y Comparsas y decirles que pronto podremos estar todos juntos y celebrar, con buena armonía y compañerismo, nuestras fiestas.

El año 2019, nuestra Filá Cristiana -El Cid-, ostentó la Capitanía y todos estuvimos trabajando para poder hacerlo lo más dignamente posible, si lo logramos y disfrutaron con nosotros, nos alegramos. Aprovecho para desearle a **Eugeni Sanchis**, el Capitán de este año, cuya Filá Mora **Ibn Al Abbar** ostenta **La Capitanía**, que disfruten el momento, sabiendo de antemano que será un desfile espléndido, de música, luz y color.

Felices Fiestas y a disfrutar de los actos que puedan realizarse. ■

Vicente Palomeque López.

Filà Cristiana "Les Forquetes"

Un any més, és per a nosaltres una gran oportunitat la que ens brinda "La Terreta" per a poder dirigir-nos a tota la població.

Enguany podem gaudir de les nostres festes encara que hem d'anar amb molta precaució però, poc a poc, tornarem a la normalitat per poder gaudir d'aquestes com ho feiem abans. Per això, aquest any serà de lo més especial ja que després de 2 anys tornarem als carrers i a gaudir de la festa.

Esperem disfrutar tots junts d'aquesta nostra festa de Moros i Cristians.

M'agradaria donar la benvinguda a la nova membre més xicoteta de la filà, Zoe Parreño Martinez i també a una nova membre major, Ana Martínez Funez.

Des d'ací donem l'enhorabona a la capitanía entrant de l'any 2022, filà mora

ELS NOSTRES PEQUES

“Ibn Al-Abbar” i, sobretot, al seu capità Eugeni Sanchis Nácher i a la seua favorita Nuria Trueba Rodríguez.

No em queda alta cosa que dir-vos, només que vos esperem a tots el dia 18 de Juny per a presenciar la nostra gran entrada mora i cristiana.

Desitge que aquests dies estiguen plens d'harmonia, satisfacció i

alegría per a tota la població i resta del veïnat.

Que passeu tots unes bones festes de Sant Joan 2022.

Un cordial salut. ■

José Comes i Tamarit
President Filà “Les Forquetes”

Filà Mora Ibn Al Abbar

Estimats veïns i veïnes de Massanassa

Des de la filà mora Ibn-Al-Abbar, volem dirigir-vos unes paraules, ja que per fi pareix que podem celebrar les nostres festes tan desitjades després de dos anys.

En primer lloc, volem agrair a l'Ajuntament per donar-nos l'oportunitat de poder dirigir-nos a tots veïns i veïnes del nostre poble, mitjançant el llibre de festes LA TERRETA.

En segon lloc, agrair el gran esforç que heu fet tota la població per a superar aquesta pandèmia i tornar a poc a poc a la nova normalitat.

Enguany sí, per fi podem retrobar-nos en les nostres Jaimes, desfilar pels nostres carrers davant de les nostres bandes de música i, amb vosaltres com espectadors, viure dies de juntar-se en els amics, de dinars i sopars en la plaça, d'eixir al carrer i participar en la festa del nostre poble.

Des de la nostra filà mora Ibn-Al-Abbar volem donar l'enhonorabona al nostre capità i la seua favorita EUGENI i NURIA tot el bo que aquests càrrecs porten, que per fi ha arribat el moment de disfrutar i d'ensenyar al poble sencer les ganes que tenim de representar a les filaes del poble de MASSANASSA.

Ara sí que ja va de bo.

Us desitgem bones festes de SANT JOAN. ■

FILÀ MORA IBN-AL-ABBAR

Filà Manzil Nasr

Ypor fin llegó este momento tan esperado, después de haber tenido que aprender palabras como, Covid, pandemia, virología, confinamiento, etc. después de haber tenido que ver pasar la vida a través de nuestras ventanas, de tener miedo a ser nosotros mismos, de no poder abrazar, besar, de no saber ni quien es la persona con la que te cruzas por la calle, ya podemos aunque seguro que con algo de timidez salir a disfrutar de todo lo que nos ofrece los días de las fiestas de San Juan.

De las calles volverán a colgar las banderas, a sonar las bandas de música con él estruendo de los tambores que anuncian el comienzo del desfile, se

llenarán del color de nuestros trajes, de espectáculo, de baile, de risas, de todo eso que durante dos años no hemos podido celebrar y que ahora seguro que todavía apreciaremos más.

Desde la filà mora Manzil Nasr, queremos invitaros a que paséis por nuestra jaima y compartáis con nosotros estos momentos, qué lo viváis con la misma intensidad y con la misma emoción que nosotros ponemos en todo lo que hacemos-

Somos una pequeña gran familia que siempre está abierta a todo aquel que quiera unirse a ella, solo exigimos un requisito y es que lo disfrutes y seas feliz.

Y ahora me vais a permitir, que las últimas palabras se las dedique a José Lino Casañ un miembro de nuestra filà que perdimos por el camino, alguien que a pesar de haberse ido siempre estará entre nosotros, alguien que amaba la vida, la fiesta y su pueblo natal Massanassa.

Bienvenidos a las fiestas de Massanassa 2022. ■

Úrsula Sanfèlix Laso
Presidenta filà mora Manzil Nasr

Intercomparsa Moros i Cristianos 2022

Un año más, los componentes de la Intercomparsa queremos dar las gracias a La Terreta por darnos la oportunidad de escribir estas líneas, intentando encontrar las palabras que puedan describir como nos sentimos ante la perspectiva de volver a celebrar nuestras fiestas.

Después de haber pasado dos años sin fiestas y sin poder desfilarse en la Entrada mora y cristiana, estamos esperanzados y con alegría porque, por fin, **este año sí que hay fiestas**. Estamos volviendo a la normalidad, esa normalidad que se nos paró en seco el 14 de marzo del año 2020, con la pandemia que hemos estado sufriendo, pero que por fin la estamos dejando atrás.

Este año volvemos a reunirnos, a abrazarnos, a cenar todos juntos en hermandad y a organizar la fiesta de moros y cristianos con mucha más ilusión, volvemos también a colocar banderas, desfilarse y bailar en la plaza con amigos, vecinos y con toda la gente que quiera acompañarnos para disfrutar todos juntos de nuestras fiestas, esas Fiestas Patronales que el Ayuntamiento organiza con la colaboración de las distintas entidades. Desde aquí invitamos a toda la población a que participe y disfrute de nuestras fiestas, porque son las fiestas de todos los massanasseros y massanasseras así como de todas aquellas personas que nos visiten durante esos días.

Este año, la comparsa **Ibn Al Abbar**, con su capitán Eugeni Sanchis al frente, ostentará la Capitanía del bando moro. Desde la Intercomparsa les queremos felicitar y les deseamos que la disfruten y qué, con su trabajo y dedicación, estamos seguros que conseguirán que toda la población disfrute de la extraordinaria “**Entrá de moros i cristians**” que tendremos en nuestras fiestas el próximo 18 de junio.

Desde estas páginas, la Intercomparsa os desea salud, con la ilusión de volver a vernos pronto.

Un saludo. ■

Fina García Nova

Gimnasia de Mantenimiento

El tiempo, es decir los años no tiene espera. Y cada tiempo a su tiempo.

Pero hay ejercicios beneficiosos que retardan los achaques y nos mantienen ligeros, por eso son útiles. La gimnasia de mantenimiento son fáciles de aprender y reporta resultados. Nunca es tarde para iniciar, eso si con pru-

dencia, como nuestro sabio monitor Juan Carlos nos enseña.

Esta actividad requiere ropa cómoda y calzado de deporte. También la técnica de relajación reporta grande beneficios. Y como no la armonía que hay en el ambiente, procuramos ser una piña. No os lo penséis, venid y probar.

Os esperamos con nuestro monitor. Los días son, Martes y Jueves, en el edificio Socio- Cultural en el centro de información juvenil a las ocho y cuarto de la mañana y en la pista polivalente del polideportivo, de nueve y media a diez y media y de once y media a doce y media, seguro que si probáis, seguiréis, vuestro cuerpo os lo agradecerá. ■

Associació Local de Jubilats i Pensionistes U.D.P. «La Plaça»

▲ *Cena de novembre.*

que se comprometieron a continuar atendiendo a los mayores como se merecen. Posteriormente se ha tenido contacto con los directivos a nivel autonómico obteniendo el mismo compromiso, en esta última reunión también participó el Presidente Provincial.

Y el día 22 de junio, por fin, el Hogar de los Jubilados pudo abrir al público, eso sí con todas las garantías y limitaciones que la normativa obligaba. A la semana siguiente ya se permitió los juegos de mesa y la sala de lectura.

Para poder estar acorde con los nuevos tiempos y necesidades burocráticas, esta asociación adquirió dos equipos informáticos que nos sirvió, para en diciembre, poder tramitar el pas-

Quemos aprovechar la oportunidad que se nos brinda desde nuestra centenaria Revista Festiva i Literaria «La Terreta» para poner unas palabras sobre nuestra Asociación.

En primer lugar, queremos transmitir a las familias que han perdido a un ser querido a causa del COVID-19 y también a los que han sido a causa de otras enfermedades, nuestras más sinceras condolencias. Durante el año 2021 la bandera con el crespón negro ha continuado ondeando en señal de respeto a los fallecidos por cualquier causa y la mantendremos mientras dure esta situación de pandemia.

El 2021 comenzó como terminó el 2020, con la pandemia como compañera de viaje, y por ello durante el primer semestre no pudimos realizar ninguna actividad en el Hogar del Jubilado. Sin embargo, mantuvimos contactos con las diversas entidades de crédito de la localidad para poder tener una reunión en la que exponer todas aquellas necesidades que los mayores precisan. Tan sólo una entidad se brindó a tener la reunión en la

▲ *Ganador Sorteo Baul.*

Entitats

aporte covid a los socios, así como a cualquier vecino de la población que nos lo pidiese.

El 17 de octubre se pudo realizar el primer viaje desde el inicio de la pandemia con destino a Cuenca donde pasamos un maravilloso día de reencontro. Y ya continuamos con viajes a Benidorm, dos veces, y a Petrer y Novelda.

▲ *Viaje a Cuenca.*

El 27 de noviembre, con todas las medidas anti-covid reglamentarias, celebramos la primera cena con música en directo en la que los socios pudieron volver a bailar, eso sí, con las mascarillas puestas.

▲ *Reapertura del local.*

En diciembre, cumpliendo con todas las normas de seguridad, se entregaron las Cajas de Navidad a 801 socios y se realizó el sorteo de un Baúl de Navidad que fue entregado al agraciado.

La Cena de Fin de Año se tuvo que suspender a causa del incremento en la incidencia del covid. También se suspendió el acto homenaje a los Mayores que han cumplido los 90 años en 2020 y 2021, este acto se celebrará durante el primer semestre de 2022.

El edadismo sigue asentado en nuestra sociedad y estamos luchando contra ello tanto desde nuestra Asociación Local como desde la Comarcal, la Federación Provincial y desde el Consejo Valenciano de Personas Mayores. Es hora ya de que nos tengan en cuenta

para todo aquello que nos afecte como ciudadanos. Necesitamos una atención presencial tanto en los Centros de Salud, por teléfono no se puede detectar las múltiples patologías que a nuestra edad empiezan a ser normales y no estamos acostumbrados a la frialdad de un teléfono; como en las entidades bancarias en las que la brecha digital nos causa problemas a la hora de realizar cualquier operación con los cajeros; e incluso con las Administraciones Públicas.

La Junta Directiva de la Associació Local de Jubilats i Pensionistes «La Plaça» os desea unas felices fiestas patronales. ■

Rafa Bou

Presidente Asoc. Jubilados

▲ *Viaje a Petrer y Novelda.*

Je Parle, tu parles... Parlem!

Hola, me llamo Camille, soy francesa, obtuve el año pasado una licenciatura en español y enseguida mi petición para ser auxiliar de conversación en España fue aceptada. Llegué a Valencia en octubre sin conocer nada o muy poco de la Comunitat Valenciana.

▲ On fait des courses chez l'épicer.

Bonjour, je m'appelle Camille. Après avoir obtenu une licence LLCE en espagnol l'année dernière, j'ai eu la chance de voir acceptée ma candidature à un poste d'auxiliaire de conversation en Espagne. J'ai été assignée à Valence, dont je ne connaissais que très peu de choses. J'ai découvert à mon arrivée une très belle ville, avec une qualité de vie incroyable et l'IES Massanassa m'a également

▲ Bingo pour réviser les nombres.

▲ *Nous faisons des rayons de supermarché.*

He descubierto una ciudad preciosa con una calidad de vida increíble e integré el IES Massanassa que me ofreció un ámbito acogedor y familiar. Dora, la profesora de francés, me ha acompañado cuidadosamente e inteligentemente en mis primeros pasos en la enseñanza y todo el equipo pedagógico ha sido muy atento a mi bienestar en el instituto y en esta nueva vida, esto lo agradezco mucho.

El año escolar ha pasado volando. A medida que estaba acostumbrándome a esta nueva vida, he descubierto un gusto insospechado por la enseñanza. Me siento cada día más comprometida en la vida del instituto, ligada a los alumnos y a su proceso de formación. El hecho de trabajar en mini-grupos, de realizar actividades concretas me ha permitido reforzar los vínculos y los conocimientos de los alumnos en cultura y lengua francesa. También con ellos he aprendido un montón sobre la lengua, la cultura y las tradiciones valencianas. També ara estic aprenent el valencià!

La verdad es que ser auxiliar de conversación me ha gustado tanto que he pedido la renovación de mi contrato. Estoy también pensando en matricularme en postgrado en la Universidad de Valencia. Me alegro de poder quedarme en esta ciudad en la cual ahora me siento como en casa y con suerte puedo quedarme en el IES Massanassa, porque ya tengo ganas de comprometerme en los proyectos del año que viene y me sentiría privilegiada de poder acompañar a mis alumnos un año más. I amb sort també parlaré valencià l'any que ve! ■

prodigué un accueil fort chaleureux. La professeure de français, Dora, m'a dès le début orientée avec intelligence et patience dans ce processus d'intégration dans le milieu de l'enseignement; j'ai également pu compter sur la bienveillance de toute l'équipe pédagogique pour m'acclimater à cette nouvelle vie, et je tiens à les en remercier.

L'année scolaire est passée tellement vite! À mesure que je prenais mes marques, je me suis découvert un goût insoupçonné pour l'enseignement. Je me suis attachée aux élèves, et me sens de plus en plus investie dans la vie de l'institut. Le fait de travailler en demi-groupe et par le biais d'activités plus concrètes a permis de renforcer mes liens avec les différentes classes, et de renforcer pour leur part leurs connaissances en langue et culture française. J'ai également appris énormément à leurs côtés, també ara estic aprenent el valencià!

Pour tout vous avouer, cette année en tant qu'auxiliaire de conversation m'a tellement plu que j'ai demandé le renouvellement de mon contrat, et j'envisage ensuite de poursuivre mes études de master à l'Université de Valence. Je me sens extrêmement chanceuse de pouvoir rester dans cette ville qui est désormais aussi chez moi, et avec encore plus de chance je pourrai l'année prochaine continuer à travailler à l'IES Massanassa. Poursuivre une formation continue sur deux ans serait bénéfique aux élèves de français, et à moi aussi, car à présent que nos bases sont plus solides, nous pourrions avancer encore mieux. I amb sort també parlaré valencià l'any que ve! ■

Bibliopati: la nova iniciativa de l'IES Massanassa

Al'IES Massanassa, aquest curs 2021/2022, s'ha dut a terme la iniciativa del Bibliopati, un espai on cada estudiant podia compartir amb els companys i professors la seua lectura més recent o la seua lectura favorita.

Aquest projecte ha estat impulsat amb l'objectiu de donar a conèixer, llibres de tota mena, així com estimular els altres a eixir de la seua zona de confort i, per tant, provar a llegir les recomanacions dels seus companys.

Bàsicament el Bibliopati, consisteix a realitzar una ressenya sobre el llibre que preferisques, explicant-ne l'argument, els personatges, així com la teua opinió personal i crear un lloc on cadascú intercanvie les seues preferències i poder donar a conèixer als altres, llibres dels quals

mai no havien sentit a parlar, o que mai no van pensar llegir.

Aquesta activitat es realitza a l'hora del pati ja que, d'aquesta forma poden acudir estudiants de tots els cursos durant el descans per a esmorzar. Sol fer-se dimarts i es col·loquen cartells per tot l'institut sobre qui fa la ressenya, sobre quin llibre, el dia i l'hora a la qual es farà. Tothom està convidat, inclosos els mestres i l'equip directiu que, moltes vegades, són els primers a animar-se.

Després de la ressenya, qualsevol pot preguntar en cas de tenir algun dubte o de voler assabentar-se d'alguna cosa que no s'haja dit. Es pot comentar, a més, la primera impressió que s'ha tingut del llibre o si s'havia escoltat parlar d'aquest alguna vegada.

A més, si un alumne de l'institut IES Massanassa s'ha assabentat tard del

Bibliopati, o si qualsevol altra persona que no siga del centre, però que està interessada i té ganes de llegir les ressenyes, aquestes encara es poden llegir en la pàgina web de l'institut, en l'apartat de Biblioteca. S'hi troben absolutament totes les tertúlies literàries fetes pels alumnes, completes i transcrites.

Potser creieu que les ressenyes que s'han fet en aquesta nova secció voregen l'avorriment, els tòpics i que, en haver-les fet alumnes de 4t de l'ESO o 1r de batxillerat, els temes tractats són principalment amorosos o fantàstics, però aquesta activitat lúdica ha servit per a desfer aquests prejudicis.

Els llibres recomanats per alumnes de l'IES, a més de diversos, ser moderns, de temàtica amorosa com ara *Nosotros en la Luna* i *Todo lo que*

nunca fuimos d'Alice Kellen, A dos metros de ti de Mikki Daughtry, Tobias Iaconis i Rachael Lippincott; i Marfil de Mercedes Ron, també n'hi ha d'altres que s'acosten més al món clàssic, com ara Cumbres Borrascosas d'Emily Brontë.

Però no sols ens quedem amb aquests dos àmbits, ja que s'han recomanat llibres de misteri com ara Muerte en el Nilo d'Agatha Christie i El asesino de Noixpoint de Janeth G. S.

No contents amb la diversitat anterior, ens hem obert a oferir mangas com ara Tokyo Revengers de Ken Wakui o fins i tot llibres de divulgació com ara El Universo para curiosos de Nancy Hathaway.

En conclusió, aquest bibliopati trenca els lligams d'un ventall de temàtiques i ens obri un món sencer per descobrir.

Gràcies a tot açò, es pot dir que la iniciativa ha tingut èxit entre els professors i els alumnes ja que s'hi recomana des de clàssics fins a novel·les romàntiques actuals. Arran d'aquesta activitat, al vestíbul de l'institut, s'ha posat un cartell amb els sentiments que la lectura transmet als oients del Bibliopati.

Finalment aquestes són algunes de les opinions dels alumnes que han assistit a aquesta iniciativa:

"Aquesta iniciativa ha sigut de les millors que ha tingut l'institut des queestic ací, perquè a més d'acostar la literatura als adolescents, els dona l'oportunitat de ser escoltats per professors, amics i altres alumnes."

-Andrés Anel Jiménez

"Aquest projecte impulsat pel centre, ha sigut l'oportunitat perfecta per a compartir amb els meus companys el meu afany per la lectura, a més de poder conèixer nous llibres i obrir la meua ment en el món de la literatura."

-Elena Mejino Julián

"Les recomanacions són per a tots els gustos i edats, i malgrat haver gaudit de les ressenyes dels meus companys m'agradaria que algun professor s'animara a compartir el seu llibre favorit amb nosaltres."

-Mariana García Villegas

"Considero que aquest apartat que el centre ha inaugurat ha sigut bona idea ja que, almenys jo, he vist alum-

nes de l'institut acudir a ressenyes de llibres de temàtiques diferents, cosa que m'ha fet veure que la comunitat de lectors és més gran del que es pensa i que en un mateix centre es poden reunir molts lectors molt diferents. Fou com una manera de apropar-nos i de fer un únic grup."

-Sara Villena Toledo

"Aquest projecte pot animar els joves a aficionar-se a la lectura gràcies a altres companys. A més, pots conèixer nous llibres sobre temes que mai no pensaves que t'anaven a agradar. Per altra banda, aquesta iniciativa també et pot apropar a altres alumnes i a adonar-te que hi ha més gent amb els teus gustos amb qui comentar els llibres que has llegit o recomanar-te'n de nous."

-Sonia Fort Ochando

"Tots aquests llibres es troben a la biblioteca de l'IES Massanassa perquè l'alumnat pugui llegir-los". ■

Aquest article ha estat escrit per:
Sonia Fort, Mariana García, Andrés Anel i Elena Mejino

L'IES Massanassa participa a la Cimera de Glasgow

Un representant de l'equip docent participà el passat 30 d'octubre al primer "TEACHERsCOP" organitzat per l'Oficina d'Educació Climàtica de la Cimera de Glasgow. L'objectiu d'aquesta trobada ha estat portar les veus del professorat a la COP.

Durant aquest esdeveniment, docents de tot el món hem tingut l'oportuni-

tat de votar per adoptar una declaració amb propostes concretes per a millorar l'educació sobre el canvi climàtic. Aquesta declaració, construïda amb contribucions de professorat de tots els continents, es presentarà als responsables polítics i a les parts interessades en l'educació en els pavellons de França i la Unió Europea en el cor de la zona blava de la COP26 en Glasgow. A més, durant

l'esdeveniment TeachersCOP, escoltarem a 3 professors europeus que lideren el camí en l'educació climàtica.

Aquesta ha estat una oportunitat per a que els docents fem sentir la nostra veu, compartir iniciatives educatives i, així mateix, per motivar-nos a emprendre noves accions concretes per a seguir educant en sostenibilitat i sobre el canvi climàtic a tot el món. ■

ERASMUS+ sentim les emocions al cor de la Serra d'Espadà, dins del projecte HELP

Dins del projecte HELP (Health, Education, good Live and Progress among adolescents in Europe) el divendres 28 de gener realitzarem una activitat en la natura tot l'equip Erasmus + de l'IES Massanassa. L'alumnat i el professorat implicat en el projecte anàrem a sentir les emocions al cor de la serra d'Espadà. A la Cova de Sant Josep connectarem amb el que sentirem al confinament. Ha algunes la cova ens va recordar el tancament a casa, la foscor, la introspecció escoltant música...a d'altres la gran cavitat il·luminada ens va recordar un

cor amb els túnels del riu com a metàfora de les artèries del cos i la terra.

Fora, envoltats de pins i amb l'ajuda de la música, intentarem sentir la tristor, la por, la ràbia i l'alegria en el propi cos, per així prendre consciència d'allò que sentim nosaltres o l'alteritat quan els cossos prenen determinades posicions. Com diu D Goleman " quan més oberts estem cap a les nostres emocions, millor podem llegir les dels demés. Mentre caminàvem ens hem preguntat en cada emoció: com estava el nostre cos? I la nostra respiració? I la

nostra cara? Com és la nostra mirada? Hi ha tensió o relaxació? I els demés, com estan? Podem sostindre la mirada dels altres? Podem mirar? I què ens miren? Què passa quan mirem a un altre? Ens molesta? Ens entra el riure fàcil? Com diu el doctor en medicina i neurociències Francisco Mora: Sense emoció no hi ha curiositat, no hi ha atenció, no hi ha aprenentatge, no hi ha memòria.

Després a la vella vila morisca d'Ain dinarem a la font de Sant Ambrosi i, posteriorment, gaudirem d'un bany ►

de bosc. Al Japó, els banys de bosc s'anomenen shinrin-yoku. Els banys de bosc impliquen caminar relaxadament per un bosc mentre es respiren substàncies anomenades fitocides, que són compostos volàtils derivats dels arbres amb activitat antimicrobiana. El 1982 l'Agència Forestal del Japó va incorporar els banys de bosc a la llista de pràctiques saludables, relaxants i per al tractament de l'estrès. I ací enllacem amb allò que diu el biòleg Humberto Maturana: Biològicament les emocions són el fonament de tot el que fem i de tot el que raonem.

Quan entrem en un bosc, s'activen els sentits i, gràcies als fitònids, augmenten els nivells intracel·lulars de les proteïnes que ens defensen d'algunes infeccions i tumors. També disminueix la pressió arterial, la freqüència cardíaca i les hormones que ens causen estrès, com la noradrenalina. Però no sols això: després d'un bany forestal tenim menys ansietat, fatiga i sentim més benestar.

De vesprada a Ain entre les escultòriques sureres, treballarem l'acompanyament emocional, per parelles, amb un company amb els ulls tapats i la resta dels sentits ben desperts per sentir la natura i l'altre fent de guia acompanyant. Així mateix poguérem abraçar-se a sureres centenàries, tot generant vincles entre l'alumnat de l'Erasmus+ i poguerem escoltar les

paraules del monje vietnamita Thich Nhat Hanch que al seu llibre El veritable amor diu: El vostre amor, la vostra capacitat d'estimar a altres persones depèn de la vostra capacitat d'estimar-vos a vosaltres mateixos. Si no eres capaç d'ocupar-te de tu, d'acceptar-te tal com ets, com pots acceptar a altra persona i estimar-la? Per poder transformar-te has de tornar a tu mateix. ■

Segona virtual meeting Help Erasmus+ en Massanassa

El passat 21 de gener liderà la trobada virtual amb els nostres socis HELP Erasmus+: IISS Gorjux-Tridente-Vivante, Bari, Itàlia; St Eskils gymnasium, Eskilstuna, Suècia; Zespół Szkół Ogólnokształcących, Szydłowiec, Polònia, i Poole Grammar School, Gran Bretanya. El projecte Erasmus +, HELP, se centra en la salut mental i l'estrès en l'entorn educatiu. El nostre objectiu és crear eines aplicables a les escoles per a conscienciar la comunitat educativa.

En Josep ens va presentar l'activitat: en l'anterior trobada ens vàrem presentar des del nostre cap: nom, aficions, música que ens agrada. En aquesta ocasió ens presentarem des del cor. Compar-

tirem com vam viure el confinament, què vam sentir i què ens va ajudar.

Vam començar amb una meditació guiada per connectar amb alguna cosa

més profunda dins nostre. Per desconectar del soroll quotidià del cap i connectar amb el nostre cos, sentiments i potser esperit. Si volem parlar des del cor necessitem trobar la nostra serenitat, és possible calmar la ment connectant-nos amb el cos a través de la respiració relaxada i l'atenció plena.

Ens vam preguntar: Quines van ser les emocions experimentades al confinament? Potser ens vam sentir una mica espantats, nerviosos, ansiosos o enfadats? Vam recordar un moment en què vam sentir por i tristesa. Com va ser? D'altra banda, vam recordar llocs que ens van ajudar durant el confinament, on vam poder passar moments agradables. Finalment, vam recordar ►

qualsevol persona que ens acompanyà emocionalment en aquells moments. Com eren? Què feien? Quines qualitats destacaríem d'aquestes persones? Després ho vam compartir amb els nostres companys virtuals i ens vàrem

adonar que les vivències varen ser semblants independentment del país.

Al final vam comprovar com expressem diferents sentiments amb la cara a cadascun dels nostres països. I vam

descobrir que el llenguatge corporal emocional és el mateix a tot el món. I finalment un estudiant per país va resumir l'experiència en el gran grup. Va ser realment increïble! I ara estem impacient per trobar-nos en persona. ■

IES Massanassa Tecnològica

Dins d'aquesta línia de treball, els alumnes de l'IES Massanassa, a l'op-tativa de Projecte interdisciplinar de 2on d'ESO, estan dins del **"Climate Change Detectives contest"** el concurs del detectiu climàtic, organitzat per l'ESA (European Space Agency) .

El projecte desenvolupat ha tingut com a centre l'estat de l'Albufera. Han analitzat imatges per satèl.lit, han fet recerca climatològica i de camp amb la visita a l'Albufera de València i el centre de interpretació del Racó de L'Olla. A l'últim aprenueren les característiques actuals del parc, les conseqüències que el canvi climàtic està tenint en aquest i les seves plantes i animals.

L'IES Massanassa participa durant el present curs i fins als dos cursos següents, a la iniciativa **School Satellite Project**. En aquesta,

els nostres alumnes participaran a la construcció i llançament d'un nano satèl.lit, juntament amb centres d'altres països.

Ademés per a poder desenvolupar la part de clima del projecte, el nostre centre, que conta amb una estació meteorològica desde fa anys, ha ingressat a la xarxa d'Avamet. ■

CLIMATE DETECTION

L'Albufera
 Instituto de Educación Secundaria

RESEARCH QUESTION

Why the Albufera is getting smaller, saltier and dirtiest due to climatic change effects as droughts, and big storms? Is human activities affecting too? Can it disappear?

SUMMARY OF PROJECT

We have investigated the problems of the Valencian lagoon, called l'Albufera. It is a shallow coastal lagoon located on the Mediterranean coast, south of the city of Valencia, near our town. It occupies an area of 23.94 km² and is surrounded by 223 km² of rice fields. It is a natural park.

The water in l'Albufera is sweet, since it comes from the rice fields that surround it, which in turn are fed by the Júcar and Turia rivers

Every time the lagoon has less water, suffer large storms and torrential rains, pollution and droughts

We have searched and compared satellite images of the Albufera nowadays and a few years before.

We have studied the contact areas of the Albufera with the sea, to see if that can affect the lagoon in salinity level.

We have studied the droughts, analysing data from weather organizations as AVAMET and data from our school weather station.

In addition to that, we have visited the lagoon to take ground measurements about, salinity and pollution. At that visit we have gone to study the Albufera environment, to the interpretation center Racó de l'Olla, where we have been able to see the problems in vegetation and animals within the Albufera.

All the research have gave us clues to understand how the climate change its affecting this

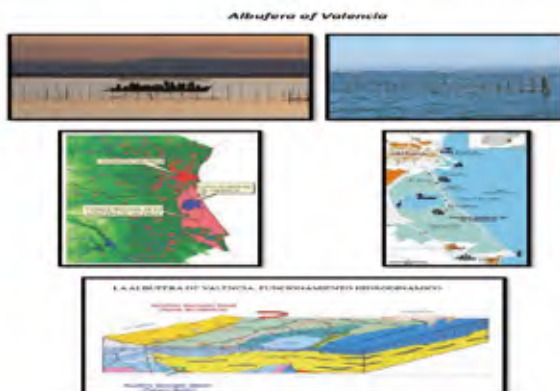

Figure 1: Images from Albufera National Park and its features

MAIN RESULTS

Along our research we worked in groups to cover different aspects of the park of Albufera, produce contamination, from above discharges and chemical fertilizers used in rice fields, with the risk of eutrophication to the lake.

As field research, we went to visit the Albufera park interpretation center, where the administration, made measurements of the transparency of the water with instruments. We took samples of the water from the 'Racó de l'Olla', where we were able to see the plants and the animals that have been affected by the climatic change by changing their habits of migration.

Their biologist talked us about the salinity in the Albufera, which is caused by the water through the aquifers. To maintain the sweet character of the water, the administration of winter flooding of rice fields and the lagoon) for a long time.

We took images from EO Browser to see the size of the lagoon in different dates. Albufera's size is about 21 square kilometers.

With the NDWI filter we saw values of 0.2 because the water is less (0.6) because the rice plants vegetation has grown.

We used EO Browser too, to study the coastal erosion, to detect any big change in the coast line.

Finally, we analysed the data from Avamet and Aemet, to see if the change is already going on. The graphics showed us the extreme temperatures episodes (which characterize our climate) are becoming more extreme.

ACTIONS TO HELP LESSE

Figure 3: An exhibition of the Albufera's problems

Water quality
Secondary de Massanassa

...ent areas. We discover that the towns with boundaries with the natural
...all, nitrogen and phosphorus, from poor wastewater treatment, industrial
...which occupy 14,500 of the 21,000 hectares of the natural park. It carries the

...k and lagoon a boat. First we saw how the technicians , from the local
...ncy, depth, levels of oxigen, conductivity and contaminants with different
...lake to analized them in the school. Finally we visit the nature center "Racó
...e animals from the albufera and discover that the birds have been affected
...gration.

...era. They explained that sea water and Albufera water are always in contact,
...of the Albufera, it is important to keep the "perellona" water (maximum level
...ng time, since it exerts pressure on the water in the aquifers.

...the lagoon, and the rice fields, and to analized the effects of the "perellona"
...ometers, but the flooding area changes after the perellona.

...rice plants are still cover by water in february, and In July it looks greener

...n through the years, and rihgt before and after big storms, and we didn't

...t (Valencian and Spanish metheorological agencies), it proved the climate
...at phenomenon as Droughts, DANA (isolated depression at high levels), and
...ur Mediterranean climatology) in the last 20 years, they have increased and

Figure 2: Formation and boundaries of Albufera. Graphs and EO Browser images of the project

FROM THE PROBLEM

Actions to make a difference and help lessen the problem

As we said before, the main problems of the Albufera are contamination, salinity and climatic change.

On the one hand, the consequences of the climatic change for the Albufera are something we can't avoid. The only action that can be done, for that and the salinity problem, is the correct management of the "Perellonà" process and the floodgates of the Albufera. If they failed, the Albufera would be saltier and the fauna and flora would adapt creating another type of natural area, while farmers would not be able to cultivate rice.

On the other hand, the quality of the water in the Albufera has improved by installing new treatment plants since the end of the 1960s and 80s, which was the worst period, although it still has room for improvement.

The two administrations in charge of the Natural Park are the Technical Management Office of the Albufera Natural Park (belonging to the regional government of the Generalitat Valenciana) and the Devesa-Albufera Service (of the Valencia City Council).

Colegio San José y San Andrés

Colegio San José abierto por Ajedrez y Teatro

Para dar a conocer nuestro centro a las familias interesadas en el proyecto educativo vicenciano del Colegio San José de Massanassa organizamos, y gracias a la flexibilización de las medidas anti covid, du-

rante los días 12 y 13 de abril, celebramos las jornadas de puertas abiertas enlazadas con la puesta en práctica del proyecto **ABIERTO POR AJEDREZ y TEATRO**. El proyecto retomó la formación del profesorado y la puesta en práctica de los conocimientos del ajedrez inclusivo que hemos desarrollado durante los tres últimos años en los cursos desde 5 años a 3º de ESO.

El proyecto empezó hace tres cursos académicos. Vinculamos el ajedrez con las áreas de matemáticas e inglés, y programamos las sesiones con la Asociación Valenciana de Ajedrez Inclusivo. Cada grupo tenía programada una hora semanal de ajedrez inclusivo. Las sesiones las impartió el profesor de ajedrez, árbitro internacional, y creador de la Escuela de Ajedrez y Pensamiento Audaz, Sergio Fernández Ayuso. En las jornadas de abierto

Colegio Sant José y San Andrés

por ajedrez contamos también con su apoyo, organización y asesoramiento.

El alumnado del centro, los padres y los visitantes pudieron disfrutar del producto final del proyecto con un abanico de talleres, distribuidos por todo el centro. Los talleres fueron los siguientes: zona de juegos en línea, zona de pintura y dibujo, zona de audiovisuales, zona de juegos con tarjetas, zona de juegos diferentes (el caballo bomba, el bingodrez, el abrevadero, el dominodrez, zona de problemas para gente sin problemas, zona de ajedrez gigante, zona de rompecabezas, zona de habitación de escape (Escape room), zona de xecball y la zona de ajedrez clásico.

El proyecto fue complementado con los pases para ver las obras teatrales preparadas por las profesoras Remedio Sancho y Olga Ochoaerrarte con 5º de Primaria y el profesor Isidre Pascual con 3º de ESO.

El proyecto ha sido subvencionado por la Asociación de Padres y Madres del centro. El equipo directivo programó formación para el profesorado de las tres etapas sobre unidades didácticas vinculadas al ajedrez y el uso pedagógico del ajedrez en el aula.

Queremos agradecer al miembro del Consejo Escolar por el sector padres, Alfredo Moya, por proponer en su día la iniciativa, proporcionar el recurso humano para realizarlo y buscar financiación para el apoyo del proyecto. Es un ejemplo de padre implicado en la mejora continua del centro y de cómo toda la comunidad educativa puede proponer iniciativas para que el equipo directivo las implante en el centro. ■

Ángel Sánchez Martín
Director Colegio San José

Colegio Sant José y San Andrés

Aula PT Secundaria del Colegio San José, San Andrés y San Benito.

Un espacio de aprendizaje

▲ FERIA de la Salud.

El presente curso, 2021/2022, Conselleria amplió las horas para el aula PT de secundaria (25 horas) del Colegio San José, San Andrés y San Benito para ofrecer una mejor atención al alumnado. Así pues, el principal objetivo fue que los niños y niñas preadolescentes estuvieran motivados y predispuestos ante el proceso de enseñanza aprendizaje. De esta forma se plantearon distintas herramientas para dotarles de visibilidad y empoderarles ante sus diferentes habilidades.

Entre todos los objetivos planteados y las diferentes metodologías empleadas, destacamos los concursos dirigidos a escolares. Considero que el presentar elementos fuera de lo común al alumnado, hace que éste se sienta motivado y predispuesto para la adquisición de las diferentes competencias, además, permite que los niños y niñas salgan de su zona de confort y que personas ajenas a su entorno, puedan valorar su trabajo de forma objetiva. Desde el centro

y el aula PT ESO, queremos destacar en los que nuestro alumnado ha participado y ha conseguido que su trabajo sea reconocido.

En primer lugar, es el concurso literario **PREMI SAMBORI**, el cual pretende promover el uso del valenciano entre el alumnado a través de la narrativa. Entre los trabajos presentados, todos ellos de gran calidad, el alumno Marcos G., resultó premiado con la narración *La Ruta amb mon pare pel Saler*, recogiendo el premio en el Auditorio de Quart de Poblet "Molí de la Vila" el pasado 8 de abril.

En segundo lugar, el 28 de abril, el alumnado del Colegio San José, San Andrés y San Benito, participó por primera vez en el concurso que promueve la Fundación Institucional Española (FIES) y la Fundación Orange, **¿QUÉ ES UN REY PARA TI?, en su 41 edición**. En esta ocasión, participaron un total de 847 alumnos/as, desde 3º de primaria hasta 2º de E.S.O. y de Educación Especial hasta los 18 años, de un total de 73 centros. De todos

▲ Que es un Rey para ti.

▲ Que es un Rey para ti.

Colegio Sant José y San Andrés

▲ Premio Sambori.

los escolares, fueron seleccionados 40 finalistas de 11 colegios, de los cuales, cinco alumnos de nuestro centro estaban entre ellos. Los finalistas fueron: Merche G. y Alejandro G., los cuales presentaron cada uno una infografía con las características que debería tener el Rey de España, Marcos G., el cual realizó una manualidad con papel de seda y plastilina, al mismo tiempo que expuso oralmente su trabajo, Blanca R. confeccionó un lapbook en el que incluía imágenes y cualidades de Felipe VI y, por último, Nilson R. compuso un rap inspirado en el discurso de navidad de S.M. el Rey Don Felipe VI. Todos sus trabajos formaron parte de la exposición que se realizó en la Real Maestranza de Caballería de Valencia, el pasado día 28 de abril. Todos los trabajos pretendían estimular las habilidades y la creatividad del alumnado, así como fomentar la toma de decisiones.

Por otro lado, hemos trabajado a través de la metodología APS (aprendizaje-servicio), en la que la alumna Merche G. y el alumno Marcos G. de Educación Secundaria han realizado lecturas durante el curso de diferentes cuentos en la clase de 4 años. De esta forma, han adquirido tanto habilidades sociales como de comprensión y expresión verbal, tan importantes para su desarrollo integral.

En definitiva, aunque tan solo se haya destacado algunos de los proyectos realizados desde el centro y el aula PT

▲ Que es un Rey para ti.

secundaria, he de señalar que ha sido un año de aprendizaje mutuo, en el que el alumnado se ha sentido motivado y acompañado durante dicho proceso, y yo misma he crecido tanto personal como profesionalmente. Por último, señalar la implicación de todo el equipo docente, de las familias y, sobre todo, de los alumnos y alumnas, que se esfuerzan día a día al 200%. ■

Inma Peiró
Maestra PT secundaria

Colegio San José y San Andrés

El Col·legi San José y San Andrés finalista en el Concurs Reacciona!

Els alumnes de 4t ESO, del col·legi San José i San Andrés, que cursen l'assignatura de Física i Química, han quedat finalistes en la XI edició del Concurs Reacciona! organitzat per la secció territorial de València de la Reial Societat Espanyola de Química i la Ciutat de les Arts i les Ciències. En aquesta edició s'han presentat 108 projectes a nivell nacional.

Aquest concurs pretén incentivar als estudiants de qualsevol cycle d'Universitat, Batxillerat, cicles formatius de Formació Professional, Grau Mitjà i segon cycle d'ESO de tota Espanya a presentar un material multimèdia que expose, de forma didàctica, creativa i original, algun procés químic; en especial, la contribució dels quals al benestar de la societat siga més patent o resulten més formatius i il·lustratius.

Esta iniciativa pretén incrementar l'apreciació pública de la química com a eina fonamental per satisfer les necessitats de la societat, promoure l'interés per la química entre els joves i generar entusiasme pel futur creatiu de la química.

El projecte presentat pels nostres alumnes amb el títol Els àtoms s'emparellen pretén explicar d'una forma didàctica i divertida els diferents tipus d'enllaços químics per així entendre millor la constitució de la matèria que ens envolta.

En el treball, han recreat el famós programa televisiu de cites "First Dates", on cada parella són dos àtoms que poden enllaçar-se. Els alumnes han fet gala d'una gran creativitat per tal de demostrar que la Química i la Ciència en general es poden estudiar i aprendre d'una forma innovadora, divertida i atractiva. El seu projecte l'han hagut de defensar davant del jurat del concurs abans de l'acte de l'entrega de premis. ■

Enhorabona als nostres alumnes!

Amb el codi QR a peu de pàgina es pot visualitzar el vídeo presentat.

Maribel Gutiérrez
Professora de Física i Química

“Sang”ta Lluisa, proyecto de Aprendizaje y Servicio (APS) para celebrar la Fiesta de la Fundadora del Colegio San José y San Andrés

Entrega, servicio, alegría, donación a los más necesitados... son algunos ejemplos de las virtudes que hicieron a Santa Lluisa de Marillac ser la cofundadora y un ejemplo a seguir para los centros Vicencianos.

Desde el colegio San José y San Andrés de Massanassa, con los alumnos de 3º de la ESO hemos desarrollado este aprendizaje por servicio en colaboración con el Centro de Transfusiones de la Comunitat Valenciana.

Liderados desde la asignatura de Biología y Geología, y con la ayuda de Plástica, Música, Castellano y Matemáticas se ha podido diseñar una campaña de difusión y sensibilización con cartelera, logotipo, carta, videoclip, photocall, recuerdo para los donantes y un estudio estadístico de los asistentes.

Además de una charla por parte de la responsable de la zona del Centro de Transfusiones de la Generalitat Valenciana, los estudiantes han trabajado en clase los conceptos necesarios para una comprensión más profunda de las funciones y componentes de la sangre, los grupos que hay,

el Rh, la importancia de la donación de sangre, cómo se realiza, a qué se destina y quienes son los receptores de las donaciones... Con ello, ponemos en práctica una de las frases clave que marcan nuestro carácter propio: “Saber más para servir mejor”.

Esperamos que haya calado la importancia y la necesidad de ser donante de sangre, porque con cada donación se salvan 3 vidas, y con esta campaña recibimos la visita de más de medio centenar de participantes.

Aprovechamos para agradecer el altruismo de los donantes y la alta participación, volcados con la solidaridad, importancia y necesidad de este tipo de eventos. ■

Carlos Marroquín,
Profesor de Biología y Geología. Colegio San José y San Andrés . Massanassa (Valencia)

Colegio Sant José y San Andrés

Feria de la Salud y Homenaje a los Servicios Esenciales en Pandemia en el colegio San José

andro), Cruz Roja (Pablo Medina y Ana Mª Huertas), Compañía de las Hijas de la Caridad (Sor Consuelo Tudela, enfermera), Consorcio de Bomberos (David Llácer), Seral SL (Empresa comedor escolar/Ignacio Calatayud), Protección Civil de Catarroja, Teresa Carmona (Auxiliar de enfermería), Pere Herráiz (Profesor EF de Primaria) y el Neurocirujano Oscar Gavidia.

Cada entidad o colaborador se distribuyó a lo largo de los dos patios del colegio en mesas desplegadas y cada grupo burbuja se acercó con sus tutores para recibir una píldora de aprendizaje muy competencial.

Desde el colegio San José, quisimos dar las gracias a todas las personas y entidades del ámbito sanitario y educativo que nos han cuidado y entregado su tiempo y profesionalidad durante toda la etapa COVID.

El equipo directivo organizó un evento bajo el nombre de 1ª Feria de la Salud y de los Primeros Auxilios.

La jornada empezó con el simulacro de evacuación del centro en caso de emergencia que hicimos por sorpresa y supervisado por un auditor. Después del recreo, celebramos la Feria de la Salud y de los Primeros Auxilios. Instituciones

públicas, empresas privadas del sector sanitario y voluntarios, aconsejaron al alumnado sobre cómo prevenir accidentes domésticos y en la escuela y, si suceden, cómo actuar con rapidez y eficacia.

Colaboraron Clínica Bou de Massanassa (Juan Carlos Hortangas), Quirón prevención (RCP/Guillermo García y David Tamarit), Clínica Jaime I de Catarroja, Yo te Salvo (Empresa proveedor desfibrilador y Dechoker anti-tragantamiento/Biel Segura y Javier Camany), Ambulatorio de Massanassa (Doctoras Conchín y Lina), Policía Local de Massanassa (Agente Daniel Mezquita), Guardia Civil (Guardia Le-

Al acabar la sesión informativa les dimos las gracias reconocimos a todas las personas que con sus entidades del ámbito sanitario y educativo allí representadas, nos cuidaron durante el periodo más restrictivo de la pandemia.

Completamos la actividad abriendo las puertas a los padres y madres que pudieron asistir y estaban interesados en escuchar los consejos.

Los alumnos aportaron un sobre con dinero para colaborar en el día de la banderita. Lo pudieron depositar en el stand de la Cruz Roja.

Colegio Sant José y San Andrés

La profesora del aula PT de Secundaria, Inma Peiró, preparó y organizó a sus alumnos la acogida, recepción y ubicación de las empresas y personas colaboradoras y de las autoridades y visitantes que acudieron a la feria. Fueron reconocidos por el equipo directivo por su voluntariado, labor en protocolo y organización de eventos con un diploma para añadirlo a su curriculum.

Agradecemos de nuevo a todos los que colaboraron con la seguridad de

que su tiempo dedicado será muy práctico y decisivo para algún momento de las vidas de todos los alumnos y alumnas que asistieron. Por nuestra parte es una actividad que replicaremos cada año por su valor.

Con la gestión de la pandemia en el colegio, se cierra un ciclo para este director que empezó su servicio en el curso 2009-2010. Quiero agradecer a las Hijas de la Caridad, la confianza depositada en mí estos años y a todo el profesorado, alumnado, familias,

parroquia, administración educativa y local, empresas y agentes sociales con los que he podido colaborar para que el proyecto educativo del colegio pudiera cumplir con su misión, visión y valores.

La Comunidad Educativa del Colegio San José les desea unas felices fiestas al Cristo de la Vida. ■

Ángel Sánchez Martín
Director Colegio San José

L'Escola torna a Escena

Després de dos anys L'Escola torna a escena, en realitat mai ens vam anar, perquè el nostre fi és omplir l'espai buit.

Recordant els que ens han deixat, però continuen vius en el nostre record, tornarem a omplir este espai per a vosaltres el pròxim dia 1 d'octu-

bre, en el nostre "Auditori Municipal Salvador Seguí". Estem preparant textos de Dario Fo, José Sanchis Sinistera, Beatriz Bergamin, Shakespeare, Guillem de Castro, Gaspar Aguilar, Strindberg, Lorca, Aristófanos, Juan Mayorga i Rodolf Sirera, entre altres. L'Escola torna a escena per a retrobar-se amb el públic en viu i en di-

recte, no ens hem rendit, reprenim el camí amb una il·lusió renovada, vos parlem, ens movem, estem.

Encara queda molt per fer, estem desitjant celebrar el nostre 25 aniversari més 2 amb vosaltres, i així ho farem. Continuarem intentant commoure, il·lusionar, fer riure, plorar, jugar a ser

éssers humans amb ànima, trencar barres, fer preguntes i buscar respostes, però sobretot volem compartir el nostre amor pel teatre amb vosaltres.

Vos convidem a tots a ser part del nostre món, com a espectadors o..... si us animeu a viure una experiència màgica com actrius i actors, no importa l'edat que tingau, tots cabem en este món boig i meravellós que és el Teatre.

I per acabar, a més de desitjar-vos unes festes estupendes, salut i vida per a tots, des del teatre volem compartir el final esperançador i poètic de Lisistrata, desitjant que s'escolte d'una vegada, la veu del trellat en este destarifat món nostre.

¡Llevaos a vuestras mujeres espartanos! Y vosotros a las vuestras, atenienses! ¡Que nunca más vuelva una guerra a separar al esposo de la

esposa! Que nunca más vuelvan los exilios a nuestros semejantes! ¡Que la paz y la vida ganen a la sinrazón más oscura? ¡Los dioses son responsables del amor! ¡Solo los hombres son responsables de la guerra! ¡Solo los hombres! ■

Elsa Nácher

Directora de l'Escola Municipal de Teatre

Voluntariado Social U.D.P. Massanassa

Aprovechamos la oportunidad de poder poner unas palabras en nuestra centenaria Revista Festiva i Literaria «La Terreta» para exponer nuestras actividades.

En marzo de 2019 se constituyó el Voluntariado en la Associació Local de Jubilats i Pensionistes U.D.P. «La Plaça», y a causa de la pandemia nuestra actividad ha estado paralizada.

Somos 8 voluntarios encuadrados en el Programa de Voluntariado Social de Personas Mayores dependiente de la Federación Provincial de la U.D.P. Nuestra finalidad es el apoyo mutuo entre personas mayores (personas mayores que ayudan a otras personas mayores dependientes) ofreciendo calor humano, compañía, escucha y apoyo.

Ayudamos a personas mayores, dependientes, que por diversas razones no tienen la oportunidad de relacionarse con los demás y sienten la soledad, bien en sus casas o ingresadas en algún centro.

Nuestras actividades contemplan:

- ▶ Compañía y acompañamiento durante sus paseos, en la visita al médico, en actos sociales, en su hogar, en la residencia, etc.
- ▶ Labores de apoyo en gestiones, en el hogar, a familiares, etc.

Para ello contamos con las siguientes ayudas:

- ▶ Formación en temas de Voluntariado y de Ayuda a Personas Mayores.
- ▶ Asesoramiento y apoyo permanente de Profesionales de los Servicios Sociales.
- ▶ Seguro de Responsabilidad Civil.
- ▶ Acreditación Personal mediante un Carnet.
- ▶ Respaldo y Apoyo de la Asociación.

Seguimos luchando contra la Soledad No Deseada que cada vez es más visible en nuestra actual sociedad. En la Comunidad cada vez hay más asociaciones que luchan contra esta situación y, actualmente, se está tramitando una ley para su prevención.

Uno de nuestros objetivos es conseguir que Massanassa sea Ciudad Amigable y nuestra campaña de “Banco Amigo de los Mayores” ya está siendo propuesta por diversas Asociaciones de Mayores y por Administraciones cuando tratan con las entidades de crédito.

Los que estéis interesados en formar parte del Voluntariado de Mayores para Mayores podéis pasar los jueves por la Asociación de Jubilados «La Plaça» de 17h a 19h y se os dará toda la información que necesitéis tanto como a Voluntarios como a las personas que necesiten de nuestros servicios. La única condición para ser Voluntario es ser Jubilado y/o Pensionista.

Desde el Voluntariado de la Asociación de Jubilados “La Plaça” os deseamos que paséis unas felices fiestas patronales. ■

Juan Español
Coordinador Voluntariado
U.D.P. Massanassa

Amas de Casa Tyrius

Un año más me dirijo a todo el pueblo en nombre de la asociación de las amas de casa de Tyrius.

Después de estos años de pandemia, hemos retomado las actividades. Tenemos pensado hacer viajes culturales, talleres de costura y de tul e entre otros.

Como ya sabéis, también se realizó una merienda que tuvo mucha aceptación y seguiremos retomando estos encuentros.

Esperamos que pasemos unas buenas fiestas con salud y disfrutemos mucho.

Un saludo... ■

Club de Petanca de Massanassa

El Club de Petanca de Massanassa és una entitat esportiva fundada fa més de 12 anys i compta en l'actualitat amb uns 20 jugadors.

Entre setmana i també els diumenges es reunixen en les pistes de petanca del Poliesportiu Municipal i passen el mati practicant el seu esport predilecte i ensenyant a jugar als curiosos que s'acosten.

Organitzen el Campionat de Petanca de Massanassa, que es celebra amb motiu de les Festes de Sant Joan i que este any serà els dies 15, 16 i 17 de juny. A més a més participen en la Lliga de Petanca de l'Horta Sud i en els campionats locals dels pobles veïns en les respectives festes patronals.

El Club de Petanca de Massanassa felicita al poble per les Festes de Sant

Joan i anima als veïns i veïnes, especialment els jubilats, a que s'inscriguin en el club i practiquen un esport que combina distracció, aire lliure, companyerisme, concentració mental i coordinació física.

Bones Festes ■

La Junta.

Intentant alçar el vòl

Després d'uns anys durs de pandèmia molt complicats per al nostre club, hem tornat a reprendre l'activitat poquet a poquet, intentant recuperar les nostres soltes i concursos habituals.

Aixina i tot, el club, a lo llarc dels últims anys, s'ha vist greument afectat per la disminució progressiva dels seus socis, i un augment considerable en l'edat dels socis actuals, lo qual dificulta la supervivència i continuïtat d'un club centenari en la nostra població.

Per sòrt, enguany hem rebut unes quantes incorporacions de gent jove en moltes ganes de treballar, i això ha permès donar-li una lleugera espenta al club, generant il·lusió en el resto de socis.

Encara que havem anat recuperant els concursos, pero en una menor participació, passant de 50-70 coloms a 30-40 participants; el clàssic de nadal no se celebrà, donada la baixa participació que hi havia, propiciant apuntar-se a concursos en atres municipis o *picaeros*.

Per a evitar que torne a repetir-se l'anul·lació d'un concurs local, des de la Junta se va propondre en molt d'èxit, l'incorporació de cachaperes en la terrassa de La Terreta, per a que les persones que no dispongueren de terraces des d'a

on volar els seus coloms, pogueren fer-ho puntualment en els concursos.

Aixina puix, volem aprofitar estes línies per a animar a la població a conèixer este deport i recolzar-lo per a que no desaparega, ya que som u dels pobles en major número de socis de la contornà i el nostre club té més de cent anys en Massanassa. Actualment contem en 27 socis, per damunt dels 7 de Benetússer, els 5 de Catarroja, etc.

Esperem i desigem que este 2022-23 mos permeta recuperar la normalitat i alçar el vol en tots els sentits. ■

Andrés Gómez Nàcher

Actual Tesorer del Club de Colombicultura "La Protectora" de Massanassa.

157 Aniversario Santísimo Cristo de La Vida

Después de estos difíciles años que hemos pasado, en los que hemos perdido seres queridos, hemos sufrido rabia de no poder seguir con nuestra vida habitual, de no saber cómo enfrentarnos al "MONSTRUO HORRENDO" y de que nuestras fuerzas y emociones lleguen más allá de lo que nunca nos hubiéramos imaginado,

Comenzamos nueva etapa con alegría, ilusión, fervor y máxima admiración y respeto por el gran legado que nos ha sido encomendado durante los próximos años.

Legado que iniciaron nuestros antepasados y ha ido perdurando generación tras generación.

Es nuestra obligación que nuestros descendientes sepan seguir el camino que aquellos empezaron y nosotros hemos continuado.

Debemos saber transmitir, con nuestros actos, la fe que profesamos a nuestro Cristo de la Vida y el porque de ella.

Hemos de pasar página y seguir adelante, pero sin olvidar los malos tiempos pasados y que esto nos sirva para valorar lo que tenemos y saber dar las gracias por todo ello

Desde estas páginas queremos dar las gracias a los cofrades por su colaboración e invitar a toda la población y a aquellos que teniendo su residencia fuera de esta sigue corriendo por sus venas sangre massanassera y veneran

a nuestro patrón el Santísimo Cristo de la Vida, a la celebración de la novena que se celebrará en su Honor desde el 8 al 16 de junio y al 24 de junio día culmen de nuestra fiesta.

Esperamos tener vuestro apoyo y colaboración en estos actos y que

sepáis disculparnos si tenemos algún fallo ya que es nuestro primer año y como tal somos primerizos en estos menesteres.

Aunque si puedo deciros que pondremos todo nuestro empeño para que sea lo más solemne posible. ■

COMPOSICIÓN DE LA JUNTA

PRESIDENTE: Pepe Sáez

VICEPRESIDENTA: M.ª José Borrás

TESORERA: M.ª José Calvo

SECRETARIA: Paqui Bou

VOCALES: Manolita Alabau, Susi Morella, Javier Alfonso, Juani Mujica, M.ª Carmen Aroca, María Dolores Naranjo, Cristian Beltrán, Ana María Pascual, Ramoni Benadero, Carlos Pérez, José Ramón Blanch, Pepa Ponce, María Galán, Javier Vila, Sandra Inarejos, Herminia Sánchez, Manolo Mocholí.

Orfeó Polifònic de Massanassa

Estimats conveïns:

Un any més, des d'estes pàgines de la nostra Terreta, volem explicar-vos el que fem, el que tenim programat, a més de les nostres inquietuds i dels beneficis que aporta la nostra passió i el nostre quefer diari: El cant coral.

En primer lloc, volem involucrar a molts de vosaltres. És lamentable que hi haja un número notable de

veïns, sobretot acabats d'empadronar a Massanassa, que no ens coneixen, primer perquè necessitem noves incorporacions per a poder afrontar reptes més ambiciosos en esta branca de la música; ens agrada enriquir les quatre cordes: soprans, contralts, tenors i baixos, i segon pels beneficis i que podrien aconseguir.

L'energia que, a través de la música, s'adquireix en cada assaig i actuació,

motiven en gran manera a tots els que formem part d'estes grup humà. L'Orfeó ens aporta felicitat al cantar i gaudir d'això.

Cantar ens fa feliços a tots. Traiem energia, t'oblides de l'estrés, etc. Però cantar en un cor multiplica eixos beneficis. Segurament et vas topar alguna vegada amb una invitació a cantar en un cor. Perquè eixa invitació t'anava a portar grans coses, beneficis que ni tan sols imagines.

Cantar en un cor ens dona seguretat i confiança. Si tens molts nervis i et paralitzes, no passa res, el cor t'acull. I mentre més vages als assajos i més actuacions tingues més podràs controlar els teus nervis i augmentarà la teua seguretat al moment de cantar.

Un cor és treball en equip, cada veu fa una part per a aconseguir un bé comú, una gran obra. Aprendre a valorar l'importantíssim treball de cadascun dels teus companys. Tu no ho pots fer sol, necessites dels altres. Podràs cantar obres monumentals que és impossible que d'altra manera les cantes tu soles. No té res a vore cantar tu sol que junt a altres veus, eres part d'un grup, i junts treballar per un objectiu en comú: la música coral.

En un cor coneixeràs a persones diferents, conviuràs amb uns altres que igual que a tu, els agrada cantar i els agrada la música. Segur que faràs més amics, per la qual cosa un cor és una oportunitat de ser més sociable.

La partitura forma part esta activitat i és una ajuda per a donar suport a la memòria. En els cors vocacionals o amateurs, com el nostre, conèixer la notació musical no és un requisit per a participar en ells. Els coralistes solen ingressar en el cor sense haver adquirit coneixements sobre la manera en què la notació musical funciona. Si que és veritat que uns coneixements, encara que siguen bàsics, ajuden en gran manera en el funcionament d'una coral i en el ritme de treball i de trobar bons resultats.

Que mai et preocupe la falta d'estudis tècnics sobre la música. És molt més important les sensacions i emocions que ens transmet.

En este any passat, no hem tingut les actuacions que normalment fem; el Coronavirus Covid 19, ens impedia reunir-nos i assajar amb normalitat, per això hem estat orfes de la calor i els aplaudiments del públic. No hem tingut el nostre clàssic Festival Coral, però hem fet els concerts de la Campanya "València és música" i el d'intercanvi, encara que per aquesta situació nosaltres sols i a Massanassa. El concert de Setmana Santa, l'hem gravat perquè posteriorment arribara a totes les cases.

Guardant les mesures necessàries, hem cantat en les misses: Novena del Crist, Sant Joan i Santa Cecília. També en el Concert de Nadal. Recentment hem cantat en l'homenatge als morts en general i especialment als de Massanassa en esta Pandèmia i participat en el poema simfònic "Trista història" compost pel nostre director Miguel Juan García en el Gran Teatre de Xàtiva. Ara estem preparant el concert de Primavera i el nostre Festival Coral.

Des d'estes línies, voldria donar les gràcies a tots els que ens ajuden, animen, estimulen i assisteixen als nostres concerts i especialment al nostre Exc. Ajuntament, sense la seua ajuda, seria molt difícil mantindre'ns en esta faceta cultural de la Música.

I per a finalitzar, recordar, estem en l'edifici sociocultural de Massanassa Assagem els dimarts i dijous des de les 20,00 h fins a les 21,30h.

Una abraçada i bones festes patronals. ■

Pascual Pastor Codoñer
President de L'Orfeó Polifònic
de Massanassa

Penya Barcelonista Massanassa

Inscrita el 28 de julio de 1993 en el Registro d'Associacions de la Generalitat Valenciana.
Soci Fundador i President d'Honor a títol pòstum: Josep Lluís Alonso i Comes "El Rumbi".
Tlf. 621 03 00 26. Mail: penyabarcelonistamassanassa@gmail.com

La Junta Directiva vol desitjar a tot el poble de Massanassa unes Bones Festes de Sant Joan 2022, aquest any hem pogut realitzar quasi totes les nostres activitats. Així que poc a poc anem tornant a la normalitat. Les activitats d'aquets últims mesos han sigut:

ALL I PEBRE 08/05/21: El passat Maig organitzarem un all i pebre amb un gran ambient de Barcelonisme i germanor i després poguérem veure del partit contra l'Atlètic de Madrid.

SOPAR ASSEMBLEA 11/06/21: El passat Juny vam celebrar l'assemblea general ordinària 2021 de la Penya i a continuació vam sopar. Va haver cava per celebrar el comiat de temporada, el títol de Copa del Rei i el triplet (Copa, Lliga i Champions) del femení.

SOPAR 28 ANIVERSARI: El 18 de setembre vam celebrar el nostre 28 aniversari com a penya oficial del FC Barcelona; en primer lloc tinguérem la conferència "Barça i Catalunya" on van assistir el vicepresident de la confederació Mundial

de Penyes (Salva Torres), el periodista i presentador (Frederic Porta), el net del fundador del FC Barcelona Joan Gamper (Xavier Gamper) i l'alcalde de Massanassa (Paco Comes). Després férem un sopar on van haver sortejos i regals per a tots els assistents.

DINAR 24/10/21: Coincidint amb el partit del Reial Madrid vam organitzar una Paella a la nostra seu de la Terreta, al dinar de germanor no va acompanyar el resultat final del partit.

VIATGE A BARCELONA 04/12/21: Al mes de Desembre del 2021 vam organitzar un viatge a Barcelona per veure el partit de Lliga entre el BARÇA i el BETIS al camp nou, van acompanyar-nos penyistes d'altres penyes com Mislata, El Paler, La Safor i Ontinyent.

CAVA I DOLÇOS 18/12/21: Coincidint amb l'últim partit de l'any del BARÇA vam acomiadar el 2021 convidant als nostres penyistes a CAVA I DOLÇOS per a finalitzar el any i

esperar que el pròxim 2022 siga l'últim any que ens afecte aquesta pandèmia. Aprofitarem aquestes dates per fer uns detalls de reconeixement a Ricardo, conserge de la nostra seu social "La Terreta" per l'ajuda en la venda de loteria de Nadal i l'organització en dinars i sopars i a Patricia, Luci i Maria les cambres de la Terreta per la seva professionalitat i per servir-nos tan amablement.

PAELLA 20/02/22: En Febrer d'aquest any vam organitzar una Paella aprofitant que després es jugava el partit València - Barça on vàrem gaudir d'un gran ambient de barcelonisme i de bon joc del equip que ja començà a jugar com tots volem.

RECAPTACIÓ MATERIAL PER UCRAÏNA: Davant l'emergència social provocada per la guerra a Ucraïna, la Penya Barcelonista Massanassa va decidir facilitar un punt de recollida en la Terreta de tot el material que es poguera donar. Després la penya s'encarregà de portar tot el material recaptat als punts de recollida municipals que va establir l'Ajuntament de Massanassa.

Sols ens queda dir que si eres simpatitzant del Barça i encara no eres de la Penya, apunta't i suma't als més de 120 penyistes que ja hi som; Pertànyer a una penya oficial del FC Barcelona et permetrà obtindre entrades a preus especials, avantatges exclusius i descomptes, així com veure tots els partits del FC Barcelona amb un gran ambient de Barcelonisme Si vols més informació només has d'escanejar el codi QR del escut que tens baix d'aquestes línies.

BONES FESTES. ■

Penya El Carro

Estimats veïns i veïnes de Massanassa, la Penya el Carro torna a saludar-vos i desitjar-vos unes bones Festes Patronals després de dos anys de foscor provocats per la pandèmia de la Covid-19. Un virus que ha transformat la nostra forma de viure i que a dia d'avui encara cueteja. Però ja comencem a albirar la llum en la obscuritat del pou en el que estàvem submergits.

Al mes de febrer, la Conselleria de Sanitat va donar permís per celebrar festes (sempre amb les precaucions oportunes de distanciament i mascareta). És per això que en la Penya ens posarem a organitzar els actes oportuns de la festivitat del nostre patró Sant Antoni, amb l'acord pres en l'Ajuntament i amb els permisos oportuns. Després de les reunions amb l'autoritat, decidirem que tot transcorreguera amb normalitat excepte la xocolatada amb ensaimades que va ser suspesa, per precaucions davant possibles contagis.

El matí del dissabte 12 de febrer férem, com de costum, l'entrada del pi. Un acte molt bonic on les cavalleries dels nostres socis arrosseguen pels carrers de la població els troncs que cremaran a la vesprada. Des de l'Ora fins la plaça de l'església, i al so del tabal i la dolçaina de la colla del poble A Quatre Quaranta, es donà pas al començament de la festa. Amuntegats els troncs i la llenya al mig de la plaça, el vent suau ens fa sentir l'olor de l'arròs amb fesols i naps que cuinem al llar Parroquial per a tot aquell soci que participa en la feina de la foguera. Un clàssic de tots els anys i que en aquesta ocasió va reunir, entre aficionats i convidats, més de quaranta comensals.

Per la nit, i després de la missa de Sant Antoni en sufragi als difunts de la penya, fou encesa la foguera. Va estar tot un èxit de participació tot i no fer-se la tradicional xocolatada. El veïnat tenia ganes d'ajuntar-se a l'escalfor de la foguera en una nit tan gèlida.

L'endemà diumenge, dia programat per a la benedicció dels animals, de bon matí es notava ambient de festa

i moviment de participació motivat pels dos anys de confinament en casa. Vingueren moltes cavalleries dels pobles del nostre voltant i de més lluny, com ara Cullera, Sueca, Sollana, Picassent, Meliana, Pinedo i altres més. Després de la missa de dotze, el senyor rector D. Miguel començà a beneir els animals, tant els animalets de companyia com les cavalleries participants. Des de l'entaulat donarem les gràcies a les empreses i entitats col·laboradores, Arrocerias Pons, Cooperativa Agrícola Sant Pere, Excel·lentíssim Ajuntament de Massanassa, Policia Local, Protecció Civil, i sense oblidar a la gent del poble i de fora, que com sempre omplien l'espectacle del caliu humà que tanta falta ens fa.

Aprofitant l'escrit, la Penya vol retre un xicotet homenatge a tots aquells veïns i veïnes que durant aquest temps han faltat per mort natural o per efecte de la Covid-19. Dins del període més dur de la pandèmia va faltar Benjamin Vázquez Penella, soci i amo del carro que té com a nom i emblema la nostra penya. Ell ha estat un bon home, senzill,

natural, proper i sempre disposat a afavorir al seu poble. El dia del seu soterrament, la Penya, amb el consentiment de la família, va decidir acompanyar el fèretre enganxant el carro i conduint-lo davant del cotxe funerari des de l'església de Sant Pere fins al cementeri.

I al veïnat de Massanassa, desitjar-vos molta salut i pau en aquest temps convulsos. ■

Vicent Moncholi Baixauli
President de la Penya el Carro

Solidaritat Valenciana

Solidaritat Valenciana es una ONGD sin ánimo de lucro que colabora con el desarrollo integral de la mujer y sus familias en la Amazonia Peruana, concretamente en Requena y su provincia, territorio completamente ocupado por selva amazónica y con muchas necesidades y carencias en la población. Llevamos realizando actuaciones y ayudas materiales desde

hace aproximadamente veinte años. Colaboramos estrechamente con la organización Caritas Requena – Perú. Y nos mantenemos gracias a las donaciones desinteresadas de los socios y simpatizantes, asociaciones diversas y entidades municipales. La ONG está compuesta en su totalidad de voluntariado, ayudamos en la **promoción, la solidaridad y la participación** de las comunidades necesitadas y en el **desarrollo integral** de sus familias. Venimos realizando actividades en el campo de la **Sensibilización, el Bienestar Social y Defensa de los más desfavorecidos**.

Desde el año 1997 varios de nuestros componentes, venimos realizando

diversos trabajos de voluntariado en Perú, extendiéndose su campo de acción tanto a los asentamientos humanos de Lima capital, a otras poblaciones cercanas, así como a la Selva amazónica, brindando atención Sanitaria y Promoción a la Mujer en los caseríos ribereños del Río Ucayali, en la Amazonia Peruana. Colaborando en los Proyectos de Construcción de **Postas Sanitarias**. Llevando a cabo Campañas de **Atención Sanitaria** a la vez que cursos de **Promotores de Salud y Parteras Tradicionales**.

¡Además de esto anterior nos venimos centrando tanto en la atención sanitaria esencial como en la cobertura del Comedor Infantil de Jenaro

Herrera, donde se han atendido las necesidades de 180 niñas y niños proporcionándoles así una comida diaria durante 4 meses con la aportación de Solidaritat Valenciana y esto ha supuesto un total de 14.400 comidas servidas a lo largo de estos 4 meses y que vamos renovando con aportaciones; también y debido a que los niños pasan casi todo el día por la calle, se ha costeado la escuelita que les ayudará a mejorar el rendimiento en sus estudios. Los colegios en Perú no funcionan desde marzo del 2020 y las previsiones para su retorno a la normalidad ha sido en marzo de 2022.

El criterio que se ha tomado para empezar el comedor nuevamente ha sido por la necesidad y desnutrición de muchos niños según el informe médico. En la actualidad se está dando un almuerzo con una dieta equilibrada a 167 niños. Para evitar aglomeraciones cumpliendo la normativa Covid19 se

reparte a estos niños en varios salones guardando la distancia entre ellos, como si de grupos burbuja se tratase.

Con nuestra participación se han creado 18 botiquines en los pueblos

ribereños, con sus respectivos **Promotores de salud y Responsables de botiquín**; se ha formado a **Parteras tradicionales** y se han llevado a cabo intervenciones de derivación y acompañamiento a aquellas especialidades a Iquitos o Lima que así lo requieren después de valoradas en las constantes campañas de salud que venimos realizando como pueden ser detección precoz de cáncer de útero con determinaciones de PAP a todas las mujeres que así lo requieran; campañas de diabetes y nutrición., salud bucodental, etc.

Queremos aprovechar desde estas líneas para agradecer al M.I. Ayuntamiento de Massanassa el permitirnos dar a conocer a la población la labor realizada en la selva amazónica por nuestra asociación. ■

Enrique José Jorge Seguí
Vicepresidente Solidaritat Valenciana.

L'onze de Massanassa, història de la recuperació de la música i el ball

✍ Artur Puchalt

Dalt o baix, l'any 2010 el destí em va portar a la comarca de la Ribera de Xúquer, a formar part del Grup de Balls Populars Les Folies de Carcaixent i em vaig posar de nou a tocar música tradicional valenciana. Com quan era més jove, em retornava la il·lusió i reprendre la meua passió en un grup relativament jove en el qual estava molt present la recuperació i restauració de les músiques i balls tradicionals. Després d'un temps se'm va proposar fer-me càrrec de la direcció de la part musical, i des d'aleshores en col·laboració amb el director del grup Xavier Rausell hem fet una gran feina de recuperació i restauració.

Quan vas estudiant les peces folklòriques que restauràvem, em va picar la curiositat per saber si hi havia algun

ball o música tradicional del meu poble, ja que de xicotet no recordava mai a Massanassa veure balls valencians. Rausell em va adreçar al Cancionero Musical de la Provincia de València de Salvador Seguí, un gran treball de recopilació realitzat juntament amb Maria Teresa Oller, Fermin Pardo i Sebastià Garrido allà per la dècada de 1970, i a la pàgina número 18 del cançoner vaig localitzar una partitura titulada *El meu xiquet és l'amo* recollida a Massanassa. En estudiar-la em vaig adonar que aquesta cançó de bressol amagava alguna cosa diferent, presentava una estructura afandangada però no era exactament com els fandangos valencians. Per aquelles dates, el meu grup i jo participàvem de l'homenatge que l'Etno Museu Valencià d'Etnologia ofería a Fermin Pardo i en un descans

el vaig abordar per tal de preguntar-li per aquesta cançó de bressol de Massanassa. Juntament amb l'etnomusicòleg Carles Pitarch ambdós estudiosos reafirmaren que era un fandango i Carles m'especificà que es tractava d'un onze, una forma antiga de cant valencià semblant a la rondeña manxega.

Després d'aquella conversa anarem a cercar la gravació que Fermin ens va comentar que tenia al seu arxiu. En aquesta gravació solament estava enregistrada la cobla, sense cap tipus de tornada que calia seguir cercant. A uns llibrets anomenats quaderns de Música Folklòrica de la Vall d'Albaida, impresos per la Diputació de València en 1950, vaig localitzar un onze amb la seua tornada recollida al poble de Bèlgida. Ara amb la música de la tornada, ja només

calia les cobles cantades, les lletres, que vaig posar aquelles que escoltava a la meia iaia de menut.

Les Folies van incloure l'onze de Mas-sanassa al treball discogràfic "A l'estil del país", un projecte de recuperació de 47 peces de música, ball i cant d'es-

til tradicional valencià. Aquest treball va guanyar els premis al millor disc de música tradicional valenciana i millor disc per votació popular en els IV premis Carles Santos 2021.

Esta és la història de l'Onze de Mas-sanassa, al qual se li va afegir el ball

seguint l'estil tradicional de la zona amb mudances i punts d'estil que han estat conservades en poblacions properes com Catarroja, Albal o València. Cal seguir cercant aquest patrimoni ja que és part de la nostra història i de la nostra identitat com a poble. ■

L'ONZE DE MASSANASSA

Guió

Guitarra celleda trast 2

(Tonalitat per a Dona)

Arranjament : Artur Puchalt

♩ = 110

Band

LLaut

Guitar

5

10

15

Copla

ArPuGo

20

Do Re7

27

Sol Re7

32

Sol Do

38

1.2.3. || 4.

Si7 Si7

2

ArPuGo

Cap a les Maresmes del Guadalquivir a bord del 'Sevillano'

✍ David Jorge García -

Amb els seus característics seients de fusta i les finestres mig obertes per ventilar i rebaixar la calor i el fum del tabac acumulats durant hores, arribava a València aquell particular tren anomenat 'El Sevillano' i popularment conegut com 'El Borreguero', que tantes vivències i somnis, però també pors, eixos vagons transportaven. Després d'haver partit unes hores abans de Barcelona i una vegada arplegats els passatgers de la capital del Túria, era el torn de moure cap a l'interior de l'altiplà fent parada entre altres comarques, a la localitat castellana-manxega d'Alcázar de San Juan, lloc on algunes persones aprofitaven per a degustar les seues típiques i reconegudes coquetes. Finalment, i després d'un viatge llarg, lent i cansat; el tren aplegava per fi al seu destí i la capital andalusa, la qual com sempre, majestuosament els rebia. No obstant això, el viatge allí no acabava. A tan sols unes poques desenes de kilòmetres de la plaça d'Armes de Sevilla, molts valencians i valencianes portaven un raconet de la nostra Albufera a aquelles terres salvatges i poc domesticades del Guadalquivir, conegudes durant aquells anys com el Puntal.

Una àrea que a poc a poc es convertiria a través dels anys, en la zona arrossera més important de tota la Península Ibèrica. És concretament d'eixa transformació portada a terme a terres andaluses per molts valencians i valencianes, i entre ells, veïns i veïnes de Massanassa, de la qual en parlem en aquest article. L'objectiu és recordar i valorar la llavor realitzada a aquelles marjals sevillanes regades pel Guadalquivir per diverses generacions de Massanassa juntament amb els pobles dels voltants. Una zona on, durant anys, part de les seues gents parlava en valencià, cuinava allipebre els diumenges i celebrava les nostres festes com els seus avantpassats ho feien a la seua, terreta d'origen.

▲ Valencians i valencianes treballant l'arròs a les Maresmes del Guadalquivir (Fotografia de la família Bou - Castelló)

Però abans de reviuir aquesta història, ubiqüem-nos. A través d'aquestes línies viatgem cap a la Reserva de la Biosfera de Donyana, una de les zones humides més valuosa

de l'Europa Occidental i Mediterrània per la gran varietat d'espècies que allí habiten i per ser una zona de transició migratòria per a les aus entre el nord del nostre continent i l'Àfrica. Allí, a la zona de transició trobem les Maresmes del riu Guadalquivir, actualment la primera potència arrossera de la Península Ibèrica que, segons les estadístiques oficials, produeix una mitja anual superior als 300 millers de tones d'arròs amb corfa (15% de tota la Unió Europea), la qual cosa suposa més del doble que altres regions d'importància arrossera com són Extremadura, el Delta de l'Ebre a Catalunya o l'Albufera de València. No obstant això, no sempre aquestes terres han sigut productives i pròsperes econòmicament i social.

Pocs anys abans de la II República, el capital anglés i suís de la 'Compañía de las Islas del Guadalquivir' i juntament amb el suport del règim de Primo de Rivera i posteriorment de la corona espanyola en mans d'Alfons XIII, comença a intentar transformar l'àrea, en aquell moment pràcticament verge llevat d'algunes activitats ramaderes, a través de la implantació de cultius agrícoles com ara el cotó, canyamet i arròs. Amb eixa finalitat, es desplegaven infraestructures viàries i de ferrocarril així com hidràuliques i elèctriques. Aquesta iniciativa basada en una imitació a les transformacions coetànies del riu Nil a l'Egipte fracassa, però pocs anys després, durant la Guerra Civil, el règim franquista necessita urgentment abastir a la població d'arròs, ja que les dues zones més productores del moment, el Delta de l'Ebre i l'Albufera de València, es trobaven a territori republicà. Aquestes terres comencen per tant a colonitzar-se i així, naix El Puntal, el qual passarà després a anomenar-se Villafranco del Guadalquivir (actualment Isla Mayor). La primera generació de nous pobladors estava formada pels presoners de guerra que el règim va enviar a la zona a treballar, però açò no era suficient i tampoc hi havia suficient experiència per a dur el cultiu. A més, cal destacar que molta gent presentava malalties greus com el paludisme, el qual s'havia de tractar periòdicament amb DDT.

Sense dubte, la gran transformació arriba a través de la segona i tercera generació amb l'impuls del projecte per part de Rafael Beca Mateos amb el recolzament polític de Queipo de Llanos, un industrial sevillà que va comprar tota la maresma del marge dret del riu Guadalquivir amb l'adhesió política i militar de Queipo de Llano a escala nacional i de Ramón de Carranza a l'Ajuntament de Sevilla entre d'altres. Rafael Beca, de manera coordinada amb la direcció de l'Estació Arrossera de Sueca i el Comte de Trénor de València impulsen en aquell moment una migració de persones expertes en el conreu d'altres llocs de la Península cap a les maresmes del Guadalquivir.

▲ *Molí arrosser de la cooperativa de Rafael Beca (Fotografia aconseguida per la família Bou - Castelló)*

En aquesta migració trobem habitants d'Andalusia, Extremadura i la província de València, però són aquests últims els qui destaquen per erigir-se tècnics i més avant propietaris d'aquelles terres. Destaca la gent de la Ribera Baixa, sobre tot Sueca, i de l'Horta Sud on també té un clar protagonisme el poble de Massanassa. Segons les estadístiques del moment, el màxim censal de valencians i valencianes a la zona va estar l'any 1970 quan suposaven el 8,15% de la població total, un percentatge menor, però que destacava per ser els coneixedors i propietaris dels arrossars (possessió del 32% del territori en 1965 i 44% de socis al sindicat arrosser de Sevilla).

▲ *Arrossar a les maresmes i un vaixell de fons navegant pel Guadalquivir (Fotografia de la família Pons)*

Una de les principals motivacions de les i els valencians que van emigrar a Sevilla era la possibilitat de comprar grans extensions de terra a bon preu malgrat la necessitat posterior de moltes famílies d'endeutar-se i treballar intensament per transformar la zona i tirar el cultiu avant, ja que a l'Albufera de València no hi havia perspectiva per als joves d'adquirir més terra a causa del minifundisme. Aquesta transformació es realitza aprofitant les bombes que s'instal·len ficat que s'havia de dessalinitzar les parcel·les. Quan la marea era alta, la sal entrava a través del llit del riu, per la qual cosa es tancaven totes les comportes i es feia la situació contrària quan la marea estava baixa per rentar la terra.

D'aquesta forma, valencians i valencianes van tindre el protagonisme en tota aquella transformació, la qual també va

deixar la seua empremta social i cultural. Respecte al primer punt, una bona mostra és la quantitat de casaments entre habitants d'arrel andalusa i valenciana. Però també en l'àmbit cultural es veia clarament la influència valenciana a la gastronomia o a la festa com per exemple en la següent fotografia d'una falla realitzada en 1967. També a l'ús del valencià malgrat que actualment s'ha perdut pràcticament si bé moltes persones descendents que viuen allí el poden entendre per haver-lo sentit parlar a les cases quan eres xicotets. Si es visita la zona en l'actualitat, en algunes cases encara s'observen algunes imatges de la Verge dels Desemparats, senyeres valencianes o estampes costumistes falleres entre d'altres.

Fallas realizadas en Villafranco en 1.967. Representaban a dos mujeres con trajes típicos de Valencia y Sevilla sobre una enorme pande-reta.

▲ *Retall de premsa sobre les Falles realitzades a Villafranco del Guadalquivir (Isla Mayor a l'actualitat) l'any 1967*

L'arrel massanassera a l'arrossar sevillà

En aquesta part de l'article, vull donar evidència dels massanassers i massanasseres que migraren a les maresmes del Guadalquivir per transformar-les en marjal destinada al cultiu de l'arròs.

▲ *Famílies en finca agraria massanassera de 'El Puntal' (Fotografia de la família Pons)*

Si retrocedim als anys quaranta quan començava a implantar-se el cultiu en postguerra, hem de destacar a Vicente Castelló Maronda (posteriorment amb Francisca Bou Cases 'La Micalota'), dins del grup de les primeres onze famílies ►

valencianes en migrar a Sevilla. Al principi, vivia en una baraca o 'choza'. Va començar a comprar parcel·les de Rafael Beca a la zona de Santa Francisca i a poc a poc, amb molt de treball, va poder ampliar la superfície de cultiu. Més avant, es va encarregar de posar el reg a 'La Abundancia', per a la qual cosa es va formar una societat amb el seu cunyat Miguel Bou Cases 'El Micalot' i Rafael Beca. Allà, Vicente Castelló va tindre un paper fonamental en tota la gestió agrària, perquè va ostentar el càrrec de president de la FSA-AE (Federació Sindical d'Agricultors de Espanya en Sevilla) durant vint-i-cinc anys, concretament a la Zona Sur.

▲ Vicente Castelló amb la seua filla Paqui Castelló en un dels Congressos de la Federació Arrossera de Sevilla

Actualment, els seus fills, Antonio i Paqui Castelló continuen treballant la terra i contenen com durant la dècada dels quaranta, allí no hi havia molta seguretat i a més, també es feia molt d'estraperlo ficat que la gent es guardava part dels grans d'arròs segats perquè el règim no se'ls emportara. També contenen com els canals es feien amb pics i pales amb l'ajuda del bestiar que transportava la terra.

▲ Francisca Bou 'La Micalota' y su hijo Antonio Castelló, Amparo Cases i la seua filla Amparín Blanch en Isla Mayor

Seguint les dades oficials disponibles, quan Vicente Castelló va anar per primera vegada a principis de la dècada dels quaranta, tan sols 2.300 ha es dedicaven a l'arròs (5% de la superfície arrossera espanyola). A mitjan anys noranta quan molts valencians i valencianes veneren les seues terres (no va ser el cas de Vicente Castelló), la superfície era d'unes 20.000 ha (24,22% de la superfície arrossera espanyola). En eixos anys, també la producció va passar d'unes 6.600 tones l'any 1942 a 145.000 tones l'any 1992.

▲ Miguel Bou 'El Micalot' amb el cavall (Fotografia de la família Bou - Castelló)

De la vida als arrossars sevillans, també ens donen evidència Fina i Amparo Pons, filles de Bienvenido Pons Soria 'El Pardo' i Carmen Cardel Casañ, massanassers de la tercera fornada de valencians que compraren terres al Guadalquivir. Elles recorden la gran quantitat de sal a les primeres capes de la terra, aproximadament un dit, que es podien fàcilment observar quan s'assecava la terra. La situació era molt complicada fins al punt de no poder-se plantar ni tomaques, un dels cultius hortícoles més resistents a l'efecte de la sal. Un dels altres problemes que es van viure allí va ser el fet de no tindre ni aigua ni llum. Per exemple, durant els primers anys s'havia d'escurar amb aigua de la séquia i posar-li un poc de lleixiu. També la llum del 'carburo' i posteriorment dels molinets (dinamos) que algunes persones van construir per il·luminar l'estada. Quant a les cases, existien unes cabanyes de palla semblant a les barraques valencianes que allí s'anomenaven 'chozas'. Un dia a la setmana venia un home en burro (posteriorment també en moto) per vendre sardines i altres productes de la mar i altre també de la mateixa forma per vendre el pa, el qual de vegades no arribava perquè havia caigut per alguna séquia. Algunes setmanes, però amb menys freqüència es podia comprar carn. Malgrat totes aquestes dificultats, els i les valencianes feien pinya i s'ajudaven els uns als altres; alguns també adquirien la terra de forma conjunta per l'extensió important de la qual es disposava.

▲ Bienvenido cuinant una paella als camps de Sevilla (fotografia de la família Pons)

Una altra experiència interessant ens l'aporta el massanasser Francisco Raga, qui va arribar a l'arrossar andalús

L'any 1952 amb el seu germà Emilio de Catarroja. En aquell moment, a poc a poc van adquirint terres, conjuntament amb altres arrossaires, en la meitat del meandre de la 'Isla Mínima' conformat pels territoris interiors del 'Brazo de los Jerónimos' del Guadalquivir, actualment sense corrent d'aigua després d'eliminar els zig-zags del riu conformant un llit més recte. A poc a poc la família va adquirir més terres en aquella zona fins a aproximadament l'any 2000 quan les venen, encara que a hores d'ara continuen tenint-ne en altres zones com ara la 'Isla Menor'. Entre molts assumptes, Raga també es destaca com era una la vida al poblat 'Queipo de Llano' (en l'actualitat no existeix), en el qual en aquell moment vivien tant els propietaris com els treballadors durant l'època de cultiu. Quan es va crear aquest xicotet nucli rural, es van haver de construir aljubs per a disposar d'aigua potable. D'altra banda, es va construir un economat on, després d'engravar-se el camí, es va poder portar un telèfon per cable per a fer-ne un ús públic. Sobre el cultiu, cal destacar l'abundant necessitat de mà d'obra, ja que, en un principi, se segava tot a mà i s'havia d'eixugar el camp primer. Més avant la cosa va canviar en incorporar-se la primera trilladora. A més, una xicoteta part del gra, el que menys valor tenia, es retirava per no baixar la qualitat i s'utilitzava com aliment per a les gallines.

▲ Edificacions primitives 'chozas' al Poblado Queipo de Llanos, any 1961 (Fotografia de Francisco Raga realitzada per Joaquín Bernabeu)

▲ Edificacions posteriors on vivia la família, però també s'usava per hospedar als treballadors i fer tasques agrícoles i tindre als animals (Fotografia cedida per Francisco Raga)

Un altre massanasser que té molt a dir és Miguel 'El General' fill, qui també va treballar a les maresmes del Guadalquivir a partir de l'any 1955, concretament a la Veta la Mora. Recordem també als seus pares Miguel 'El General'

i Pura. Miguel ens destaca el gran canvi que va ocórrer a la zona de la primera fornada a les següents generacions. Durant l'època on la Companyia Anglesa va fer els seus intents de fer funcionar el cultiu de l'arròs, la gent no volia fer feina, però es veia obligada en ser la majoria presoners de guerra. L'abús per part de la Companyia era molt gran i l'exèrcit controlava que ningú escapara amb les seues metralletes. No obstant això, algunes persones aconseguien fugir de nit. Tot açò començà a canviar en l'època posterior quan ja van arribar els valencians i valencianes allí voluntàriament a guanyar-se un jornal en vista a les noves possibilitats d'adquirir terres, malgrat l'esforç i treball que tant homes com dones han hagut de fer per transformar la zona i tirar-la avant amb la seua experiència albuferença prèvia.

▲ Miguel 'El General' llaurant en la finca de 'La Esperanza' (Fotografia de Miguel 'El General')

També cal mencionar la tasca duta a terme per la massanassera Florentina Bou. Juntament amb el seu marit, Florentina va anar primerament a Sevilla per a comercialitzar la palla de l'arròs i portar-la a les Illes Canàries per ser aprofitada per cobrir els plàtans, però a poc a poc van adquirir també terres d'arròs. A la zona, xiquets i xiquetes no tenien pràcticament escolarització i es dedicaven també a les llavors agràries, la qual cosa va fer que Florentina es preocupara i començara allà la seua llavor educativa que va culminar amb la cessió d'una hectàrea del terreny familiar per construir el primer col·legi públic de l'actual municipi d'Isla Mayor, el qual s'anomena 'CEIP Florentina Bou' en el seu honor.

D'altra banda, destaquem el paper fonamental de Salvador Bou Vila 'El Tacó' qui també va adquirir superfície a Sevilla juntament amb la seua dona Esperanza, si bé el fet més reconegut va ser el seu vessant comercial, ja que va ser la persona clau en poder comercialitzar l'arròs produït al ►

▲ Antonio Alapont, Pura Alapont i Miguel Puchalt en ple cultiu de l'arròs (Fotografia de Miguel 'El General')

Guadalquivir en zones valencianes. No obstant això, també va tindre molta importància a altres zones com Catalunya o Grècia entre altres. En l'àmbit comercial, molts anys l'arròs es guardava fins després de Nadal perquè així es venia a un preu més elevat.

Abans d'acabar aquest article, vull mencionar també a altres massanassers i massanasseres que van participar en tot aquell procés d'una o altra forma ja siga per contacte directe amb la terra o per altres activitats indirectes a la zona. Pascual Alapont i Vicentica Gradolí amb terres a la Mínima i al Pato; Antonio Alapont, capatàs principal de Vicent Castelló i posteriorment propietari de terres a la zona de la Ermita; Pepe i Paco 'Els Flares' i les seues respectives dones Carmen i Paquita; la família de Pepe Perpinyà 'El Chinot'; la família dels 'Navarros' amb terres i un molí i secador a Santa Francisca; Pascual 'El Fallat'; Vicente Raga 'El Rullo' amb una piscifactoria d'anguiles a més de la terra que encara continua treballant-se; la família dels Baltasars;

els germans 'Els Juan José'; Pepe Blanch 'els dels futbolins' i la seua dona Amparo; la família Sáez; Baltasar Olmos Raga; Vicente Baixauli 'El Cansalae'; Rosa 'La Malaguenya'; Vicent 'El Rata'; Juan Antonio 'El Torero'; etc.

Tots aquests noms han sigut recollits a través de parlar amb diferents famílies de massanassers i massanasseres lligades a aquell procés. No obstant això, no existeix un registre oficial on estiguen incloses totes les famílies, per la qual cosa, aprofite l'ocasió per a fer una crida a qualsevol persona que vulga aportar més vivències d'aquesta migració valenciana a terres sevillanes, de forma que no es perda tot el coneixement d'aquella època. Cal reviure tot el treball que diverses generacions, a bord també del vell autobús de 'La Viajera', van portar a una zona despoblada que actualment subministra un dels cereals més apreciats per tot el món. ■

David Jorge García
Enginyer Agrònom

NOTA: Part de la història, vivències i anècdotes que ací he escrit han sigut recollides oralment gràcies a la col·laboració d'algunes famílies massanasseres que van viure en primera persona (o a través dels descendents) aquella migració valenciana a les maresmes del Guadalquivir, alguns dels quals encara mantenen terres allí. D'aquesta forma he parlat amb la família Castelló - Bou (descendents de Vicente Castelló i Miguel Bou), la família Pons (descendents de Bienvenido Pons), Francisco Raga (cas en primera persona), Miguel 'El General' fill (cas en primera persona i descendent) i Esperanza (dona de Salvador Bou). També remarcar l'ajuda d'altres persones que han facilitat contactes com Encarna García i Paqui Casañ.

RECUERDOS

 Diego Del Águila Fernández.

En primer lugar, saludar a todos los vecinos de Massanassa y desearles las mejores Fiestas Patronales, dándoles las gracias a todas aquellas personas que durante tantos años han hecho posible esta gran continuidad y tradición de celebrar en estos días la Festividad de San Juan y a nuestro Cristo de la Vida.

Como es lógico y normal no se podía pasar por alto el anuncio de nuestras fiestas, con este tan espectacular Libro que es La Terreta, tan querido por todos. Siempre hemos podido leer y recordar a Grandes Personas de Massanassa con escritos y fotografías antiguas.

El haberme atrevido a escribir estas líneas es más que todo, por la añoranza que siento y tengo por mi pueblo, Massanassa, así como a todos los conocidos, amigos y familiares que ahí conservo.

Mis primeros recuerdos empiezan en el año 1956, cuando destinan a mi padre, Antonio Del Águila Conchillo al Juzgado de Paz, llegando procedentes de Albox (Almería) junto con mi madre María Fernández Encinas. Con ellos también vino el hermano de mi madre Antonio y mis hermanos Luis

que era el mayor (5 años), el que suscribe, Diego (2 años) y Antonio (9 meses). Con el tiempo ya nacen mis hermanos José María, Juan Bautista y Gumersindo.

Mis primeros juegos que puedo recordar, empiezan en una vivienda de la cual no recuerdo el nombre de la calle, pero sí que era la casa donde vivía D. Pascual el Médico. Era muy grande con patio y también con un sótano donde jugábamos los niños vecinos, que por cierto, eran mayores que yo casi todos. En mis recuerdos están los hermanos Julio y Rafa, Miguel y Juan José Martí y Abel que vivía enfrente. Al poco tiempo nos fuimos a vivir a otra casa en la calle Jaime Balmes.

En esta nueva calle nos encontramos con más niños y jóvenes, recuerdo a los hermanos Gimeno (músicos), los hermanos Vázquez (Vicente, Ventura, Juan de Dios y José Antonio) a su padre el Tío Ventura y a su madre la Sra. Dolores. Debajo de mi casa vivía tío Cariño y sus hijos Vicente, Isidoro (el boxeador) y Pepe. Enfrente, Vicente Soler y su hermana. Al lado, la familia Pons, con sus hijos María Amparo, José Vicente, María Jesús, Javier, las mellizas y otra que no recuerdo el nombre. Debajo vivían sus tíos Teresa ▶

y Paco, que por ciertos, hacían unos turrónes de cacahuete riquísimos. Junto a mi casa vivía la tía Amparín y sus hijos, Amparín, Manolet y Merche. Junto a ellos estaban la Sra. Reme y Pepe Vila, sus hijos Pepe y Antonio, sin olvidar el gran taller que tenía el tío Pepe Vila (el Atauter). Junto al taller llegaron el tío Rafael y la Sra. Fina y allí nacieron sus hijos Fina, Rafa y otros dos que no logro recordar sus nombres. Frente a su casa teníamos al tío Salvador Seguí con hijos ya mayores que recordamos por ser músicos de gran renombre. Junto al domicilio del tío Salvador vivía la Sra. Dolorettes junto con su marido (recuerdo que trabajaba en el tranvía de Valencia), sus hijos mayores Antonio, Jaime, Mª Dolores y Tere. Al final de la calle teníamos el horno del tío Mariano y la Sra. Paqui, sus hijos Marianin, Rafa y Paquita. Con el tiempo se hicieron dos viviendas al final de la calle y pasaron a vivir el Tío Paco (Francisco Chisvert, que fue Alcalde de Massanassa) y la Sra. Reme, y allí nació su hija Reme. Por último, llegó a la calle la familia Rico con dos niñas si no recuerdo mal.

No podía olvidar a Alfredo Rodríguez Casañ (El Sevillano), venía todos los años con sus padres, el tío Alfredo y su madre.

Fue una calle muy divertida con muchos juegos de la época que practicábamos a las puertas de nuestras casas y también hacíamos algunas gamberradas.

De mis primeros amigos puedo citar a Rafael E. Morella Cúbillos, con el que aprendí a montar en bicicleta por debajo del cuadro, con una bicicleta vieja con el manillar cacho y piñón fijo (difícilmente podría decir las veces que nos caímos, pero fueron muchas)

En mi recuerdo tengo el primer día que fui a la Escuela de Dña. Manolita en las Escuelas Luis Vives, donde había muchos niños con sus mamas y un escándalo de casi todos llorando. Una vez en clase nos dieron maderitas de colores para que hiciéramos casitas y juegos.

Los primeros años de EGB con Don Emilio, con una clase de unos 35 alumnos, entre ellos mis compañeros que quiero recordar, Miguel Abellán, Vidal Villena, Corbí, Aparisi, Cortes, Jesús y Bartolomé Bou, Jesús (trabajaba de camarero y después monto un Bar), Ricardo (su padre trabajaba en un circo), Julio (vivía enfrente de las Escuelas), Emilio (vivía en Benetússer), Merchán, Sorribes, José (el Lolo), Furio, Agustín, (pido disculpas si no cito a otros, al no recordarlos en estos momentos).

También recuerdo bastantes "fuchinas" que hacíamos para salir al campo donde nos dedicábamos a jugar y coger frutas de temporada.

Después de unos años en las Escuelas Nacionales, mi padre consideró que tenía que cambiar a la Escuela de Don José María en la calle Resurrección y hablar de este maestro es decir una "gran persona" y gran educador, al que siempre tendré en mi recuerdo.

En la escuela de Don José María conocí a otros compañeros de clase recordando alguno de ellos: los hermanos Bartolomé y Pepe Romeu, Pepito Ramón, Siurana, Baixauli, Llacer, Espinosa, los hermanos Giner, Federico Alcoy, Roses, los hermanos Antulio y Pedro Pinza.

En esta escuela es cuando conocí a algunos de los que han sido los AMIGOS de toda la vida.

También hicimos los pinitos en la Escolanía de monaguillos con el cura Don José Alba (cuantas anécdotas se podrían contar) y nuestro "jefe" Enriquito, lo cierto y verdad es que estar de monaguillos nos valía para ausentarnos de clase para hacer entierros, y encima nos daban una peseta que en ocasiones se la quedaba Enriquito para el "Campamento de Ventamina".

Hay cosas que por mucho tiempo que pase no se pueden olvidar, como son las PASCUAS y las MONAS, y por descontado a las PASCUERAS del ROGLE. Nosotros éramos once en la cuadrilla y en algunos años teníamos las mismas PASCUERAS, que si no recuerdo mal eran: Lodi, Vicenta Martínez, las hermanas Inma y Teresa, Josefa, Francisca, Vicenta Romeu, Fani, Ines y Paqui Puertes.

Bueno nada más queda citar a mis amigos de toda la vida, y digo toda la vida, ya que hasta la fecha continuamos siendo los amigos de siempre, haciendo nuestras comidas/reuniones regularmente desde hace muchos años. Recordándolos me siento orgulloso: José Andrés Baixauli Moncholí, Francisco A. Pons Royo, José Luis Pérez Asins, Rafael Pérez Pastor, Eduardo Martínez Pascual, Miguel A. Catalá Codoñer, José Comes Olmos, Fco. Aurelio Martínez Comes, Francisco Sandemetrio, Vicente S. Pastor Codoñer y el que suscribe Diego Del Águila Fernández.

Como decía al principio son RECUERDOS que no olvidaré nunca y quiero que sepáis que siempre he llevado y llevaré a Massanassa en mi recuerdo y mi corazón.

LA TERRETA ES TODO AQUEL QUE LA SIENTE Y NO LA OLVIDA

En recuerdo de todos aquellos que hoy por desgracia no pueden leer estas líneas, pero que siempre estarán con nosotros. ■

En Murcia, a 14 de abril de 2022

Aureola Musical per al Crist de La Vida

 Rafael Guillem Guerrero, Organista de Massanassa.

La bellíssima advocació que Massanassa utilitza per a honrar la figura del Crist és d'allò més suggerent i atractiva, i entronca molt bé en les nombroses tradicions de les moltes cultures que conformen la universalitat del Cristianisme. Els exemples que es podrien mostrar són quasi bé infinits, i provenen de tota mena de fonts religioses, culturals, artístiques...

És per això que ara i des d'ací, des d'aquest raconet d'Europa tan amè com és Massanassa, i des d'un dels seus discrets i assolejats miradors cap a les grans vies de comunicació, hem tractat de perganyar un senzill esborrany d'observacions en solfa, portats per l'atmosfera musical que planeja constantment sobre l'ampla paleta de vents que corren i juguen arreu de les terres valencianes.

La nostra cultura cristiana, la llatina, mare de varies llengües –entre elles la nostra- així com també la veïna germànica, tan influent en altres països europeus, comporten tota una sèrie de corrents religioses, sociològiques,

estètiques... on s'agermanen sovint en idearis i simbolismes que giren a l'entorn de la imatge del Crist com a Font de Vida.

Entre els diferents llenguatges utilitzats per ambdues cultures cristianes que s'han esforçat durant segles per transmetre aquest missatge, ocupa un lloc ben destacat i original la música, un camp artístic al qual ens sentim tan lligats els valencians. L'herència rebuda per aquesta banda és molt considerable, i realment difícil d'enquadrar-la en tota la seva amplitud ací per qüestions d'espai. És per això que aquestes breus reflexions les centrarem sobretot en el bon solatge que ens ha deixat el cant litúrgic i també el religiós de caràcter popular, així com el seu sovint reforçat pel seu acompanyant natural: l'orgue tradicional, o rei dels instruments.

La imatge del Crist de la Vida, presentada i viscuda a través del cant té una força singular, i constitueix una vivència molt profunda, tal com molt bé ho saben tots els qui s'uneixen a una

veu, encara que es cante com diria el Sr. Bécquer, "en mil diapasones distintos" en actes col·lectius d'exaltació espiritual, dins o fora del temple, i amb més decisió i empena si cap, quan es senten més segurs i estimulats per un sòlid, potent i ampulós acompanyament instrumental.

Quan visitem i acudim al Crist de la Vida ens trobem amb la imatge del Crucificat, mort a la Creu, però bé sabem per les Sagrades Escripures que Crist veritablement va ressuscitar, i així ho canta l'Església amb bella melodia al verset 8è de la seqüència de la missa del dia de Pasqua: Scimus Christum surrexisse a mortuis vere; confirmant el que ja s'havia dit abans en el tercer verset: Dux vitae mortuus, regnat vivus (El Principi, el Creador, el Cap de la Vida, mort, regna viu).

Al món germànic, també es cantarà aquesta temàtica esmeradament, sobretot a nivell popular i a través de diversos corals. Sobre aquesta doble imatge en una sola: Crist-Vida, que presenten alguns corals germànics, els organistes n'han fet unes acuradíssimes versions per a orgue, amb mires a ser interpretades alternant-les amb el cant de les distintes estrofes. Tal és l'altíssim nivell musical d'algunes d'aquestes versions, que moltes d'elles a més de seguir presents als actes litúrgics les trobarem també en els programes de concert.

Aprofitem aquesta avinentesa per assenyalar una sucinta mostra o breu referència a aquest repertori del cantoral religiós molt vinculat a l'orgue tradicional, perquè sempre ens podrà ajudar a valorar la dimensió i enorme projecció que la figura del Crist de la Vida té en altres cultures, en pobles molt allunyats de Massanassa. Cal tindre present almenys part d'eixe caudal musical, el qual ens pot servir d'espill i d'exemple, per tal d'encoratjar-nos

a assumir-lo i assimilar-lo, i puga ser un estimul per a les nostres iniciatives i aportacions, que bé cal procurar que siguin ben dignes de sumar-se a les de tants altres pobles que s'emparen en una figura tan senyera i universal per a tota la Humanitat com el Crist de la Vida, el Alpha i Omega, el Principi i la Fi de Tot.

Del repertori valencià per a orgue no podem oblidar la valuosa aportació d'Eduard Torres, (Albaida, 1872-Sevilla, 1935), mestre de capella de la Seu de Tortosa i més tard de la de Sevilla, i del qual celebrem enguany els 150 anys del seu naixement. El conjunt de la seva aportació organística va més enllà d'un centenar d'obres, entre les quals cal recordar ara la inspirada en aquelles famoses paraules de les Escripures: *Ego sum vita...* (Jo sóc la vida).

Pel que fa a l'abundosa producció germànica, no podem deixar de re-

cordar almenys un parell de corals tan significatius per al tema que estem tractant: "Crist, Ell és la meua vida" (*Christus, der ist mein Leben*). Les versions per a orgue que ha suscitat aquest coral ha inspirat a uns quants autors anònims i a figures molt destacades, com ara: Brosig, Fischer, Kittel, Oley, Pachelbel, Reger, Schade, Scheidt, Walther...

Tampoc podem oblidar el coral "Jesús, Vida de la meua vida" (*Jesu, meines Lebens Leben*): sobre el qual també han compostat belles versions alguns autors dels quals no coneixem el nom, junt a d'altres ben coneguts al món germànic, com ara: Kittel, Leupold, Zachow, entre molts altres.

Molts altres corals, inclús entre les més recents, també s'apropen al tema de moltes maneres, com ara aquell "Jesús, precediu-nos pels camins de la nostra vida" (*Jesu, geh voran auf der Lebensbahn*), de la mà

d'autors dels segles XIX-XX, com ara Prögrer, Wolfrum...

La temàtica es va eixamplar ja als inicis d'aquesta popular forma de cant religiós, aportant altres elements de gran simbolisme, com ara la Llum, tal com podem apreciar al coral "Oh Jesucrist, Llum de la meua vida!" (*O Jesu Christ, mein's Lebens Licht*), tractat a l'orgue per figures de primer ordre com el mateix J. S. Bach, Kauffmann, Scheidt, Volckmar...

Ara però, al moment de tancar ja aquestes breus línies, veig que després de les dades i aseveracions aportades, potser no exentes del tot d'algun que altre tic sentenciós, potser convé deixar en l'aire, i en solfa tubular, una pregunta; com la podrem estudiar, escoltar, cultivar i difondre entre nosaltres tot aquest repertori organístic, tan cristològic i vital, si no tenim el tradicional instrument idoni a Massanassa? Pensem-ho, plantegem-ho i solucionem-ho. ■

El Barranc de Massanassa

El Nostre Riu

✍ V. Moncholí i Comes

No fa molt de temps, passejant pel solet per vora BARRANC hem vingueren al cap unes reflexions que m'agradaria contar-les en la nostra benvolguda revista LA TERRETA.

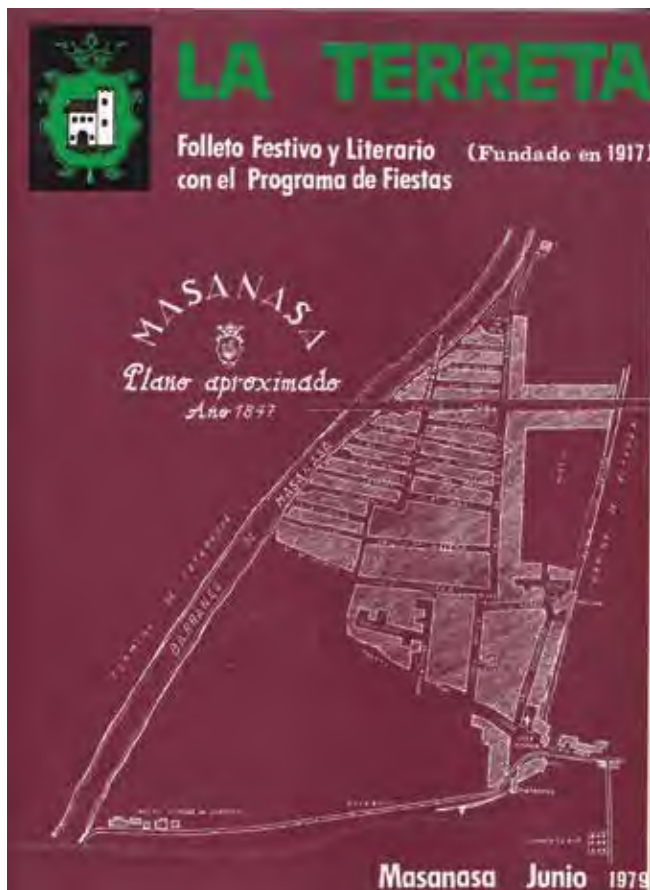
Jo no soc historiador, ni he investigat en la bibliografia de la nostra VIA FLUVIAL, que segur deu d'existir... Simplement soc observador, tinc un grapat d'anys...aprecie i valore el poble en el que m'he criat.

Des de temps immemorials, es sap, que els nuclis de la població solien establir-se prop dels afloraments o cursos d'aigua, per això molts pobles i ciutats s'han format al costat d'un riu. Al poble de MASSANASSA, per la seua situació en els seus orígens li va passar això; es va formar precisament en la mateixa ribera del nostre BARRANC. És més en l'antic caixer, MASSANASSA tenia redactada la seua PARTIDA DE NAIXIMENT.

Els massanassers més majors encara s'enrecordem: ¿sabeu que la part més antiga del poble són tots els carrers que arranquen del carrer que sempre hem nomenat "DE LA BAIXAETA" i acaben en el BARRANC?

Doncs antigament, l'acabament d'eixos carrers no era en el carrer que hui en día el voreja, anomenat "PASSAGE DEL BARRANC", (de moderna construcció), sinó que l'acabament era en el mateix caixer del BARRANC. Hi havien unes escales d'obra, per les quals es podia baixar al mateix fons del caixer on passava l'aigua. Era fàcil de recollir i en aquelles èpoques, com ara, és l'element imprescindible per a la convivència saludable.

Tornant als temps immemorials, també possiblement es va formar un nucli de població que, al voltant de l'any 1847, aparegué reflexat amb el nom de "BARRIO O CASAS DE GINEBRA". (en el "PLANO APROXIMADO" de MASSANASSA, publicat en la Revista de les festes "LA TERRETA" de juny de 1979). On es dibuixa l'antic barri situat en el plànol, al final del "CAMÍ VELL DE RUSAFA", que venia d'ALFAFAR, passava per l'actual carrer de FRANCISCO NACHER PONS, anomenat en el plànol "CASAS DE ABAJO"; creuava l'actual Plaça del Regne de València, (en el plànol "PLAZA CASA ABADIA") seguia per l'antic "CALVARI" amb les capelletes dels passos del "Via Crucis" senyalitzades en el plànol, i passat el nomenat barri creuava el BARRANC cap a CATARROJA. Eixe barri possiblement naixqué allí, perquè era un altre punt on el CAMÍ VELL DE RUSAFA, per a creuar el BARRANC, com no hi havia pont, baixava al caixer mijantsant una rampa, on pasava l'element preuat que era l'aigua.

▲ Plano de MASSANASSA año 1847

▲ FOTO N° 4, Plano parcial antiguo

Eixes senyals es destrüiren:

Les escales de cadascú dels carrers per les que es baixava al BARRANC desaparegueren, al realitzar les obres d'ampliació de l'aforament i el reforç de les rives, per evitar les inundacions que patien periodicament els massanassers

I el nucli de població del Camí Vell, amb la baixada al BARRANC, també va desaparèixer perquè es va construir la línia del ferrocarril i el "PONT DE FERRO", precisament en eixe punt, per creuar el BARRANC.

Pero sabem que eixes senyals existiren, i podem dir que varen ser "LA PARTIDA DE NAIXIMENT" del nostre POBLE, i amb ella tenim prou raons per a nombrar a la nostra via fluvial: "EL BARRANC DE MASSANASSA"

▲ *Obres d'ampliació del BARRANC*

MASSANASSA i el BARRANC, segurament han sigut sempre "carn i ungla", perquè es podia accedir fàcilment, per escales, baixades o rampes al llet o caixer, on hi havia un gran potencial de recursos i possibilitats, tant econòmiques com socioculturals, que inflüiren no cap dubte, desde temps immemorials en la formació i el creixement del nostre poble

Referent als usos i aprofitaments, en primer lloc hi havia el ja mencionat element preuàt, que era l'aigua per a les activitats domèstiques de llavar, escurar i guisar. Ademés el BARRANC era un àrea extensa amb un microclima humit i atemperat i es podien recollir aliments vegetals, tals com eren: esparrecs, camarrojes, llicsons, figues blanques o negres, figues paleres, mores. I també aliments animals, mijantzant la caça i la pesca així com: polles d'aigua, ànecs o pardals, fotges, talpóns, anguiles, llisa, tenca, gambeta i fins i tot granotes i caragols.

També en el BARRANC creixien els canyars i els senillers a tot arreu, i ja tocant la marjal els bovalars eren immensos. Per tant les canyes, el senill i la bova eren materials que s'utilitzaven per a la construcció dels sotres de les vivendes, dels canyisos per a la cria del cuc de la seda i per a teixir els culs de les cadires.

Igualment el BARRANC era un prat ideal per a portar a pasturar la cabra, l'ovella, la vaca o el cavall que es criaven en casa per a fer la llaurança al camp o per a munyir-los la llet

per alimentar-se. També segurament segarien brossa per a les conillers i els galliners domèstics.

Totes eixes activitats nosaltres, els actuals habitants de MASSANASSA, ja no les hem practicat, pero si que ens ho han contat els pares o els iaïos, que ho feren ells o els seus avantpassats.

Lo que si hem conegut nosaltres es la faceta sociocultural i d'oci, doncs ja que abans de construir-se en el poble els parcs i jardins, el BARRANC era el nostre "Gran Parc" de jocs i aventures i a peu o en bicicleta feiem excursions, agafàvem sargantanes, parotets i marotes, nadàvem en els clots en algúns dels quals naixia l'aigua; per la riva de darrere Ca Tena, es tiràvem a modo de columpi i a vegades s'esgarràvem el pantaló i ens feia por tornar a casa per el segur "pasó al cul" de la Mare... i molts altres jocs que s'inventàvem.

El nostre benvolgut En JOSEP ALBA i ALBA, Rector en aquell temps de la Parroquia, amant de la Natura i home molt dinàmic, també gaudia i ens feia gaudir, a la xicalla d'aquella època, del nostre BARRANC i amb la seua bicicleta i nosaltres amb la nostra s'enpujàvem a la riva del BARRANC i seguint tot el curs passàvem pel "motor del Barraquer" fins arribar al "motor del NOI" i la desembocadura en l'ALBUFERA. El també estimat i tan bon mestre En JOSEP Mª CHAUME, també portava als seus alumnes de passejada a donar les seues lliçons d'Història Natural en el millor ambient: EL BARRANC DE MASSANASSA, on a més d'apendre les lliçons s'ho passaven "bomba"! ▶

▲ *Nadant en el BARRANC*

▲ *JOSEP ALBA amant de la Natura*

▲ Al BARRANC d'excursió

▲ EI NOSTRE MESTRE

Un altra raó important que vull destacar es que totes les terres de conreu, d'horta i marjal de MASSANASSA fins arribar a l'ALBUFERA (el llac més important i gran de la

Península Ibérica) són filles del nostre BARRANC, perquè les ha creat ell, i ara us explique: Hui en dia el nostre BARRANC està canalitzat mijantzant unes motes, construïdes en època moderna, que l'encaminen per a desembocar en la nostra estimada ALBUFERA. Però tornant als temps inmemorials el BARRANC DE MASSANASSA no tenia motes ni ribes. Poc més avall de creuar el poble, la via fluvial humil i discreta que normalment hi era, com resulta que en aquesta terra nostra no sap ploure i varies vegades a l'any en lloc de ploure diluvia, es convertia en un veritable riu. Amb un cabdal aterrador i unes aportacions al.luvials que ho inundaven tot. I al cap de molts anys, o millor dit, al cap de molts segles d'aportacions van formar la "plana al.luvial" que coneguem hui d'hortes i marjals que tenen una terra molt bona de textura, en general "franca".

Una terra de textura "franca", és aquella on els components de "argila", "sorra" i "l·lim" estan equilibrats i formen el medi ideal per al conreu agrícola. Així es va formar l'actual "VERGER", que és el nostre terme municipal, on creixen cítrics, fruiters i hortalizes o fèrtils marjals on creix l'arròs que els àrabs aclimataven portant-lo d'Orient.

▲ La FERTIL MARJAL

Totes aquestes coses ens fan pensar que al BARRANC DE MASSANASSA li deguem molt, i tindre'l al costat ens fa importants. En èpoques de plujes ens acostem a vore'l i a fer-li fotos. És molt bonic aguar a les baranes de qualsevol dels quatre ponts que hui en dia el travessen:

▲ L'HORTA un VERGER

▲ Pont de l'ORÁ

El "PONT NOU DE L'ORÁ", on va la gent a caminar per el carril peatonal del Nou Corredor Comarcal.

El "PONT DE PEDRA" també anomenat "DEL CAMÍ NOU", per on passa l'antic Camí Reial de Madrid.

El "PONT DE FERRO", per on passa el ferrocarril. Anomenat així, perquè antigament es va construir amb vigues de ferro i ja fa uns anys es va renovar; reforsant-lo i afegint-li una passarel·la peatonal.

I el també "PONT NOU" per on passa la Pista de SILLA

Tot açò em ve al cap, quant passatge pel PASSATGE DEL BARRANC. Eixe carrer nou obert amb tant bona idea, per contemplar el "VERDADER RIU" que pareix quant el caixer porta un cabal moderat, i desitgem que no passe de mig BARRANC. Perquè quant va plé de góm a góm, (compareu el cabal de cadascuna de les dos fotos que vos adjunte) ens fá patir molt! i li resem a Santa Barbera, igual que quant trona. ■

▲ Pont del CAMÍ NOU

▲ Antic Pont de FERRO

▲ Comparación de caudales

Paris, el meu gos

Alba, Paco i Mati

L'home ha conviscut i conviu amb una gran quantitat d'animals d'espècies i tamanys molt diversos i dels que en trau profit. Uns han servit i encara ho fan per al treball, com el cavall, el bou, el burro o la mula, inclús en altres regions del món l'elefant, el camell o la llama també són animals de càrrega i ajuda en el camp. Altres els fem servir per a consumir la seua carn o els seus productes: la llet de vaques, cabres i ovelles de les que també aprofitem la llana per a fer teixits, o els ous de les gallines i els estruços tan grans que causen admiració. Alguns altres els hem emprat per a les comunicacions com ara els coloms missatgers. Els ratolins servixen en experiments que fan avançar la medicina i els òrgans interiors dels porcs tenen un prometedor futur com a donants en transplants. Alguns pardalets participen en concursos de cant i altres aus en competicions esportives molt tradicionals ací en terres valencianes.

Són innumerables les espècies animals que ens acompanyen i formen part del nostre ecosistema, ja que nosaltres mateix som també una espècie més dins de l'ampli regne animal.

Tan és així que molts d'ells han passat a formar part de la nostra vida diària com a mascotes: conills, hamsters, teuladins i canaris, peixos de moltes classes, tortugues, siguen d'aigua o de terra, inclús alguns tipus de rèptils viuen amb nosaltres dins de les nostres cases i establím amb ells una relació simbiòtica: ells ens donen un servei i nosaltres els procurem atenció i alimentació.

Però si hi ha alguns animals que poden considerar-se veritablement domèstics, és a dir, pertanyent al "domus", a la casa, eixos són els gats i els gossos. Els dos són habitants de la casa amb unes prerrogatives que no tenen les altres espècies. Però, pensé que, majoritàriament, es considera que un d'ells té en moltíssims casos la consideració de membre de ple dret de la família: el gos.

El gos va ser el primer animal que l'home va domesticar, convertint una espècie salvatge, el llop (*canis lupus*) en un gos (*canis familiaris*) que podia viure junt els humans sense representar un perill i a més a més podia ser útil en les labors de la cacera. Va ser fa entre 19.000 i 30.000 anys que en Europa els humans i els gossos iniciaren una relació que aniria teixint uns lligams d'afecte, companyerisme i amistat més enllà de qualsevol dubte.

Els gossos ens han acompanyat des d'aleshores en la caça i la protecció de la llar i apareixen en pintures rupestres i la literatura mitològica dels alboros de la civilització. En la mitologia egípcia o mesoamericana precolombina ja formen part de les deïtats. Els grecs i romans tenien al Can Cerbero com a guardià de les portes de l'Hades i d'ahí deriva el substantiu cancerbero referit als porters en els equips de futbol. Argos, el gos d'Odiseo és l'únic que el reconeix quan retorna a Ítaca, mostrant així una de les característiques essencials per les que reconeguem els gossos: la fidelitat.

En l'antiga Grècia o en Roma els gossos tenien el seu lloc en la societat ocupant-se de tasques en la guarda dels ramats, en l'exèrcit i especialment en la vida domèstica, essent considerats ja com un més de la família. Eixa convivència íntima es mostrava, al final de la vida, en sentits epitafis que els seus propietaris escrivien en les tombes a la vora dels camins. Alguns diuen:

«Em brollen les llàgrimes en portar-te a la teua última morada tant com em vaig alegrar en portar-te a casa a les meues pròpies mans fa quinze anys».

«Esta és la tomba del gos Stéfanos, que va morir, pel qual Rodope va vessar llàgrimes i va enterrar com un humà. Jo sóc el gos Estéfanos, i Rodope em va preparar una tomba».

Eixa familiaritat i naturalitat amb que els humans i els gossos formaven un núcli amb lligams indestructibles eren i són el reconeixement de les grans virtuts que tenen: salven vides localitzant víctimes en desastres naturals, busquen persones perdudes en la neu o la muntanya, ajuden a localitzar explosius o drogues, acompanyen invidents convertint-se en els seus ulls, s'utilitzen en medicina per millorar l'estat d'ànim dels malalts. Interactuar amb gossos fa disminuir els nivells de cortisol, que provoca l'estrès i augmenta l'oxitocina, que és l'hormona associada a la confiança. Són polivalents, ja que hi ha gossos per a totes les edats i condicions dels humans: xicotets per a persones majors, grans per a més joves i adults; per estar en casa, per acompanyar-te en les excursions al camp i sempre per esperar-te quan tornes. És un company de joc incansable i un guardià fidel dels més desvalguts fins a extrems impensables. Tant és així que el seu sobrenom, en totes les cultures i tots els idiomes és: El millor amic de l'home.

Sobre tot destaca en els gossos el sentit de la fidelitat. Qualsevol sap, íntimament, que el seu gos, a poc que el tracte bé, li serà fidel tota la vida. Viurà per tu i amb tu, compartint el teu temps, t'acompanya en l'alegria i et consola en la tristesa. Quan et mira directament als ulls, és l'únic animal que ho fa, està dient: Estic aquí, sempre pots comptar amb mi.

Cervantes, en el seu "Coloquio de los perros" ja resalta eixe caràcter de fidelitat fent-li dir al gos Cipión: *"Lo que yo he oído alabar y encarecer es nuestra mucha memoria, el agradecimiento y gran fidelidad nuestra; tanto, que nos suelen pintar por símbolo de la amistad; y así, habrás visto (si has mirado en ello) que en las sepulturas de alabastro, donde suelen estar las figuras de los que allí están enterrados, cuando son marido y mujer, ponen entre los dos, a los pies, una figura de perro, en señal que se guardaron en la vida amistad y fidelidad inviolable"*

És per tot açò que el gós forma part de la família com un membre més d'ella, reb en molts casos les mateixes atencions que qualsevol i les seues alegries i les seues penes són compartides amb la mateixa intensitat.

Disortadament el seu cicle vital és més curt que el dels humans amb qui conviu i la seua perduda es converteix en una pena i un pesar comparable al que es sent com si de un humà es tractara.

Però la seua fidelitat, l'amistat, les alegries que dona al llarg de la vida són tan grans que compensen el buit que queda amb la seua partida.

Estic segur que al llarg dels mil·lenis de relació entre els humans i els gossos eixos sentiments de companyerisme

i afecte mutu han sigut constants. En les fredes planícies neolítiques o en l'habitació de casa nostra, el caliu és el mateix quan un gos s'acosta i es tomba al teu costat buscant el teu abraç.

*Adeu Paris. Adeu gosset
Ara te'n vas però tornarem a estar junts.
En el cel ens esperaràs
Li he encomanat a ma mare que
et cuide. Ella ho farà.
Pujarem i passejarem pels camps
de les estrelles.
Oloraràs de nou les plantes, totes seran teues.
Després dels llargs passejos es sentirem a llegir.
Aprendre'm noves coses.
I sabràs quant et vullc, per la felicitat que ens has donat.
Adeu Paris, gosset meu.
Espera'ns al cel.
Tornarem a passejar pels camps
de les estrelles. ■*

Epidemia

Que ha pasado en el mundo para que-
jarse mandándonos esta Epidemia.

Virus peligrosísimo en el que cada día
mueren varias personas y que ya se ha
llevado a miles, que tipo de enferme-
dad que simplemente se contagia a
través del aire de persona a persona.

Si recuerdo yo cuando era pequeña
que también existían otras, una la llama-
da Tifus, pero no era tan peligrosa, así
como otras que también pasamos.

Esta a mí me hace el efecto, como si en
el mundo fuésemos demasiada gente
y los que sobrevivimos quisieran que
fuésemos más consistentes en el tema
del respeto hacia los demás, así como
en controlar el paso de la Vida.

Yo me pregunto ¿Cuándo terminará
este virus?, que escuchando las noti-
cias, no se le ve el fin, al contrario au-
menta una y otra vez.

Ahora resulta que entre los que más
se extiende es entre los jóvenes que

como es natural, quieren reunirse en
masa por las noches, y resulta que sin
querer y no saber como muchos ter-
minan contagiándose, e incluso acaba
llevándose a estos jóvenes que están
empezando a vivir y así termina todo
para ellos y además contagiando a su
familia.

Por todo esto, pido con fuerza, que
esta epidemia termine ya. ■

 Lola Oleaque.

La millor Terra del Món

València que guapa eres
Per tal manera de ser
Eres artista de veritat
I t'admira el món sencer

Per nostra Mare de Déu
Per nostra Mare i patrona
Tota València et deu
Tot l'art que ella ens dona
¿Quí en el món tindrà aquest sol?
El que ens dona la llum
Per a cuidar tanta flor
D'on naixl'art i el perfum
València la mes bonica
La que mes artistes té
És València la mes rica
Per les coses que conté
Té poetes, pintors
En música som els mes grans
Té un Vicent Blasco Ibañez
I també l'artista mes gran
La nostra Conxa Piquer
I com no les torres de Quart
El Perelló i el Saler
I el patró dels Valencians
El nostre Sant Vicent Ferrer
València, com tú ninguna
Tú ets la cuna
I l'orgull dels Valencians.

Visca València. ■

 Lola Oleaque.

Hablando se entiende la gente

✍ **Mayte Ferrer Monfort** | Abogada y Mediadora

Así es vecinas y vecinos.

Por desgracia hoy en día esta frase y su significado parece que están casi olvidados y en desuso y, por contra, va en aumento una tendencia a la agresividad y violencia sin sentido que en nada nos beneficia como individuos y sociedad.

Como disculpa (aunque no existen disculpas que valgan) podemos argumentar que en una cultura como la nuestra es muy difícil acudir al dialogo como una forma de gestionar nuestros conflictos ya que somos muy dados a "tener razón siempre" o a que "otro sufra el escarmiento que merece aunque a mí también me cueste lo mío", a no dar nuestro brazo a torcer porque "es de débiles/ perdedores/ calzonazos, etc" a no "reconocer que somos personas y nos equivocamos" y, por supuesto, "a no pedir disculpas por ello"... Y es que en el fondo de una gran mayoría de nuestros conflictos lo que subyace es una pobre comunicación, una escasez de empatía y un recurso fácil a descalificar al otro, con una absoluta falta de autocrítica. Por ello nuestro carácter es poco dado a mediaciones y ello se pone de manifiesto en las ocasiones en que socialmente cual-

quier familiar o amigo se pone a "mediar" entre los suyos y normalmente sale escarmentado.

Antiguamente la manera habitual de responder a un problema con otra persona era la venganza, generalmente desproporcionada con la ofensa inicial (tú me has roto una pierna, yo te quito la vida). Con el paso de los siglos, esa respuesta fue suavizándose y a nosotros nos llegó en forma de refrán: "ojo por ojo y diente por diente" y, aunque esto en su día supuso un grandísimo avance en términos de justicia, hoy nos resulta ofensivo y hasta bárbaro.

Poco a poco, para hacer justicia de forma más civilizada, se ha ido estableciendo un complejo sistema recogido en las leyes. Pero desde esto ya han pasado también varios siglos y debemos darnos cuenta que llevar ante el juez muchos de nuestros problemas es casi igual de bárbaro, en el siglo XXI, que la ley del Talión.

A ello se añade que, la mayoría de las veces, las soluciones que tiene en su mano dar el juez son totalmente inadecuadas o inexistentes para dar respuesta a un conflicto personal, pongamos de ejemplo la convivencia familiar entre miembros de diferentes edades y generaciones. En ese caso nos encontramos con formas de pensar y actuar totalmente distintas unas de otras que deben coexistir diariamente, con los roces que ello supone, y que pueden convertir la convivencia diaria en un "infierno" para todos los miembros de la familia. Este problema no tiene solución judicial y no se puede resolverse de otra forma que no sea escuchándose y tratando de razonar

con la ayuda de un tercero que haga posible lo uno y lo otro, si ello fuera necesario; no es una utopía, este sistema existe y se llama MEDIACIÓN.

Lógicamente la MEDIACIÓN no es una solución para todo tipo de problemas. Nuestro actual sistema de justicia seguirá siendo necesario y tendrá que seguir avanzando para dar respuestas adecuadas. **Pero sin duda hay multitud de conflictos cuya solución más apropiada no está en la justicia, ni por tiempo de resolución, ni por coste, ni por resultado. A ello se añade el hecho de que la mediación ya está legalmente reconocida como método alternativo de resolución de conflictos por lo que los acuerdos alcanzados en mediación son equiparables a los alcanzados judicialmente.**

Entonces, siendo así las cosas me pregunto: ¿Merece la de conflictos adecuado y aconsejable para nosotros? Pues SI. Desde mi experiencia profesional como abogada y mediadora, sigo creyendo que **HABLANDO SE ENTIENDE LA GENTE** y que merece la pena apostar por **LA MEDIACIÓN** como medio de resolución de conflictos adecuado y aconsejable para nosotros en muchas más ocasiones de las que pensamos.

Como individuos y sociedad debemos avanzar y no retroceder. Es probable que para ello aun precisemos un cambio en nuestra mentalidad, como la hemos necesitado para ser más conscientes de la necesidad de cuidar el medio ambiente, de alcanzar una mayor igualdad entre sexos, etc. Pero conformarnos con el modo que tenemos de resolver hoy todos nuestros problemas, es inaceptable. En nuestras manos está el seguir avanzando. La MEDIACIÓN está a su alcance, conózcanla.

Y aquí terminan las reflexiones de una Abogada y Mediadora que espero les sirvan en un presente o futuro próximo.... Saludos y Felices Fiestas!!! ■

Poesía

Estamos en el mes de abril, mes en que se presentan los escritos para nuestra querida revista festiva y literaria "La Terreta". Este año no me apetecía escribir. La pandemia, asuntos personales, las imágenes que vemos cada día de la guerra entre Ucrania y Rusia, las huelgas, que aún con motivo, sufrimos... Todo esto me entristece, pero al mismo tiempo también pienso que si consigo arrancar una sonrisa, habrá valido la pena hacerlo.

Presento una pequeña poesía y deseo se solucionen todos los problemas. Así se lo pido al Santísimo Cristo de la Vida.

Mis mejores deseos para todos. ■

Carmen Muñoz Codoñer

EL:

"¡Qué feliz soy amor mío!
pronto estaremos casados,
el desayuno en la cama,
"un buen zumo y pan tostado
con huevos bien revueltitos,
todo listo bien temprano."

Saldré yo hacia la oficina
"y tú rápida al mercado,
pues en sólo media hora
debes llegar al trabajo."

Y seguro dejarás
todo ya bien arreglado
pues bien sabes que en la noche
me gusta cenar temprano.

Eso sí, nunca te olvides
que yo vuelvo muy cansado.
"Por la noche, teleseries,
"pues ver la tele es más barato,
No iremos nunca de tiendas,"
"ni de restaurantes caros,"
"ni de gastar los dineros,
ni despilfarrar los cuartos."

"Tú guisarás para mí,"
sólo comida casera.
Yo no soy como a la gente
Que le gusta comer fuera...
¿No te parece, querida
que serían días gloriosos?
y no olvides que muy pronto,
yo seré tu amante esposo.

ELLA:

¡Que sincero eres mi amor!
Que oportunas tus palabras!
Tú esperas tanto de mí
que me siento intimidada.

No se hacer huevos revueltos
como tu mamá adorada,
se me quema el pan tostado,
de cocina no se nada.

A mi me gusta dormir
casi toda la mañana.
"Ir de tiendas, hacer compras
con la Mastercard dorada,
tomar té o el cafecito
en alguna linda plaza,
comprar todo de diseño
y la ropita muy cara.
cenas en los restaurantes,
y los viajes a Marbella
a pasar la temporada.

Piénsalo bien, aún hay tiempo
la iglesia no está pagada...
Yo devuelvo mi vestido,
y tú, tu traje de gala.
Y el domingo en el diario
con letra bien destacada:
'HOMBRE JOVEN y BUEN MOZO
BUSCA UNA ESCLAVA MUY LERDA
PORQUE SU EX FUTURA ESPOSA,
AYER LO MANDO A LA MIERDA'

Modesta Benach

Mi Tableta de Chocolate ..

Es muy cierto que a medida que te vas haciendo mayor te vienen a la mente recuerdos que tenías encriptados en tu memoria y que de pronto vuelven a ti como si el tiempo se paralizara por unos instantes.

Recuerdos tan nítidos que se perciben con una realidad apasionante.

Quién de pequeño no ha coleccionado cromos? ...

Yo esperaba ansiosa que mi madre comprara una tableta de chocolate "El Gorriaga" "...rompía el envoltorio con sumo cuidado para ver y tocar con mis manos "ese" como maravilloso, deseando con ansia que fuera único y no lo tuviera repetido.

Ya se que a simple vista puede parecer una nimiedad, pero la magia de los recuerdos no tiene precio. Retroceder en el tiempo nos hace valorar "esos" momentos únicos e irrepetibles, de los cuales en su momento no éramos conscientes del gran bagaje emocional que nos proporcionarán con el paso de los años

NO es un simple álbum..

NO es un simple cromo ...

Es el revivir y percibir una felicidad que abraza cada uno de nuestros sentidos.....

Recordar es volver a vivir

Pandemia... Introspección.

Hemos dejado atrás dos años de una pandemia inesperada que nos ha dejado tocados y sumidos en una enorme tristeza. Por desgracia hemos perdido a familiares y amigos. Han sido unos meses en los que las calles añoraban nuestras pisadas. Días de aislamiento exterior donde buscábamos motivos para comprender lo que estaba pasando. Días en los que hemos aprendido a mirar dentro de nosotros, buscando en los silencios las emociones que teníamos escondidas.

Es en las situaciones atípicas e inesperadas cuando nos damos cuenta que ser feliz es una actitud, es tomar consciencia de lo que somos, de lo que queremos.

Es en estos momentos de quietud, de introspección, cuando somos conscientes que apreciar la vida es saber expresar y saborear el recorrido....

Es saber aceptar cada traspies.

Es saber resurgir de cada tropiezo,
Es saber agradecer cada momento.

TIC - TAC

Un segundo cambia un instante
Un instante empuja un momento
El ahora ilumina un paisaje
El mañana pinta deseos
Es el tiempo que zurce las pisadas
Las horas que bordan los anhelos
Es la vida quién marca la pauta
La que une y cose los recuerdos
Cada paso une tras de sí...
Un viaje abrazado al entorno
El camino que busca en su ruta
El porqué, el cuándo y el cómo ...
Un tic - tac, suena sin pesar
Un reloj me dice sin voz
Unos latidos hablan por mi
Es el tiempo que corre veloz

El desig de ser iaio

✍️ Pascual Pastor Codoñer (iaio)

L'arribada d'un net/a és un moment decisiu en el camí vital de les persones. No ens altera la vida, com ho fa el naixement d'un fill, però introdueix grans canvis en les relacions familiars.

Convertir-se en iaio/a és una grandiosa alegria. Una nova font d'afecte que arriba quan els fills ja no ens necessiten. Els nets ens contagien l'alegria infantil, però la seua arribada no implica els grans canvis que van introduir en les nostres vides els fills. Els fills ens fan madurar, els nets, a vegades, rejaonar, perquè amb ells tornem a fer coses que ja vam fer com a pares.

Quan la relació del iaio/a amb el seu fill/a és la de suport i complement en la criança dels xicotets, l'èxit sol estar assegurat. Perquè la funció socialitzadora dels iaios en la formació d'una persona és fonamental. Hem de respectar els criteris dels pares i aprofitar per a mantindre viva la història de la família i transmetre els coneixements i valors que ajuden el xicotet a construir-se a si mateix. A més, els iaios poden ser els confidents ideals dels nets,

la seua millor companyia per a divertir-se en vacances i la peça clau per a mantindre les relacions familiars.

Les relacions de iaio/a amb els seus nets/es, són unes relacions sense presses, bolicades en el plaer mutu, que permeten al iaio/a "malcriar" al net sempre que assumisca que ell no és qui fixa les regles i respecte les que imposa el seu fill/a.

Als nets no els vols ni més ni menys que als fills: se'ls vol, senzillament, de manera diferent per una mera qüestió evolutiva.

El que és clar és que els nets són una injecció de vida. Donen noves energies i fan oblidar trastorns quan els iaios arriben a eixa edat, a vegades, en situacions precàries de salut. Els nets/es són la joventut de nosaltres, els iaios.

La majoria dels iaios assumeixen el seu nou paper, encantats, encara que de vegades la seua labor suposa una renúncia al descans i a les aficions.

Estar al servei de la vida és una sort. Tornar a ser present en el miracle de la vida és una segona oportunitat, una recompensa encara més gran. Ser iaio o iaia és tot un privilegi, un regal del destí.

En aquesta fase de la vida ja hem après a donar importància a les coses que veritablement la tenen. Em sorprenç amb cada avanç que fan les meues netes, amb cada gest; tot em sembla nou, com si no haguera tingut fills. Visc amb major capacitat d'apreciar les seues evolucions.

Els iaios de hui tenen amb els nets relacions basades en l'afecte, la complicitat, el suport i l'intercanvi. Els "actuals iaios" destaquen per la seua disponibilitat i la seua aptitud per a assumir comeses diverses. Hem de tindre recursos perquè puguem gaudir de moments únics amb els nostres nets.

Entretindre als xiquets sense posar-los una pantalla davant no sempre és fàcil. I molt menys si volem que els nostres plans d'oci siguen lúdics i educatius al mateix temps.

Un passeig pel camp, curioses anècdotes sorgides de l'experiència i la saviesa i un poc d'exercici físic són algunes de les activitats més sanes que podem compartir amb ells. Sense oblidar la lectura, clau en l'educació dels més xicotets.

És important que estudien i es divertisquen. Però també que aprenguen des de ben xicotets valors per a la vida. Tenim que estar al seu costat i ensenyar-los principis que difícilment trobaran en els còmics i llibres de text.

Salutacions. ■

AJUNTAMENT DE
MASSANASSA

Massanassa Festes de Sant Joan 2022